Biblioteca

Revistă de bibliologie și știința informării

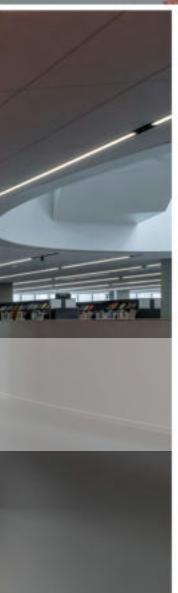

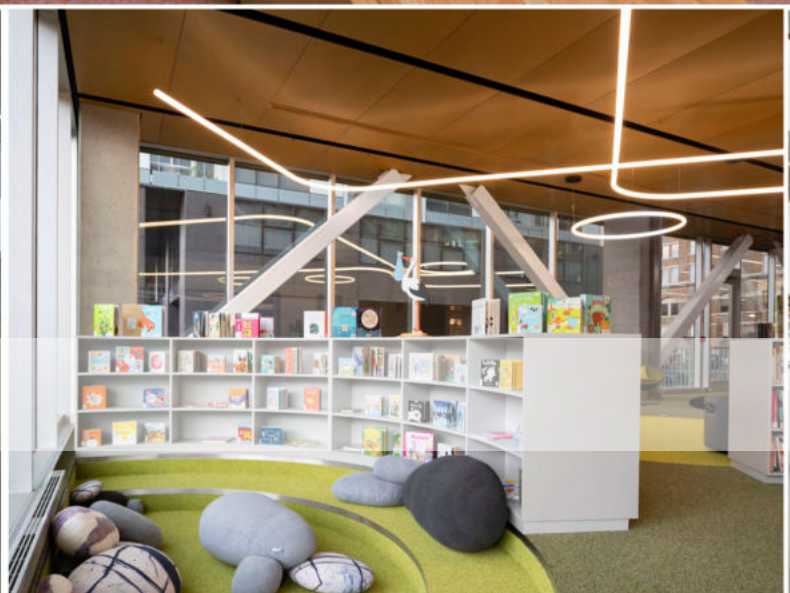

2 / 2025

REVISTA BIBLIOTECA

Biblioteca

Revistă semestrială
Editată de Biblioteca Naţională a României
Anul înfiinţării: *1948*
Anul LXXVII. Serie nouă, Anul XXXVI
Numărul 2/2025

COLEGIUL EDITORIAL:

COMITET ŞTIINŢIFIC

prof. univ. dr. Doina Banciu
prof. univ. dr. Agnes Erich
conf. univ. dr. Maria Micle
Elena Pintilei
conf. univ. dr. Cristina Popescu
prof. univ. dr. Angela Repanovici
prof. univ. dr. Elena Tîrziman
acad. Florin Filip
prof. univ. dr. Zanfir Ilie
prof. univ. dr. Mircea Regneală
dr. Octavian Mihail Sachelarie

COLEGIU CONSULTATIV

Eugenia Bejan
dr. Adriana-Elena Borună
prof. Nicoleta Marinescu
dr. Florica-Elisabeta Nuţiu-Vulcănescu
Vera Osoianu
dr. Carmen-Leocadia Pesantez Pozo
prof. univ. dr. hab. Nelly Ţurcan
dr. ing. Mihaela Voinicu
lect. univ. dr. Robert Coravu
prof. univ. dr. Constantin Ittu

COLECTIV REDACŢIONAL

coordonator: dr. Raluca Man
tehnoredactare computerizată: Florin Nistor

Adresa: B-dul Unirii, nr. 22, Bucureşti,
cod poştal 030833, OP 4, sector 3,
telefon: 021.3142434/1077,
e-mail: raluca.man@bibnat.ro

Responsabilitatea pentru conţinutul articolelor aparţine autorilor.

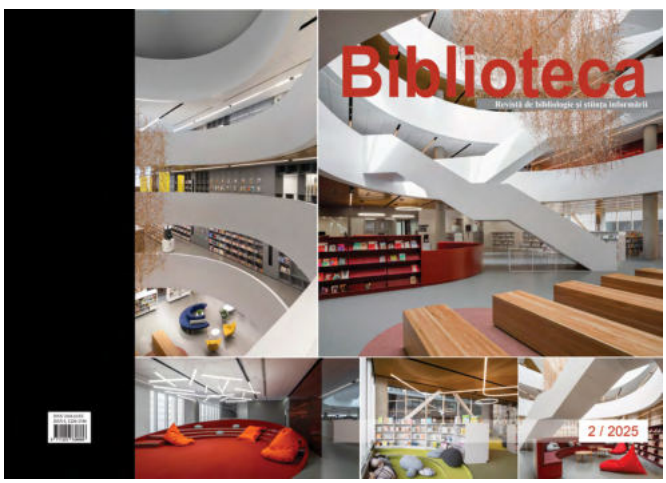

Coperta I-IV – Colaj realizat de Florin Nistor

Sumar

EDITORIAL

Biblioteca Naţională - o instituţie culturală de prestigiu
Nicoleta Rahme ..... p. 1

REPERE PROFESIONALE. METODOLOGIE

Serviciile bibliotecii în era concurenţei informaţionale: marketingul cultural ca instrument de fidelizare a utilizatorilor şi de dezvoltare a bibliotecii
Simona Gheorghe ..... p. 3

Percepţiile profesorilor documentarişti şi bibliotecarilor şcolari privind integrarea şi utilizarea inteligenţei artificiale în învăţământul preuniversitar din România: un studiu calitativ
Octavia-Luciana Madge, Gabriela Băran (Cojocaru) ..... p. 10

VIAŢA BIBLIOTECILOR

Cultura informaţiei - promovare a învăţării continue pe tot parcursul vieţii
Tatiana Oprescu ..... p. 19

Metafora în comunicarea organizaţională
Orestia Olteanu ..... p. 22

Simboluri regale româneşti - Regina Maria a României la împlinirea a 150 de ani de la naştere
Nicoleta Corpaci ..... p. 26

MERIDIAN BIBLIOLOGIC

Biblioteca Gabrielle-Roy din Québec, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2025
Raluca Man ..... p. 33

GALAXIA GUTENBERG

Un gând despre… colaborare, cooperare, comunicare
Nicoleta Marinescu ..... p. 40

Biblioteca Universităţii „Ştefan cel Mare” din Suceava - punte între tradiţie şi inovaţie la simpozionul naţional
Adriana Florentina Malanciuc ..... p. 42

Recenzie: TROFIN, Mariana Rodica. Ghid practic pentru bibliotecari. Ediţie revizuită. Oradea: Editura Aureo, 2022. 199 p.
Aurelia Mircescu ..... p. 47

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ A ROMÂNIEI

Biblioteca Națională – o instituție culturală de prestigiu

Dr. Nicoleta RAHME
Director - Direcția Colecții și Servicii de Bibliotecă
Biblioteca Națională a României
E-mail: *nicoleta.rahme@bibnat.ro*

Unicitate, reprezentativitate, cultură, carte, patrimoniu, memorie, inovare, capital, reziliență… pe scurt, caracteristici asociate bibliotecilor naționale, cele mai complexe instituții desemnate de fiecare țară în parte să prezerve patrimoniul cultural scris, în multiple forme, creat de-a lungul vremii.

Într-o societate care devine din ce în ce mai diversă și fragmentată din punct de vedere cultural, responsabilitatea patrimonială este departe de a fi o simplă sarcină legală, ea devine un mandat prioritar, legat de valori asociate: integritate, libertate, inspirație, inovare, incluziune, varietate și diversitate, responsabilitate și competență, sustenabilitate. Iar în calitate de administratori ai resurselor publice, bibliotecile naționale manifestă responsabilitate față de patrimoniu, dar și deschidere, transparență, accesibilitate, vizionarism.

Din perspectivă istorică, bibliotecile naționale au parcurs etape de consolidare și relevanță în raport cu toate evoluțiile societății, plecând de la structurarea colecțiilor, legiferarea statutului și misiunii, deschiderea către public, integrarea tehnologiilor moderne, elaborarea documentelor strategice în domeniu, formarea profesioniștilor.

În anul curent am aniversat 70 de ani de la reînființarea Bibliotecii Naționale a României, grație apariției Hotărârii Consiliului de Miniștri cu nr. 1193 din 25 iunie 1955, sub titulatura de Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Populare Române. Tot la acea dată se înființa și Muzeul de Istorie Națională, cele două entități fiind denumite „instituții de stat cu personalitate juridică cu sediul în imobilul denumit Palatul Justiției din București, calea Rahovei nr. 2”. Potrivit aceluiași text de lege, Muzeul de Istorie Națională funcționa sub îndrumarea Academiei Republicii Populare Române, iar Biblioteca Centrală de Stat intra în subordinea Ministerului Culturii.

Constituită mult mai târziu decât alte biblioteci naționale europene, Biblioteca Națională a României a fost desființată și reînființată, obligată să funcționeze și să-și adăpostească fondurile și colecțiile, preluate în mod legal sau arbitrat, în spații improprii, supusă permanent presiunilor de a găsi soluții și de a-și păstra relevanța alături de alte instituții culturale de prestigiu.

În perioada 1955-1989, Biblioteca Centrală de Stat a primit funcții și atribuții la nivel național, în acord cu exigențele și standardele promovate de UNESCO și alte organisme internaționale de profil: Depozit legal central, Catalogare centralizată și bibliografie națională, Centru național de catalog colectiv și schimb internațional, Rezervă Națională de Carte (fond dobândit odată cu desființarea Fondului de Stat al Cărții), Centru metodologic pentru bibliotecile publice, Centru de informare documentară în cultură, Laborator zonal de restaurare și patologie a cărții.

De-a lungul timpului, biblioteca a avut peste 30 de spații de depozitare, situate în numeroase locații (improprii și insalubre) răspândite în București sau chiar în afara lui. Era evident faptul că instituția avea nevoie de un nou sediu potrivit pentru colecțiile și serviciile pe care le oferea, discuțiile specifice și schițarea unei clădiri adecvate derulându-se în perioada 1957-1968. Abia în anul 1986 începe construcția actualului sediu, în accepțiunea arhitecturală și ideologică a vremurilor.

O revizuire a proiectului inițial a avut loc în anul 2004, iar în 2006 Ministerul Culturii decide transformarea construcției în centru cultural și bibliotecă națională. Lucrările de construcție au durat 33 de luni, noul sediu fiind inaugurat în 15 decembrie 2011. Redeschiderea Bibliotecii Naționale a României în noul sediu din Bulevardul Unirii, în luna aprilie 2012, a marcat un moment de referință în evoluția instituției, creând premisele unei imagini moderne, adecvate și coerente în spațiul public.

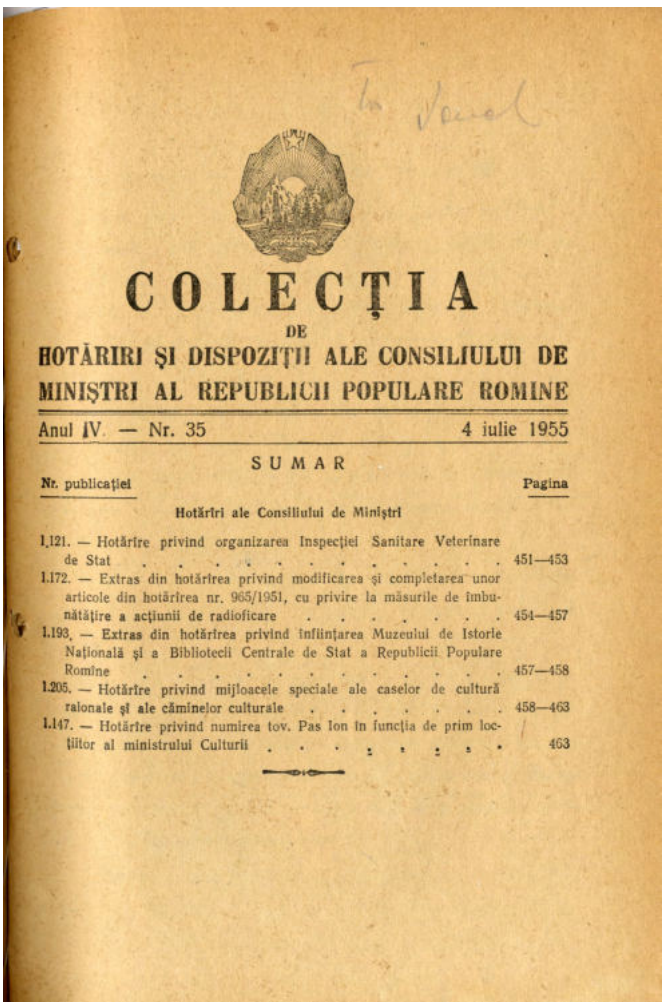

COLECȚIA
DE
HOTĂRIRI ȘI DISPOZIȚII ALE CONSILIULUI DE MINIȘTRI AL REPUBLICII POPULARE ROMINE

Anul IV. — Nr. 35 — 4 iulie 1955

SUMAR

Nr. publicației — Pagina

Hotăriri ale Consiliului de Miniștri

1.121. — Hotărîre privind organizarea Inspecției Sanitare Veterinare de Stat . . . . . 451—453
1.172. — Extras din hotărîrea privind modificarea și completarea unor articole din hotărîrea nr. 965/1951, cu privire la măsurile de îmbunătățire a acțiunii de radioficare . . . . . 454—457
1.193. — Extras din hotărîrea privind înființarea Muzeului de Istorie Națională și a Bibliotecii Centrale de Stat a Republicii Populare Romîne . . . . . 457—458
1.205. — Hotărîre privind mijloacele speciale ale caselor de cultură raionale și ale căminelor culturale . . . . . 458—463
1.147. — Hotărîre privind numirea tov. Pas Ion în funcția de prim locțiitor al ministrului Culturii 463

Biblioteca Națională a României s-a reinventat, și-a asumat rolul cultural și educațional, devenind mult mai mult decât custodele memoriei scrise, fiind nu doar un loc de colecționare, ci și un loc de transformare. Digitalizarea continuă, schimbările rapide de pe piața editorială, noile obiceiuri ale utilizatorilor și cerințele tot mai mari privind securitatea informațiilor și datelor impun adaptare, adecvare și inovare constantă.

Această evoluție constantă ne-a transformat în ceea ce suntem astăzi - o bibliotecă care lucrează la vârf, este deschisă, cooperează, se dezvoltă fără a-și pierde misiunea și rolul pentru care a fost concepută. Există așteptări mari față de capacitatea de care dispune sau nu, față de așteptările legate de ceea ce oferă sau ar trebui să ofere o instituție culturală.

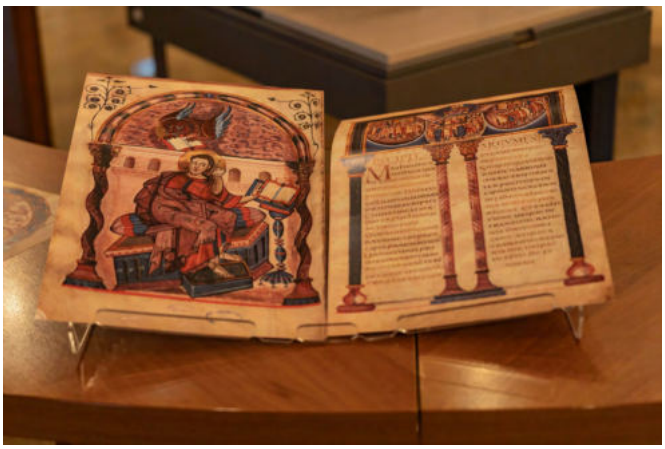

Sursa imaginilor: arhiva Bibliotecii Naționale a României

Serviciile bibliotecii în era concurenței informaționale: marketingul cultural ca instrument de fidelizare a utilizatorilor și de dezvoltare a bibliotecii

Dr. Simona GHEORGHE
Biblioteca Națională a României. Serviciul Marketing Cultural și Relații Publice
E-mail: *simona.gheorghe@bibnat.ro*

"Enthusiasm certainly helps with marketing, but it's far from being the most important thing. There's a lot of background knowledge and strategy behind great marketing initiatives. And while it's true that librarians can do some effective marketing and promotional work without being experts in that field, I can tell the difference between projects done by people who've put in some study time and projects done by people who've decided to wing it."[1] (Kathy Dempsey)

Într-o lume aflată în continuă schimbare, ne punem întrebarea: profesia de bibliotecar este capabilă să facă față dificultăților viitorului? În contextul utilizării Google, Wikipedia, Facebook, Twitter, YouTube, dar mai ales al Inteligenței Artificiale generative care poate crea conținut, și al noilor generații de utilizatori care nu au cunoscut lumea fără Internet și care vor informații pertinente rapid, bibliotecarii sunt puși în situația de a-și redefini profesia. Raluca Man ne amintește un aspect foarte important: „Dacă Biblioteca din Alexandria a constituit emblema ambiției noastre de a fi omniscienți, Web-ul constituie emblema ambiției noastre de a fi omniprezenți."[2] Este pregătit bibliotecarul să își transforme în aliați și în oportunități instrumentele unei revoluții tehnologice complexe și să nu se lase „înecat" de noul val al schimbării, val care aduce cu sine atât de multe provocări? Se poate transforma un profesionist al informației și un custode al cărților într-un mediator activ al culturii, într-un specialist care utilizează atât mediul tipărit, cât și pe cel online pentru a crea și menține unite comunități de utilizatori? Poate deveni bibliotecarul un influencer? Sloganul Bibliotecii Naționale a României: „Drumul către viitor trece prin bibliotecă", notat pe pagina web a instituției (https://bibnat.ro/), ne amintește rolul fundamental al bibliotecii, și implicit al bibliotecarilor, în educarea, cultura și civilizația unui popor.

În prezent, implicațiile sunt complexe și procesul de adaptare la schimbare și de transformare este unul radical, din temelii, pe o perioadă nedeterminată de timp, dar mai ales benefic - atât pentru orice bibliotecă, cât și pentru utilizatorii respectivei instituții. Marketingul de bibliotecă a fost generat de nevoia de a supravieți tuturor schimbărilor, interne și externe și se concentrează, mai ales, pe construirea și păstrarea unei relații solide cu comunitatea locală, prin intermediul evenimentelor, programelor și activităților de informare și de instruire. Fără comunitățile sale de utilizatori, biblioteca și-ar pierde sensul și ar înceta să mai existe.

Fiecare inițiativă de marketing se fundamentează pe un amplu proces de cunoaștere a fiecărei categorii de utilizatori ai bibliotecii. Teoreticienii domeniului biblioteconomic consideră că inclusiv modul în care bibliotecarii îi denumesc pe cei care utilizează serviciile instituției are un puternic impact asupra modului în care aceștia își percep munca. În acest context, vom avea clienți, utilizatori, vizitatori, cititori, membri, prieteni sau susținători? Regula de aur a marketingului de bibliotecă este: „Cunoaște-ți cititorii!" Cine sunt oamenii pentru care realizăm serviciile? Care sunt interesele, hobby-urile, credințele, problemele lor cotidiene, bucuriile și dorințele lor? Cum este viața lor în ansamblu? Într-o bibliotecă, cititorii sunt la fel de importanți ca angajații instituției. Când îți cunoști cu adevărat cititorii, poți să comunici cu ei într-o manieră autentică și să iei deciziile adecvate pentru a le împlini nevoile și dorințele. Din acest motiv, marketingul de bibliotecă aduce în prim plan serviciile personalizate, adaptate în funcție de preferințele și nevoile utilizatorilor. Nu putem crea câte o strategie de marketing pentru fiecare cititor (așa cum s-ar realiza într-o realitate utopică), dar ne putem orienta spre grupuri-țintă de cititori și le putem analiza profilurile. A-ți cunoaște cititorii înseamnă a-ți cunoaște biblioteca și a-i defini identitatea ca instituție.

Sursa: https://bibnat.ro/

Una dintre cele mai bune surse de informare o reprezintă bibliotecarul care lucrează direct cu publicul deoarece acesta observă cum interacționează cititorii cu spațiul bibliotecii, cu resursele și serviciile acesteia. Bibliotecarii din cadrul sălilor de lectură realizează conexiunea dintre utilizatori și colecțiile instituției; ei sunt angajații care pot identifica ușor tipare de comportament ale utilizatorilor și eventuale bariere în calea informării. Procesul de observare fără a interveni furnizează perspective autentice asupra experienței cititorilor în cadrul bibliotecii. Cu alte cuvinte, valorificăm ceea ce avem la îndemână, publicul pe care îl avem deja și bibliotecarii care deservesc acest public. Marketingul ne ajută să punem în valoare oamenii implicați în activitățile biblioteconomice zilnice.

Se scrie tot mai mult despre generația Alpha - copiii născuți după anul 2010 - generație care consideră învățarea clasică de-a dreptul vetustă. Tipul lor de învățare se fundamentează pe filmări scurte, aplicații interactive și lecții care îi mențin conectați. De la Ramona Cornea aflăm că, potrivit unui articol McCrindle, această generație învață cel mai bine vizual și interactiv: 46 % preferă să învețe din videoclipuri, 27% preferă jocurile și aplicațiile educaționale, 15% aleg activitățile practice (“hands-on”), 6% preferă cititul și 6% se orientează spre discuțiile de grup. Ramona Cornea ne atrage atenția: „Și dacă te gândeai că doar tu înveți skill-uri noi de pe TikTok, află că 42% dintre elevi folosesc platforma pentru a învăța singuri noi abilități, mai mult decât apelează la părinți (39%). Pentru adulți, provocarea e clară: cum faci școala să fie suficient de interactivă încât să le captezi atenția? Lecțiile clasice nu mai funcționează pentru o generație obișnuită să dea “scroll” dacă ceva nu o prinde din primele secunde. Școala viitorului, cel mai probabil, va însemna mai multă tehnologie, mai multă personalizare și mai mult <learning by doing>. Iar dacă te gândești că Alpha nu e chiar despre tine, ține minte: peste câțiva ani, vei lucra cu ei, iar stilul lor de a învăța și de a comunica va schimba piața muncii.”[3]

Sursa: https://www.culturadata.ro/publicatii/

Din această perspectivă, ne întrebăm la rândul nostru: cum faci biblioteca să fie suficient de interactivă încât să atragă și să își fidelizeze utilizatorii, în funcție de categoriile în care aceștia se împart? Cum transformi biblioteca pentru a deveni un model de succes, integrând Inteligența Artificială generativă în viziunea sa ca instituție? Multe firme mari se axează mai mult pe experiențele furnizate clienților și mai puțin pe produs în sine. Știm deja că marketingul unei biblioteci se fundamentează pe relația bibliotecii respective cu utilizatorii săi, dar cum transformăm fiecare activitate sau eveniment la care participă utilizatorii într-o experiență deosebită, memorabilă, unică? Cum pot avea cititorii sentimentul că pleacă de la bibliotecă îmbogățiți sufletește? Ce experiență îi poate determina nu doar să plece mulțumiți de la bibliotecă, ci să îi facă să revină iar și iar la toate evenimentele în care îi implică biblioteca?

Biblioteca va avea capacitatea de a crea activități, evenimente și experiențe memorabile doar în contextul cunoașterii aprofundate și detaliate a cititorilor, utilizând o serie de instrumente adaptate în funcție de activitățile sale. Chestionarele sunt instrumente eficiente prin intermediul cărora se pot strânge cantități mari de informații de la un public larg. Acestea pot fi distribuite online, pe e-mail sau pe platforme social media ori pot fi tipărite și completate în cadrul bibliotecii. Sondajele sunt instrumente mai facile și mai rapide, prin care se obțin răspunsuri la întrebări specifice. În general, sondajele conțin o singură întrebare și îi fac pe cititori să se simtă implicați în luarea deciziilor. Interviurile se axează pe informații detaliate cu privire la experiențele și sugestiile utilizatorilor. Interviul permite o înțelegere mai aprofundată a nevoilor utilizatorilor. Focus-grupurile implică grupuri restrânse de cititori, cu profile similare, participând la discuții. Metoda aceasta încurajează participanții să-și împărtășească ideile în mod deschis.

Procesul de analiză și cunoaștere a utilizatorilor nu are loc doar înaintea unei activități sau a unui eveniment, este un proces adaptabil și permanent. Atât oamenii, cât și instituțiile trec printr-un proces constant de schimbare. Orice bibliotecă trebuie să își analizeze feedback-urile provenite de pe toate canalele de comunicare.

Literatura de specialitate face referire la „produsul cultural”, care nu poate exista fără un public specific, cel căruia i se adresează. Pentru a fi valorificate și pentru a căpăta sens, produsele culturale trebuie „consumate” de cei care sunt interesați de ele. Se conturează astfel o perspectivă a culturii ca piață de produse și servicii, caracteristică societăților de tip concurențial. „Mediul cultural nu poate exista izolat de comunitatea din care face parte integrantă el însuși. Interacțiunile sunt permanente și trebuie avute în vedere la fiecare evaluare a cererii și configurare a ofertei de produse și servicii spirituale”[4] scrie Oltița Cîntec. Cultura este o piață cu un profil specific, parte integrantă și activă a comunității, iar evenimentul cultural reprezintă o modalitate importantă de a atrage atenția publicului, scoțându-l din rutina activităților curente. Biblioteca trebuie să țină cont de faptul că există foarte multe ocazii care pot fi valorificate, atrăgând atenția asupra acestora prin intermediul unui format adecvat. Respectivele ocazii, nepuse în valoare, vor trece neobservate. Evidențiate prin crearea unor evenimente în jurul lor, activitățile specifice vor atrage atenția asupra celor care le concep. Specialiștii consideră că sporul de inventivitate poate garanta un spor de succes. A anticipa așteptările publicului reprezintă o condiție esențială pentru reușită.

Tot în literatura de specialitate ni se amintește că ziua cea mai puțin indicată pentru organizarea unor evenimente este lunea, fiind ziua care marchează trecerea de la o perioadă de relaxare, sfârșitul de săptămână, la o nouă perioadă de muncă. Se recomandă în special serile de miercuri și joi, când publicul ar putea fi interesat. Weekend-ul este cel mai potrivit, dar în această perioadă multe instituții vin cu o ofertă destul de mare și crește concurența. Este foarte greu (dacă nu chiar imposibil) să concurezi cu instituții care au alocat un buget mai mare pentru evenimente și care au asigurată vizibilitate mai bună. Bibliotecile trebuie să se descurce cu ceea ce au și de aceea trebuie evitate suprapunerile cu alte evenimente din aceeași categorie astfel încât publicul să nu fie pus în situația de a alege între două evenimente de care este interesat. Stabilirea orei evenimentului cultural depinde foarte mult de publicul-țintă. De asemenea, în cazul unui eveniment care durează mai multe zile, în ziua lansării lui este necesar un program cât mai atractiv, pentru a convinge publicul de calitatea evenimentului. Un titlu potrivit sugerează esența evenimentului, furnizează suficiente informații cât să fie edificator, dar lasă și o doză de mister pe care publicul să-l elucideze venind la eveniment. Este esențială urmărirea feedback-ului, pentru a descoperi ce anume a apreciat publicul, dar și ce anume trebuie îmbunătățit sau schimbat în viitor. A fost un eveniment apreciat? Cât de apreciat? Ar reveni publicul la un eveniment similar, dar de o amploare mai mare? Poate ar trebui să ne intereseze și următoarele aspecte: au plecat oamenii zâmbind de la acest eveniment, păreau mulțumiți, dornici să revină, comentau evenimentul la plecare? Știm deja că se pot monitoriza feedback-urile din mass-media, dar cel mai bun feedback se preia de la fața locului, din momentul în care s-a încheiat evenimentul și privești expresia de pe chipurile publicului tău.

Putem da drept exemplu aniversarea unui anumit număr de ani de activitate a bibliotecii. În aceste tipare, se încadrează evenimentul intern al Bibliotecii Naționale: „70 de ani de la reînființarea Bibliotecii Naționale a României", care a avut loc în data de 26 iunie 2025, urmat apoi de o expoziție deschisă publicului larg, „Breviar 70. O istorie a Bibliotecii Naționale a României" (Sala Euphoria, în perioada: 26 iunie 2025-06 octombrie 2025). A fost un eveniment care a implicat cu bucurie angajații instituției, amintindu-se cât de valoroase sunt activitățile și colaborarea bibliotecarilor. Pe 26 iunie s-au reunit angajați actuali ai bibliotecii, foști angajați, bibliotecari care au ieșit la pensie, dar și prieteni și colaboratori ai instituției. Evenimentul a fost un prilej de amintire a muncii desfășurate, de revedere, de comunicare într-o manieră informală, de socializare și chiar de a învăța lucruri noi unii de la ceilalți. Sufletul Bibliotecii Naționale a României (ca și sufletul oricărei biblioteci) este reprezentat de angajații, colaboratorii și utilizatorii săi. Expoziția deschisă apoi publicului larg a evidențiat acest aspect. Biblioteca a fost sărbătorită alături de toți susținătorii săi.

Sursa: https://www.facebook.com/photo/?fbid=1190117206492817&set=gm.671155082577758

Cel mai eficient marketing pentru o bibliotecă este reprezentat de utilizatorii mulțumiți. Bibliotecarul specializat în marketing este conștient de faptul că lucrul cel mai important dintr-o bibliotecă sunt oamenii. Biblioteca trebuie să creeze experiențe memorabile pentru utilizatori, să pună baza unor relații și a unor interacțiuni pline de însemnătate. „Produsul" furnizat de bibliotecă reprezintă mult mai mult decât serviciile și resursele pe care aceasta le pune la dispoziția comunității sale de utilizatori. Acest „produs" este strâns legat de „experiența" utilizatorului, când cititorul folosește biblioteca sau când interacționează cu personalul instituției. Sintagma de „imagine a organizației" se referă la modul în care aceasta este percepută de utilizatorii săi. Imaginea organizației reprezintă afirmarea culturii, a structurii și a naturii sale și vizează ansamblul elementelor verbale, vizuale și de comportament care țin de organizație. Cu alte cuvinte, imaginea publică reprezintă, într-o foarte mare măsură, identitatea instituțională, elementele care conturează portretul unei instituții.

Florentina Dobrogeanu-Ipsilante evidențiază cel mai important aspect: „Trebuie reținut însă că imaginea unei organizații se construiește în timp, cu eforturi susținute, fiind un proces permanent."[5] Nu se construiește la fel și imaginea unui bibliotecar, în rolul său de profesionist al informării? Specialiștii domeniului biblioteconomic consideră că o persoană are nevoie de cel puțin șapte-opt ani pentru a aprofunda profesia de bibliotecar. Bibliotecarul - în contextul evoluției tehnologice prezente, denumit „cybrarian" - devine un intermediar, dar și un administrator al relațiilor om - Inteligență Artificială. Nu mai contează ce știi, ci cum adresezi întrebarea. Ținând cont de schimbările permanente atât în mediul competitiv, cât și în modul de gândire a oamenilor, bibliotecarul este nevoit să se orienteze, mult mai rapid decât vrem să recunoaștem, spre domeniul formulării întrebărilor, al gândirii critice, al previziunii strategice și al navigării în cadrul sistemelor, evitând statutul de „simplu funcționar". Bibliotecarul din prezent devine „un coordonator eficient de resurse, un facilitator, un creator de idei noi, un manager de proiecte și servicii inovatoare și un ghid al întregii comunități."[6] Marketingul inovațional din cadrul structurilor biblioteconomice se fundamentează pe idei creative, bibliotecari inventivi și echipe competente. Pentru a se contura inovațiile în biblioteci, este nevoie de timp suficient și efort intelectual susținut pentru studiul ideilor, pentru dezvoltarea acestora și pentru punerea lor în aplicare.

„A îmbunătăți calitatea într-o companie presupune schimbări în obiceiurile, atitudinile, aspirațiile, în general în modul de a gândi al personalului. Presupune perfecționarea a ceea ce există și crearea a ceea ce nu există; presupune implicarea fiecărui angajat al companiei și o dăruire totală. Există un cerc al calității și cercul trebuie închis" scrie Iuliana Cetină.[7] Autoarea ne amintește importanța construirii unei culturi în orice instituție care furnizează servicii, deoarece activitatea unor oameni care deservesc, în orice formă, în mod continuu, alți oameni, nu poate fi evaluată și controlată total sau cu exactitate.

Specialiștii menționează faptul că după trei-patru ore de lucru cu publicul, orice angajat tinde să obosească și să devină dezinteresat. De asemenea, dorințele și nevoile consumatorilor sunt greu de anticipat. Există foarte multe cazuri în care pierderea sau câștigarea consumatorilor depinde de capacitatea angajaților de a face față situațiilor dificile, de operativitatea și tactul personalului. Pentru a fi dedicat activităților sale și

pentru a construi o relație stabilă cu clienții sau cu utilizatorii serviciilor, angajații trebuie să se bucure de atenția și susținerea managerilor în aceeași măsură în care li se solicită atenția, grija și implicarea în servirea consumatorilor. O cultură solidă a instituției furnizează personalului capacitatea de a răspunde clienților într-un mod profesionist și convingător. Angajații încep să conștientizeze valoarea serviciilor puse la dispoziția consumatorilor, devin receptivi la propunerile acestora, tind să depășească așteptările clienților și chiar să zâmbească. Odată formată, atmosfera într-o instituție trebuie nu doar menținută, ci și ajustată permanent. Starea de echilibru atinsă de organizație poate fi afectată de fluctuațiile de personal, schimbările desfășurate în mediul extern, modificările în conducerea instituției, recesiunile în activitățile acesteia.

În literatura de specialitate se conturează următoarea concluzie: în orice instituție care furnizează servicii, valoarea este creată de prestator, iar conducerea instituției are datoria de a crea un climat care să modeleze comportamentul angajaților în direcția dorită și, în același timp, să le asigure condițiile necesare pentru a presta servicii de calitate superioară. Există numeroase soluții și variante de a comunica, prin care managerii își pot transmite mesajele dorite, dar a căror temă fundamentală trebuie să fie: servirea în cele mai bune condiții a consumatorilor.

Avem nevoie nu doar de capacitatea de a utiliza instrumentele Inteligenței Artificiale generative, ci și de capacitatea de a colabora cu ele, de a le modela, de a le direcționa puterea generativă către descoperiri și creații cu adevărat semnificative. Bibliotecarul din prezent trebuie să își ajute comunitățile de utilizatori ai bibliotecii să descopere noi forme de cercetare, creație și comunicare, inexistente anterior.

Sursa: https://anbpr.org.ro/index.php/anbpr-perfectionarea-bibliotecarilor-in-domeniul-solutiilor-moderne-de-marketing-o-noua-initiativa-erasmus/

Trecând printr-un proces amplu de transformare, bibliotecile nu renunță la rolurile lor din trecut, ci se folosesc de acestea pentru a-și construi, susține și contura viitorul. Cu aproximativ cincizeci de ani în urmă, fără a fi introdus conceptul de marketing, Atanase Lupu atrăgea atenția asupra relațiilor bibliotecii cu cititorii. Ideile sale sunt fundamentale și de actualitate în activitatea cu publicul: „Înțelegerea importanței relațiilor cu cititorii - domeniu dominant al biblioteconomiei - a scopului și obiectivelor urmărite în comunicarea colecțiilor, a locului bibliotecii publice în ansamblul vieții culturale moderne constituie premisele necesare desfășurării acțiunii bibliotecare, dar nu sînt și suficiente. Toate acestea rămîn inoperante sau prea puțin folositoare, dacă nu sînt urmate de o abordare practică pe baze științifice, atît în munca de perspectivă cît și în cea curentă, dacă nu urmează o didactică și o metodologie riguroasă, curățate de formalismul și improvizația care și-au făcut loc tocmai în munca cu cititorii în numeroase biblioteci.”[8]

Prin ansamblul de activități desfășurate, implicit și prin cele de marketing, bibliotecile își comunică valoarea, devin hub-uri de inovație și creativitate. Specialiștii consideră că prin intermediul noilor instrumente generative, al tehnologiilor emergente, dar și al echipelor interdisciplinare din cadrul bibliotecii, munca de cercetare poate fi reimaginată ca un act public, chiar performativ.

Publicul percepe activitatea unei instituții culturale în funcție de consecvența și pertinența cu care aceasta este prezentă în comunitate. Scopul comunicării și al oricărei forme de promovare este reprezentat de atragerea și informarea publicului. Percepția publică asupra oricărei instituții de cultură se modifică permanent. Specialiștii fac comparația între imaginea actuală și imaginea dorită. Activitățile de marketing sunt caracterizate întotdeauna de dinamism. Transformarea imaginii publice reprezintă un proces de amploare, pe termen lung, complex și cu dificultăți. Se știe că imaginea negativă a unei instituții este cel mai greu de modificat. Este mult mai simplu să se construiască inițial o imagine pozitivă a unei instituții; efortul apare atunci când trebuie menținută și dezvoltată această imagine. În momentul în care apar etichetele negative, instituția se lovește de adevăratele dificultăți în lupta de a schimba percepția publicului. Specialiștii din marketing recomandă insistent să nu se permită ca instituția să ajungă în situația de a a avea o imagine negativă - este mai simplu să previi decât să combați.

Marketingul în sine implică un proces planificat de cercetare și de segmentare a pieței, dar și activități promoționale și de evaluare. Multe biblioteci au colecții vaste de cărți și liste lungi de servicii, fără să întrebe măcar o dată ce își doresc utilizatorii acestor instituții. Această lipsă de comunicare îi frustrează pe utilizatori și risipește fondurile financiare ale bibliotecii. A conduce o cercetare de piață este un aspect foarte important deoarece biblioteca are nevoie de informații privind publicul său înainte de a lansa produse sau servicii. Înțelegând cercetarea de piață drept activitatea de a strânge și analiza informațiile cu privire la un public-țintă și fundamentând deciziile luate pe baza analizei datelor obținute (colectarea datelor în mod calitativ - focus-grupuri și interviuri - sau în mod cantitativ - sondaje și chestionare realizate prin telefon, pe clasica hârtie sau online), toate activitățile bibliotecii se vor redefini prin „centrarea pe utilizator”. Ar fi cu adevărat o risipă să se implementeze noi servicii sau să se achiziționeze colecții de care nu este nimeni interesat.

Cercetarea de piață implică evaluarea în ansamblu a bibliotecii, o evaluare a nevoilor comunităților sale de utilizatori, planificarea muncii de cercetare, colectarea datelor obținute și evaluarea rezultatelor. O „radiografie” completă a bibliotecii vizează o analiză detaliată a spațiilor sale fizice, dar și a celor virtuale.

Pentru a-și ajuta angajații să gestioneze comunicarea și relațiile cu utilizatorii nemulțumiți sau recalcitranți, unele biblioteci realizează scenarii scrise pe care bibliotecarii le pot utiliza în situațiile dificile. Respectivele scenarii mențin mijloacele de comunicare prietenoase și caută să evite orice situație conflictuală.

Stabilirea nevoilor comunității reprezintă o modalitate de a identifica lacunele dintre ceea ce furnizează biblioteca și ceea ce își dorește comunitatea sa de utilizatori. Fiecare bibliotecă trebuie să se axeze pe un anumit public-țintă, pe o anumită categorie sau pe mai multe categorii de utilizatori. O analiză SWOT ajută organizațiile să ia decizii optime, identificând factorii interni (puncte forte și slăbiciuni) și factorii externi (oportunități și amenințări), cu rol în obținerea și creșterea succesului. Analiza SWOT permite unei organizații să-și identifice provocările, să utilizeze eficient resursele, să înțeleagă concurența și să-și desfășoare eficient activitățile, cu alte cuvinte, ajută la obținerea unei imagini cât mai exacte a organizației. Orice activitate a bibliotecii, în detaliu, poate fi vizată de o analiză SWOT.

Pentru a-și dezvolta colecțiile, programele și serviciile, bibliotecile au nevoie de un plan strategic. O parte dintre biblioteci includ în cadrul planului strategic și un plan de marketing. Planurile de marketing au nevoie de o actualizare permanentă pentru a fi adaptate serviciilor specifice ale bibliotecii. Orice plan de marketing trebuie să devină un ghid către succes, realizat pas cu pas. Nu există un plan unic, aplicabil în toate bibliotecile. Cel mai important lucru este să ne planificăm și să ne organizăm eforturile. Nu trebuie să luăm decizii la întâmplare. Bibliotecile pot concepe planuri de marketing multiple pentru a promova orice serviciu sau resursă din cadrul lor.

Mark Aaron Polger consideră că un plan de marketing al bibliotecii ar trebui:

√ să includă declarația de misiune și de viziune a bibliotecii;

√ să aibă obiective tangibile și rezultate specifice;

√ să fie conceput și dezvoltat de o echipă de bibliotecari și de susținători ai bibliotecii cu aceleași idei;

√ să includă o analiză a mediului și o analiză SWOT a bibliotecii, pentru a înțelege nevoile utilizatorilor, punctele forte și punctele slabe ale instituției, concurența și oportunitățile de creștere;

√ să includă randamentul investiției, un instrument esențial pentru a măsura impactul eforturilor de marketing, acesta fiind unic pentru fiecare bibliotecă;

√ să identifice segmentele de public;

√ să adapteze activitățile de marketing în funcție de aceste segmente de public;

√ să includă o listă de instrumente de evaluare pentru a măsura efectul campaniei de marketing.

Bibliotecarii trebuie să își pună întrebarea: „Ce ne face unici? Cu ce suntem diferiți de librării sau de Google?” Cu alte cuvinte, cum ne detașăm de zgomotul informațional și cum ieșim în evidență că furnizăm servicii cu o valoare adăugată, unice, care nu se pot regăsi în alte surse de informare? Teoreticienii descriu biblioteca drept „al treilea loc” al comunității, după locuință și locul de muncă.

Sursa: https://desygner.com/blog/industry/how-to-market-libraries-business

Mircea Regneală creionează procesul de dezvoltare a bibliotecii în contextul modificărilor culturale și intelectuale ale societății: „Introducerea masivă a calculatoarelor în biblioteci, în întreaga lume, după anul 1970, a însemnat, de fapt, realizarea unui deziderat de veacuri al cititorilor - accesul rapid și nestingherit la informațiile aflate în bibliotecă. […] Prin informatizare, colecțiile bibliotecilor - cel puțin virtual - au devenit disponibile oricui și oricând, ceea ce, dați-mi voie să spun, este o realizare fantastică. În plus, în economia de piață, biblioteca are nevoie să se adapteze cerințelor pieței. Ea trebuie să vină în întâmpinarea cititorului, oferindu-i informația și publicațiile de care acesta are nevoie. Altfel, este marginalizată și supusă pieirii.”[9]

Biblioteca din prezent trebuie regândită drept un centru cultural complex. Ca instituție în sine, aceasta devine o emblemă a democrației, a spațiului non-comercial unde utilizatorii interacționează, au acces liber la informații, citesc, învață, comunică. Orice bibliotecă trebuie să își promoveze spațiul ca fiind primitor, confortabil, accesibil și gratis. Tatiana Oprescu ne amintește: „Este suficient să examinăm *Liniile directoare IFLA pentru serviciile de bibliotecă*, care evidențiază orientările pentru serviciile de bibliotecă publică. În diverse puncte, se subliniază importanța bibliotecilor în susținerea și promovarea proceselor de alfabetizare și învățare pe parcursul întregii vieți. De asemenea, se pune un accent deosebit pe necesitatea colaborării bibliotecilor cu alte instituții implicate în educație, informare și formare, printr-o varietate de modalități. În prezent, la nivel mondial, au loc numeroase discuții despre rolul și repoziționarea bibliotecilor în societatea informațională, precum și despre transformarea statutului bibliotecarului.”[10]

Internetul a schimbat fundamental marketingul, furnizând o metodă mai ușoară, mai rapidă și mai accesibilă ca preț, pentru a ajunge la publicurile-țintă. Trebuie să ținem cont de faptul că există o diferență între publicul online și cel offline. Pe lângă rolul său de sursă de informare, site-ul web al bibliotecii devine un instrument de marketing. De cele mai multe ori, utilizatorii accesează mai întâi site-ul web al bibliotecii, înainte de a păși fizic în bibliotecă. Practic, acesta contribuie la prima impresie pe care și-o formează cititorul despre instituție, de aceea site-ul trebuie să fie primitor, intuitiv, organizat și realizat într-un mod profesionist, reprezentând un instrument excepțional de a promova colecții, servicii, evenimente și programe.

Mai nou, specialiștii aduc în discuție marketingul fundamentat pe social media. În acest context, utilizatorul devine implicat în mod activ, participă la crearea de conținut și poate discuta direct cu organizațiile. Mult prea cunoscutul Facebook oferă posibilitatea bibliotecilor de a comunica direct cu utilizatorii lor, de a furniza informații generale sau specifice, de a promova evenimente și chiar de a crea o comunitate. Postările pe Facebook ale unei biblioteci trebuie scrise într-o manieră informală, conversațională, percepută drept prietenoasă, să fie centrate pe utilizator, să promoveze resurse și servicii specifice, să includă fotografii originale și să respecte politica social media desemnată de instituție.

A posta pe platforme precum Facebook, Twitter, Instagram, Pinterest și YouTube reprezintă o activitate care se realizează planificat. Este necesar un program sau un plan de postări în social media, stabilit de o comisie a serviciului marketing de bibliotecă. Se recomandă ca toate platformele social media să se regăsească pe site-ul web al bibliotecii, pe prima pagină (“home page”), acestea fiind promovate în publicațiile tipărite și în cele online ale bibliotecii. O altă variantă a fost adoptată de Biblioteca Metropolitană București, care a ales să își promoveze toate platformele social media pe pagina de Facebook a instituției: site-ul web, YouTube, Instagram, Twitter.

Sursa: https://www.facebook.com/BibliotecaMetropolitanaBucuresti/

Capacitatea de a spune povești la propriu reprezintă un instrument de seamă în marketingul de bibliotecă deoarece îi conectează pe oameni la nivel emoțional. Împărtășind povești de succes despre influența pozitivă a bibliotecii asupra utilizatorilor săi, demonstrează că valoarea bibliotecilor trece dincolo de cărți. Povestirile „umanizează” biblioteca, o apropie de cititori, relevându-le beneficiile acestei instituții. Mai mult decât atât, pentru că publicul tânăr din prezent este atras de influenceri și dorește un dialog real cu ei, biblioteca trebuie să valorifice rolul său de intermediar, fiind o altă formă de adaptare la schimbare.

De mult timp a devenit vizibil faptul că marketingul de bibliotecă se adaptează permanent și se dezvoltă simultan cu biblioteca. Sergio Zyman trage o concluzie dură, dar realistă: „Vechiul tip de marketing a murit. Este la fel de mort ca și Elvis. Poate că adepții lui l-au proptit deja într-un scaun. Poate aceia care depind cel mai mult de vechiul stil de marketing - marile agenții de publicitate și marile rețele de televiziune - au susținut cadavrul prin bugete de marketing uriașe. Dar s-a terminat cu cântatul și dansatul. Muzica a murit. Marketingul, așa cum îl știm noi, a murit. Priviți de jur împrejur. Tacticile încercate și adevărate ale vechiului marketing pur și simplu nu mai merg în felul obișnuit până acum. Exact ca o baterie care se descarcă, ele mai pot genera câte ceva, dar o energie din ce în ce mai slabă. Același dolar cheltuit pe vechea strategie nu mai are efectul pe care l-a avut acum cinci sau zece ani.”[11]

Subiectul marketingului de bibliotecă rămâne deschis. Într-o eră a transformărilor accelerate, biblioteca trebuie să își asume un rol activ, folosind marketingul cultural atât ca instrument de promovare, cât și ca strategie de consolidare a relației cu utilizatorii. Succesul bibliotecii depinde de capacitatea bibliotecarilor de a înțelege, anticipa și modela nevoile comunității, integrând tehnologia și inovația în misiunea lor de educare și susținere culturală.

Sursa: https://www.culturadata.ro/liveskills/

Note:

1. POLGER, Mark Aaron. *Library Marketing Basics*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2019, p. XI.
2. MAN, Cristina-Raluca. Resursele electronice și bibliotecarul de referințe versus fenomenul Google. În: *Informare* și *documentare: activitate* științifică și profesională, 2012, vol. 5, p. 53.
3. CORNEA, Ramona. Gen Z. Cum învață cei care vin după tine: generația Alpha spune „arată-mi, nu-mi povesti”. În: *Ziarul Financiar*. [accesat: 28.08.2025]. Disponibil la: https://www.zf.ro/zf-gen-z/gen-z-cum-invata-cei-care-vin-dupa-tine-generatia-alpha-spune-arata-22889219
4. CÎNTEC, Oltița. *Cultura ca piață*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010, p. 16.
5. DOBROGEANU-IPSILANTE, Florentina. Marketing vs relații publice în bibliotecă. În: *Informare* și *documentare: activitate științifică și profesională*, 2010, vol. 3, p. 64.
6. *Inovația în biblioteci*: curs online, elaborat în cadrul Proiectului *Fii implicat!* susținut de Programul Novateca/IREX Moldova și implementat de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM). [accesat: 06.10.2025]. Disponibil la: https://sites.google.com/view/inovatia-in-biblioteci/1-importan%C8%9Ba-inova%C8%9Biei-%C8%99i-creativit%C4%83%C8%9Bii-%C3%AEn-biblioteci

7. CETINĂ, Iuliana. *Marketingul serviciilor: Fundamente și domenii de specializare*. București: Uranus, 2009, p. 119.
8. LUPU, Atanase. *Relațiile bibliotecii cu publicul*. București: Editura Litera, 1973, p. 7.
9. REGNEALĂ, Mircea. Portret de bibliotecar. În: *Bibliopolis*, 2004, anul 2, nr. 1, p. 16.
10. OPRESCU, Tatiana. Cultura informației din perspectivă biblioteconomică - factor principal în dezvoltarea intelectuală a utilizatorului, influențându-i semnificativ procesul de studiu și cercetare. În: *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării*, 2025, nr. 1, p. 10. [accesat: 17.09.2025] Disponibil la: https://bibnat.ro/wp-content/uploads/2025/10/Revista-Biblioteca-1_2025_site.pdf
11. ZYMAN, Sergio. *Sfârșitul marketingului*. București: Nemira, 2001, p. 255.

Bibliografie

1. CETINĂ, Iuliana. *Marketingul serviciilor*: Fundamente și domenii de specializare. București: Uranus, 2009.
2. CÎNTEC, Oltița. *Cultura ca piață*. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010.
3. CORNEA, Ramona. Gen Z. Cum învață cei care vin după tine: generația Alpha spune „arată-mi, nu-mi povesti”. În: *Ziarul Financiar*. [accesat: 28.08.2025]. Disponibil la: https://www.zf.ro/zf-gen-z/gen-z-cum-invata-cei-care-vin-dupa-tine-generatia-alpha-spune-arata-22889219
4. DOBROGEANU-IPSILANTE, Florentina. Marketing vs relații publice în bibliotecă. În: *Informare și documentare: activitate științifică și profesională*, 2010, vol. 3, p. 61-66.
5. *Inovația în biblioteci*: curs online, elaborat în cadrul Proiectului *Fii implicat!* susținut de Programul Novateca/IREX Moldova și implementat de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova (ABRM). [accesat: 06.10.2025]. Disponibil la: https://sites.google.com/view/inovatia-in-biblioteci/1-importan%C8%9Ba-inova%C8%9Biei-%C8%99i-creativit%C4%83%C8%9Bii-%C3%AEn-biblioteci
6. LUPU, Atanase. *Relațiile bibliotecii cu publicul*. București: Editura Litera, 1973.
7. MAN, Cristina Raluca. Resursele electronice și bibliotecarul de referințe versus fenomenul Google. În: *Informare și documentare: activitate științifică și profesională*, 2012, vol. 5, p. 44-53.
8. OPRESCU, Tatiana. Cultura informației din perspectivă biblioteconomică – factor principal în dezvoltarea intelectuală a utilizatorului, influențându-i semnificativ procesul de studiu și cercetare. În: *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării*, 2025, nr. 1, p. 10-13. [accesat: 17.09.2025] Disponibil la: https://bibnat.ro/wp-content/uploads/2025/10/Revista-Biblioteca-1_2025_site.pdf
9. POLGER, Mark Aaron. *Library Marketing Basics*. Lanham: Rowman & Littlefield, 2019.
10. REGNEALĂ, Mircea. Portret de bibliotecar. În: *Bibliopolis*, 2004, anul 2, nr. 1, p. 15-21.
11. ZYMAN, Sergio. *Sfârșitul marketingului*. București: Nemira, 2001.

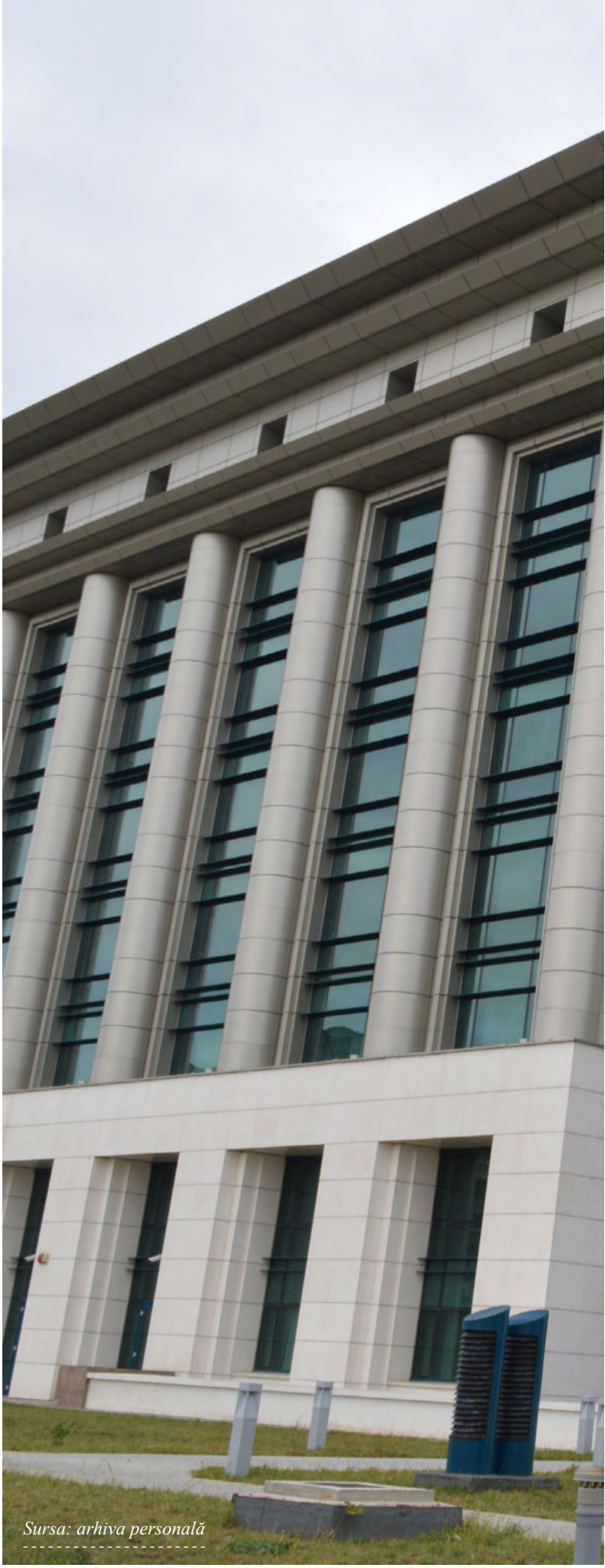

Sursa: arhiva personală

Percepțiile profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari privind integrarea și utilizarea inteligenței artificiale în învățământul preuniversitar din România: un studiu calitativ

Conf. univ. dr. Octavia-Luciana MADGE
Universitatea din București. Facultatea de Litere. Departamentul de Științe ale Comunicării
E-mail: *octavia.madge@litere.unibuc.ro*

Lector univ. dr. Gabriela BĂRAN (COJOCARU)
Universitatea din București. Facultatea de Litere. Departamentul de Științe ale Comunicării
E-mail: *gabriela.baran@litere.unibuc.ro*

Introducere

Inteligența artificială (IA) a înregistrat în ultimii ani o dezvoltare spectaculoasă și pare a fi tehnologia care va revoluționa toate domeniile de activitate. În educație, transformările generate recent de digitalizare au condus la apariția unor paradigme noi, iar instrumentele IA vin cu o serie de avantaje, dar și provocări în activitatea de predare, învățare și management al resurselor educaționale.[1] În perioada actuală, se poate ușor observa că inteligența artificială este în mod clar tehnologia cu cel mai mare impact asupra proceselor educaționale.

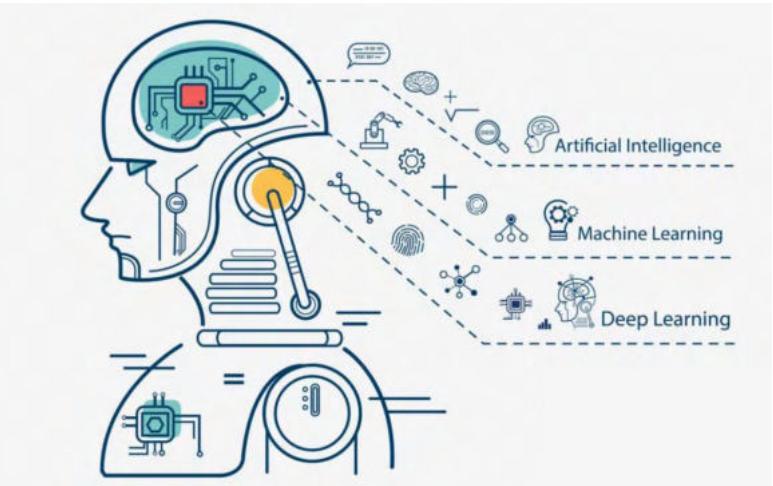

Sursa: https://www.gsmfit.ro/blog/post/inteligenta-artificiala-ce-este-si-cum-functioneaza

La nivel internațional, tot mai multe sisteme educaționale explorează potențialul instrumentelor bazate pe IA[2] pentru a personaliza învățarea, a optimiza planificarea și activitatea didactică, a oferi feedback rapid și adaptativ și a automatiza sarcini administrative repetitive. În același timp, în bibliotecile școlare, IA este utilizată pentru descoperirea și recomandarea personalizată a resurselor informaționale, pentru analiza colecțiilor și pentru instruirea elevilor în ceea ce privește alfabetizarea informațională și digitală. Integrarea IA în educație nu este fără provocări. Dintre acestea amintim problemele de confidențialitate și securitate a datelor sau diminuarea gândirii critice.

Structurile infodocumentare din sistemul de învățământ preuniversitar din România, și anume centrele de documentare și informare (CDI) și bibliotecile școlare, traversează de câțiva ani un proces de reconfigurare, asumându-și un rol important în formarea competențelor informaționale, media și digitale ale elevilor.

În acest context, ne-am propus să explorăm prin intermediul unui studiu la nivelul profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari, rolul actual al structurilor infodocumentare din învățământul preuniversitar românesc și al profesioniștilor din CDI-uri și biblioteci școlare în ceea ce privește în mod special sprijinirea elevilor pentru a dobândi competențele-cheie necesare în societatea actuală, provocările cu care acești specialiști și instituțiile în care lucrează se confruntă, colaborările pe care le-au dezvoltat în timp, cu un impact semnificativ pentru procesul educațional și infodocumentar, dar și folosirea celor mai noi tehnologii precum IA în activitatea lor.

În articolul de față am ales, din motive de spațiu, să ne concentrăm analiza doar pe modul în care tehnologiile și instrumentele bazate pe inteligență artificială pot fi integrate și utilizate în învățământul preuniversitar, punând accentul pe percepțiile profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari și pe impactul acestor tehnologii asupra practicilor educaționale și infodocumentare.

Centrele de documentare și informare și bibliotecile școlare în sistemul de învățământ preuniversitar românesc

Centrele de documentare și informare și bibliotecile școlare reprezintă structuri esențiale în sistemul de învățământ preuniversitar din România, având rolul de a sprijini procesul de predare și învățare prin facilitarea accesului la informație, formarea competențelor informaționale și dezvoltarea culturii documentare a elevilor și profesorilor. Conform Ordinului Ministerului Educației nr. 5556/2011 privind organizarea și funcționarea bibliotecilor școlare și CDI-urilor, aceste centre au fost concepute ca spații educaționale moderne, aflate la intersecția dintre bibliotecă, laborator pedagogic și mediu de învățare colaborativă.[3]

Confom art. 6 din același Ordin nr. 5556/2011, centrul de documentare și informare este „o structură infodocumentară modernă, un centru de resurse pluridisciplinare și multimedia,

care oferă beneficiarilor un spaţiu de formare, de comunicare, de informare şi de exploatare a fondului documentar şi a tehnologiilor informaţiei şi comunicării în educaţie, un loc de cultură, deschidere, întâlnire şi integrare”.[4]

Funcţiile de bază ale CDI-urilor includ gestionarea resurselor educaționale, asigurarea accesului la documente tipărite și digitale, consilierea elevilor și profesorilor în utilizarea informației și susținerea alfabetizării media și digitale. Profesorul documentarist, în calitate de responsabil al centrului, are o misiune complexă, de la organizarea și catalogarea fondului documentar, până la conceperea de activități educative care stimulează gândirea critică, autonomia în învățare și utilizarea responsabilă a surselor informaționale. Așadar, activitățile care se desfășoară într-un CDI se încadrează în mai multe tipuri, pedagogice, culturale, de comunicare și de gestionare.

Biblioteca şcolară, conform art. 48 şi 41 din acelaşi Ordin Nr. 5556/2011, are ca misiune asigurarea accesului la informaţie şi documente şi susţinerea procesului educativ, scopul principal fiind „de a constitui, organiza, prelucra, dezvolta şi conserva” colecţiile de documente în vederea utilizării acestora pentru „informare, cercetare, educaţie sau recreere”[5] de către elevi și cadre didactice.

Ambele tipuri de structuri infodocumentare au un rol semnificativ în construirea și îmbunătățirea competențelor-cheie, dar și a competențelor infodocumentare ale elevilor, în promovarea inovațiilor didactice, în formarea și dezvoltarea unei culturi informaționale.

Ultimii ani au adus o serie de provocări în activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare, în special determinate de transformarea digitală accelerată a educației. Pandemia de COVID-19 a accentuat necesitatea adaptării acestor structuri la societatea digitală, impunând dezvoltarea de colecții virtuale, resurse educaționale deschise și chiar servicii online. Profesorii documentariști și bibliotecarii școlari au sprijinit cadrele didactice și elevii în utilizarea tehnologiilor educaționale și a platformelor de învățare.

Odată cu apariția și dezvoltarea instrumentelor bazate pe inteligență artificială generativă, CDI-urile și bibliotecile școlare au intrat într-o perioadă în care trebuie să aibă în vedere analiza și redefinirea rolului și activităților pe care le desfășoară în sprijinul comunității specifice de utilizatori. Aceste tehnologii pot transforma modul în care structurile infodocumentare din învățământul preuniversitar românesc își desfășoară activitatea, modul în care colectează, organizează, diseminează și valorifică informațiile. De exemplu, sistemele de recomandare bazate pe IA pot sprijini personalizarea lecturii și descoperirea resurselor relevante pentru elevi, în timp ce instrumentele de analiză a metadatelor pot eficientiza activități precum catalogarea și evaluarea colecțiilor.

În același timp, CDI-urile și bibliotecile școlare pot deveni spații-pilot pentru educația privind competențele IA și alfabetizarea digitală. Profesorul documentarist și bibliotecarul școlar au oportunitatea de a dezvolta și oferi activități de instruire axate pe utilizarea responsabilă a acestor tehnologii noi, discutând alături de elevi despre etica utilizării IA, despre riscul dezinformării, confidențialitatea datelor și respectarea drepturilor de autor. Prin urmare, instituțiile infodocumentare reprezentate de CDI-uri și biblioteci școlare nu mai sunt doar structuri de acces la informație, ci „ecosisteme educaționale complexe”[6] care contribuie la formarea competențelor esențiale pentru secolul al XXI-lea: gândirea critică, discernământul informațional, colaborarea și învățarea asistată de tehnologie.

Procesul de transformare digitală a structurilor infodocumentare nu s-a desfășurat într-o manieră uniformă în sistemul preuniversitar românesc, astfel încât diferențele privind infrastructura, resursele umane și accesul la instruire și formare continuă au dus la existența unor deosebiri semnificative între școlile din țara noastră. Integrarea tehnologiilor bazate pe IA în activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare presupune reguli clare, formare specializată și un cadru etic de utilizare.

Astfel, centrele de documentare și informare și bibliotecile școlare din România au potențialul de a deveni în viitor centre de inovație educațională, dacă sunt sprijinite prin politici coerente, prin investiții în infrastructură digitală și prin formarea continuă a personalului. În contextul dezvoltării rapide a IA, structurile infodocumentare pot contribui în mod esențial la consolidarea unei culturi informaționale solide, oferind elevilor competențele necesare pentru a naviga responsabil în era digitală.

Inteligența artificială în învățământul preuniversitar

Literatura de specialitate definește inteligența artificială drept ansamblul de sisteme computaționale care pot să efectueze sarcini asociate tradițional inteligenței umane, o categorie specială fiind inteligența artificială generativă (GenAI), care utilizează modele de mari dimensiuni (Large Language Models) pentru a crea conținut nou pornind de la solicitări umane (prompturi).[7]

Michael Haenlein și Andreas Kaplan consideră că IA este „capacitatea unui sistem de a interpreta corect datele externe, de a învăța din aceste date și de a utiliza aceste cunoștințe pentru a atinge obiective și sarcini specifice printr-o adaptare flexibilă”.[8]

Sursa: https://www.magnetic-it.com/inteligenta-artificiala-ce-intrebi-inainte/

Conform Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE/OECD), „Un sistem de inteligență artificială este un sistem automatizat care, pentru obiective explicite sau implicite, deduce, din inputul pe care îl primește, cum să genereze rezultate precum predicții, conținut, recomandări sau decizii care pot influența mediile fizice sau virtuale. Diferitele sisteme de inteligență artificială variază în ceea ce privește nivelurile lor de autonomie și adaptivitate după implementare”.[9]

Cadrul de competențe IA pentru profesori elaborat în 2024 de Fengchun Miao și Mutlu Cukurova[10] definește cunoștințele, abilitățile și valorile pe care profesorii trebuie să le aibă în zona IA. Pornind de la principiile de protejare a drepturilor profesorilor, de consolidare a acțiunii umane și de promovare a sustenabilității, sunt propuse 15 competențe, clasificate în trei niveluri de progres (dobândire, aprofundare, creare), în cinci dimensiuni: mentalitate centrată pe om, etica IA, fundamente și aplicații ale IA, pedagogia IA și IA pentru învățarea profesională.

În context educațional, IA este privită nu doar ca o tehnologie, ci ca un partener care poate sprijini învățarea personalizată. Totodată, literatura de specialitate[11] introduce conceptul de *AI literacy* / alfabetizare în domeniul inteligenței artificiale, acele cunoștințe și abilități care permit utilizatorilor să înțeleagă principiile de funcționare ale IA, să folosească în mod responsabil aceste tehnologii și instrumente și să evalueze critic rezultatele generate de algoritmi.

Un studiu recent indică creșterea semnificativă a interesului față de integrarea tehnologiilor de inteligență artificială în procesul educațional preuniversitar prin prisma dezvoltării alfabetizării IA și, de asemenea, o relație importantă între adoptarea metodelor pedagogice active precum învățarea bazată pe proiecte și învățarea colaborativă și dezvoltarea unui nivel ridicat de alfabetizare IA precum evaluarea critică și crearea de aplicații IA.[12]

Alte studii evidențiază nevoia urgentă de programe educaționale care să sprijine o utilizare etică și cât mai responsabilă a tehnologiilor IA, în contextul în care tot mai mulți elevi apelează la instrumente IA pentru redactarea temelor și proiectelor școlare.[13]

O meta-analiză din 2025 a identificat patru categorii de factori care influențează nivelul de adoptare a IA în educație: individuali (demografici, alfabetizare IA etc.), de infrastructură (sprijin instituțional, disponibilitatea resurselor, influența socială etc.), tehnici (ușurință în utilizare, transparență etc.) și de impact (îngrijorări privind supradependența, utilizarea abuzivă etc.).[14]

Sursa: https://www.edupedu.ro/profesorii-vor-include-inteligenta-artificiala-in-predare-la-nivel-preuniversitar-ei-si-elevii-vor-fi-evaluati-cu-ajutorul-unor-instrumente-ia-iar-domeniul-va-fi-abordat-in-discipline-optionale-la-l/

În unele țari, integrarea IA în curriculum-ul din învățământul preuniversitar este în mare parte limitată la definiții și concepte teoretice, profesorii întâmpină dificultăți în predarea noțiunilor de IA, din cauza lipsei de formare specifică și a resurselor educaționale adaptate ceea ce face necesară revizuirea programelor școlare, introducerea IA încă din ciclul primar și instruirea profesorilor, pentru a asigura o implementare eficientă și sustenabilă.[15]

Numeroase rapoarte și cercetări recente[16] evidențiază că principalele argumente pentru adoptarea IA în educația preuniversitară se axează pe câteva linii importante. Personalizarea învățării prin adaptarea conținuturilor, ritmului și feedback-ului la nevoile individuale ale elevilor reprezintă una dintre aceste linii. Platformele educaționale bazate pe IA pot oferi sprijin adaptativ, resurse diferențiate și feedback, contribuind la creșterea implicării și a performanței elevilor. O altă linie vizează consolidarea capacității profesionale a cadrelor didactice, care pot utiliza IA pentru planificarea lecțiilor, evaluare și analiză rapidă a datelor și îmbunătățirea comunicării cu ceilalți actori implicați în procesul educațional, elevii și părinții. De asemenea, IA poate susține procesele de căutare avansată, recomandare personalizată de resurse, analiza circulației documentelor și dezvoltarea colecțiilor în funcție de nevoile reale ale elevilor. Aceasta este zona unde se poate vorbi și de alinierea misiunii CDI-ului și bibliotecii școlare la noile cerințe educaționale. O altă linie importantă este eficiența operațională. IA poate automatiza sarcini administrative repetitive precum catalogare, gestiune, comunicare, în acest mod, timpul câștigat putând fi folosit pentru activități educative și creative. Astfel, tehnologiile și instrumentele IA trebuie percepute ca un element complementar, menit să asiste în procesul educațional și în activitățile infodocumentare.

Dintre riscurile și provocările care însoțesc adoptarea instrumentelor IA în educație, cele mai frecvent menționate sunt distorsiunea algoritmică, care poate conduce la discriminări sau la subreprezentarea anumitor grupuri, problemele de securitate a datelor elevilor, provocările legate de integritatea academică, riscul de supra-automatizare, care poate diminua motivația și gândirea critică a elevilor, inegalitatea de acces la resurse tehnologice și impactul ecologic al modelelor IA de mari dimensiuni. Pentru a face față acestor riscuri, specialiștii recomandă dezvoltarea unor cadre și politici clare, bazate pe transparență, supraveghere umană și protejarea bunăstării elevilor.[17] Integrarea IA în învățământul preuniversitar este încă într-o etapă de început, iar majoritatea proiectelor se concentrează pe discipline din zona științelor exacte și mai puțin pe domenii umaniste. Este nevoie de cercetări care să analizeze impactul utilizării IA asupra rezultatelor elevilor, asupra gândirii critice. În plus, accentul trebuie pus pe formarea profesională a profesorilor și bibliotecarilor, care trebuie să dețină competențele necesare pentru integrarea IA în activitatea educațională. Trebuie subliniată importanța abordărilor colaborative între profesori, bibliotecari, elevi și, de asemenea, specialiști IT, precum și necesitatea ca practicile educaționale să promoveze un cadru adecvat de integrare responsabilă a IA în sistemul de învățământ.

Așadar, IA poate fi utilizată în educație în mai multe zone precum planificare curriculară, evaluare formativă, sprijin educațional diferențiat, analiză de date educaționale, învățare bazată pe proiecte și suport administrativ. În CDI-uri și biblioteci școlare, aplicațiile IA pot acoperi activități precum căutare în limbaj natural, recomandare de lecturi potrivite nivelului de competență, identificarea lacunelor din colecții etc.

Profesorii documentariști și bibliotecarii școlari pot juca un rol principal în dezvoltarea alfabetizării în domeniul IA: instruirea elevilor în formularea prompturilor, verificarea informațiilor, recunoașterea distorsiunilor și citarea corectă a conținuturilor generate de instrumentele IA. Această latură educațională este importantă pentru formarea competențelor digitale și pentru cultivarea gândirii critice.

Astfel, rolul profesorului documentarist și al CDI-ului, al bibliotecarului școlar și al bibliotecii școlare devine fundamental. Aceștia pot acționa ca mediatori între utilizatorii elevi, informație și tehnologie, contribuind la formarea unei culturi informaționale și digitale solide, într-un context educațional aflat în schimbare.

Obiectivele studiului

IA a pătruns foarte rapid în toate domeniile de activitate, iar în educație, utilizarea instrumentelor bazate pe această nouă tehnologie a adus numeroase provocări. Studiul de față, parte a unei cercetări mai ample, a urmărit investigarea percepțiilor profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari privind folosirea IA în învățământul preuniversitar din România și în structurile infodocumentare dedicate acestui segment al sistemului de educație.

Obiectivele studiului au vizat:

→ investigarea percepțiilor profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari cu privire la adoptarea inteligenței artificiale în sistemul de învățământ preuniversitar și

→ explorarea percepțiilor profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari în privința utilizării instrumentelor IA în activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare.

Materiale și metode

Designul cercetării

Studiul de față are un caracter exploratoriu. Este o cercetare calitativă care investighează percepțiile, atitudinile și experiențele profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari în privința integrării și utilizării tehnologiilor IA în sistemul de învățământ preuniversitar și, în special, în activitatea centrelor de documentare și informare și a bibliotecilor școlare. Alegerea unei metodologii calitative s-a bazat pe necesitatea de a surprinde în adâncime modul în care profesorii documentariști și bibliotecarii școlari percep și interpretează schimbările generate de introducerea IA în mediul școlar.

Cercetarea urmărește identificarea provocărilor și oportunităților pe care profesorii documentariști și bibliotecarii școlari le asociază tehnologiilor IA. Studiul are o perspectivă interpretativă, în care pornind de la experiențele și discursurile participanților, sunt analizate și contextualizate aceste percepții în lumina literaturii de specialitate și a tendințelor educaționale actuale.

Participanții la studiu

Eșantionul cercetării a fost alcătuit din 9 profesori documentariști și 17 bibliotecari școlari care își desfășoară activitatea în unități de învățământ preuniversitar din București, dar și din alte localități ale țării. Toți participanții la studiu au fost de sex feminin, având vârsta cuprinsă între 34 și 57 de ani (Fig. 1).

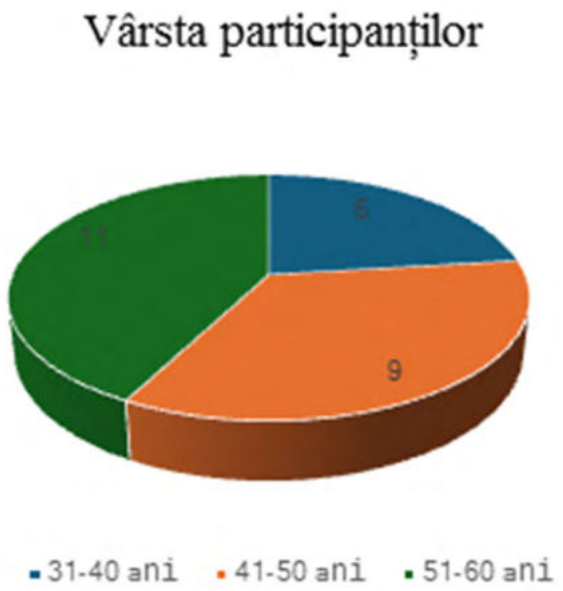

Fig. 1 Vârsta participanților la studiu

Pentru selecția participanților s-a ales eșantionarea neprobabilistică de convenienței. S-a avut, totuși, în vedere și gradul lor de implicare în activitatea CDI-ului sau a bibliotecii școlare și interesul pe care l-au arătat în privința inovațiilor tehnologice în domeniul educației.

Participanții prezintă un nivel variat de experiență profesională (între 1,6 și 25 de ani în CDI și biblioteca școlară) (Fig. 2.), aspect care a permis obținerea unei perspective nuanțate asupra temei studiate.

Fig. 2 Experiența profesională a participanților la studiu

Această diversitate a condus la găsirea unor teme comune, dar și a unor diferențe de percepție care țin de contextul școlar și de gradul de familiaritate cu tehnologiile digitale și aplicațiile IA.

Colectarea datelor

Datele au fost colectate în perioada iunie-iulie 2025 pe baza unui set de întrebări care a fost elaborat pornind de la obiectivele de cercetare.

Participanții au fost informați în privința scopului cercetării. Răspunsurile furnizate de participanți au fost apoi analizate. Pentru a asigura anonimatul, participanților li s-au atribuit coduri alfanumerice.

Metoda de analiză a datelor

Analiza tematică a răspunsurilor anonimizate a fost efectuată manual, urmând câteva etape succesive: familiarizarea, codificarea, identificarea unui cadru tematic și interpretarea.[18] După familiarizarea cu datele prin citirea și recitirea răspunsurilor, au fost generate coduri inițiale prin organizarea datelor. Au fost căutate teme prin examinarea codurilor și organizarea lor în teme mai largi; apoi, au fost revizuite temele și au fost adunate datele relevante pentru fiecare temă; în final, au fost definite temele și apoi s-a început redactarea. Cadrul analitic este prezentat în Tabelul 1.

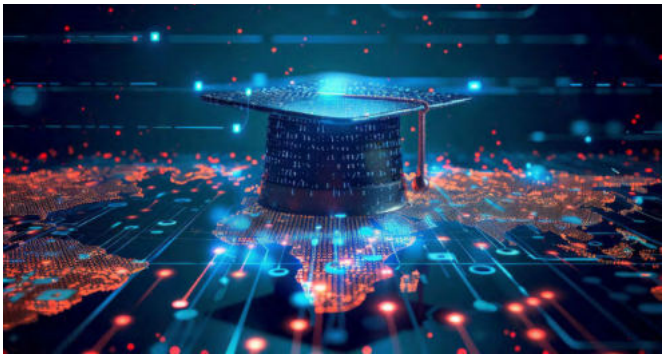

Sursa: https://aiboard.ro/inteligenta-artificiala-in-educatie-instrumente-de-evaluare-prin-ai/

Tabelul 1 Cadrul analitic

Temă	Cod	Descriere
IA în sistemul de învățământ preuniversitar	Impact	Impactul și schimbările pe care le genereză IA în sistemul de învățământ preuniversitar din România.
	Provocări și riscuri	Provocări și riscuri legate de integrarea IA în sistemul de învățământ preuniversitar.
Tehnologiile și instrumentele IA în activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare	Rolul profesorului documentarist / bibliotecarului școlar	Redefinirea rolului profesorului documentarist / bibliotecarului școlar în contextul utilizării instrumentelor IA în activitatea stucturilor infodocumentare.
	Integrarea etică și durabilă a IA	Integrarea etică și durabilă a IA în educație și în structurile infodocumentare.

Rezultate și discuții

Analiza tematică a răspunsurilor oferite de participanții la studiu a relevat câteva teme majore care conturează modul în care este percepută și folosită IA în mediul educațional preuniversitar și în activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare.

Potențialul transformator al IA în educație și în activitatea structurilor infodocumentare

Toți participanții au recunoscut potențialul IA de a moderniza și eficientiza procesul educațional. Profesorii documentariști au subliniat că IA poate personaliza învățarea, adaptând conținuturile și ritmul la nevoile individuale ale elevilor, și că ar putea automatiza sarcinile repetitive precum catalogarea și gestionarea resurselor. Bibliotecarii școlari au evidențiat avantajele similare în activitatea bibliotecii: recomandări personalizate de lectură, acces rapid la informații și sprijin pentru dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor.

Un profesor documentarist a afirmat că „IA ușurează munca elevului și profesorului; putem genera chestionare și prezentări într-un timp înjumătățit decât înainte" (P4), subliniind impactul asupra eficienței activităților, iar un bibliotecar școlar a menționat că „Poate ajuta atât bibliotecarii cât și elevii să găsească resurse relevante și să dezvolte competențe digitale esențiale" (B14).

Această observație este în acord cu cercetările recente[19], care arată și că tehnologiile IA pot reduce semnificativ volumul sarcinilor administrative și pot permite profesorilor și bibliotecarilor să se concentreze pe dimensiunea creativă a activității lor.

În activitatea CDI-urilor și bibliotecilor școlare, respondenții au identificat utilizări concrete, precum organizarea automată a conținutului, recomandări inteligente de lectură sau căutări semantice avansate. Aceste perspective coincid cu tendințele internaționale din zona structurilor infodocumentare din sistemul de educație[20], unde IA este integrată în sisteme de recomandare, analiză a metadatelor și sprijin pentru alfabetizarea informațională și digitală a elevilor.

Mai mulți profesori documentariști au evidențiat că IA poate deveni un instrument de sprijin în dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor, ajutându-i să înțeleagă cum să caute informații, cum să le verifice și să le evalueze critic. În acest sens, CDI-ul este perceput ca un spațiu inovativ și de mediere între tehnologie și gândire critică, o idee susținută și de studiile recente privind alfabetizarea în domeniul IA.[21]

Provocări și riscuri percepute ale IA

Deși tonul general al răspunsurilor a fost pozitiv, participanții au subliniat numeroase riscuri și limite asociate cu integrarea IA în școală. Printre cele mai frecvent menționate se numără dependența excesivă de tehnologie și diminuarea gândirii critice, acuratețea variabilă a informațiilor generate de IA - „nu oferă 100% informație veridică" (P2), așa cum a remarcat un participant, inechitatea accesului la resurse tehnologice între elevi din medii diferite și riscul superficializării lecturii și al înlocuirii reflecției personale cu răspunsuri automate.

Aceste observații reflectă concluziile la care au ajuns și numeroase alte cercetări recente[22], care atrag atenția asupra riscului de supra-automatizare, asupra problemelor etice privind distorsiunile algoritmice și asupra efectelor în ceea ce privește integritatea academică.

În special, profesorii documentariști au accentuat pericolul pierderii competenței de analiză critică, dacă elevii nu sunt ghidați în utilizarea conștientă și etică a instrumentelor IA. „Elevii trebuie învățați să folosească aceste tehnologii cu discernământ și gândire critică" (P5), a afirmat un respondent, evidențiind rolul esențial al instruirii în zona competențelor digitale și media.

Bibliotecarii au accentuat și alte aspecte particulare precum erori frecvente în domeniul literaturii și culturii, traduceri inexacte, percepția IA ca metodă facilă de rezolvare a temelor fără discernământ. Un respondent a afirmat: „Mare parte dintre elevi și adulți folosesc IA fără atenție și fără discernământ, presupunând că informația este corectă” (B9).

Sursa: https://webmaster.md/43-exemple-de-utilizare-a-inteligentei-artificiale-in-educatie/dev/

Redefinirea rolului profesorului documentarist și bibliotecarului școlar

O temă centrală a fost redefinirea rolului profesorului documentarist și bibliotecarului școlar în contextul noilor tehnologii. Participanții au descris tranziția de la rolul tradițional de custode al documentelor și informației la cel de „mediator, curator al resurselor digitale și facilitator al competențelor de gândire critică și consilier” în utilizarea responsabilă a IA. Au evidențiat, de asemenea, că IA poate sprijini organizarea resurselor, recomandările personalizate și crearea de activități interactive.

Respondenții au semnalat și că IA poate sprijini dezvoltarea alfabetizării informaționale și algoritmice, un domeniu nou care vizează capacitatea elevilor de a înțelege funcționarea algoritmilor, de a evalua distorsiunea și de a utiliza IA în mod etic și creativ.

Un profesor documentarist a menționat că „AI transformă CDI-ul într-un spațiu inovativ educațional” (P4), sugerând o extindere a misiunii CDI-ului către un hub de învățare asistată de tehnologie. Această perspectivă se aliniază tendinței globale de reconceptualizare a structurilor infodocumentare din școli[23], în care specialiștii în informare și bibliotecarii colaborează activ cu profesorii pentru a integra instrumente IA în activitățile curriculare. Un bibliotecar a afirmat: „Biblioteca trebuie să fie un echilibru și o punte între tradițional și modern. Cartea/textul scris nu va dispărea” (B6). Astfel, IA este văzută ca un element de sprijin, nu ca un element care înlocuiește factorul uman, încurajând atât profesorii, cât și bibliotecarii să devină vectori ai alfabetizării digitale și etice.

Condiții pentru o integrare etică și durabilă a IA în educație și în CDI-uri și biblioteci școlare

Toți participanții au subliniat că succesul integrării IA în educație depinde de reglementarea clară a utilizării acestor instrumente și de instruirea și formarea continuă a profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari pentru a deveni vectori ai alfabetizării digitale și ai formării etice a elevilor în raport cu IA. Ei au insistat asupra necesității unei abordări echilibrate, în care IA să fie utilizată ca instrument complementar, nu ca substitut al inteligenței și interacțiunii umane. Așa cum a scris un participant, „IA poate ajuta la personalizarea învățării și organizarea resurselor, dar nu trebuie să înlocuiască gândirea critică sau interacțiunea umană” (B17).

„AI nu ne înlocuiește, dar ne oferă timp și flexibilitate”, a spus un profesor documentarist (P4), exprimând echilibrul între utilitate și precauție. Această atitudine reflectă recomandările literaturii recente[24], care susțin principiile responsabilității, transparenței, echității și supravegherii umane în implementarea IA în educație.

Participanții au evidențiat și nevoia de politici educaționale coerente, standardizare a utilizării IA în școli și infrastructură tehnologică accesibilă tuturor elevilor, pentru a asigura echitate și responsabilitate.

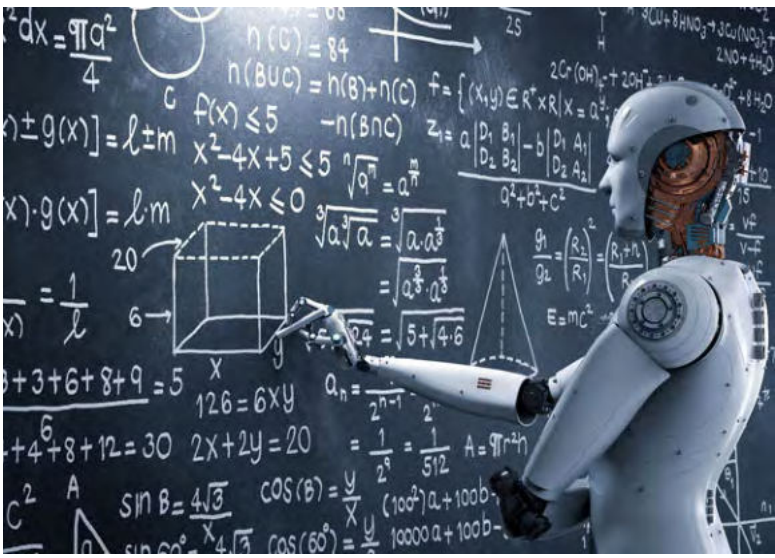

Sursa: https://www.zf.ro/special/educatie-stil-de-viata-si-wellness-inteligenta-artificiala-un-21401815

Limitele cercetării

Cercetarea prezintă câteva limitări care însoțesc orice studiu calitativ. În primul rând, numărul redus de participanți nu permite generalizarea concluziilor la întregul corp al profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari din țară, iar analiza se bazează pe răspunsuri, care pot fi influențate de factori subiectivi. Totuși, prin diversitatea răspunsurilor, cercetarea oferă o perspectivă valoroasă asupra integrării IA în învățământul preuniversitar din România și, de asemenea, direcții relevante pentru studii viitoare.

Concluzii

Cercetarea de față este prima analiză de acest tip pe tema integrării și utilizării tehnologiilor și instrumentelor de inteligență artificială în învățământul preuniversitar din România, din perspectiva profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari.

Rezultatele studiului evidențiază o înțelegere similară la nivelul profesorilor documentariști și a bibliotecarilor școlari în privința faptului că inteligența artificială are un potențial major de transformare a educației preuniversitare și a activităților centrelor de documentare și informare și bibliotecilor școlare, dar implementarea sa trebuie să aibă loc într-un mod responsabil și echitabil.

IA este percepută ca o tehnologie care dă posibilitatea de personalizare, eficientizare și inovare a procesului educațional și care oferă sprijin în organizarea informațiilor și în dezvoltarea competențelor digitale. În același timp, este percepută și ca o provocare care poate conduce la dependență, superficialitate, erori informaționale, risc de diminuare a gândirii critice și care necesită instruire și formare continuă, discernământ și reglementări etice. CDI-ul și biblioteca școlară ar putea funcționa ca spații pentru alfabetizarea informațională și digitală, în care profesorul documentarist și bibliotecarul școlar să acționeze ca mediatori între utilizatori, cunoaștere și tehnologie.

Pornind de la rezultatele obținute în cadrul acestui studiu, se pot identifica câteva aspecte care ar trebui urmărite în cadrul politicilor și practicilor educaționale viitoare: în primul rând, formarea profesorilor documentariști și a bibliotecarilor școlari în privința competențelor de alfabetizare în domeniul IA și de evaluare critică a conținutului generat de IA; apoi, elaborarea unor ghiduri privind utilizarea transparentă a instrumentelor IA; de asemenea, integrarea IA în strategiile de dezvoltare a CDI-urilor și bibliotecilor școlare, pentru sprijinirea personalizării învățării și managementului eficient al resurselor informaționale; și, nu în ultimul rând, promovarea echității digitale, prin acces egal la tehnologie, infrastructură și formare continuă.

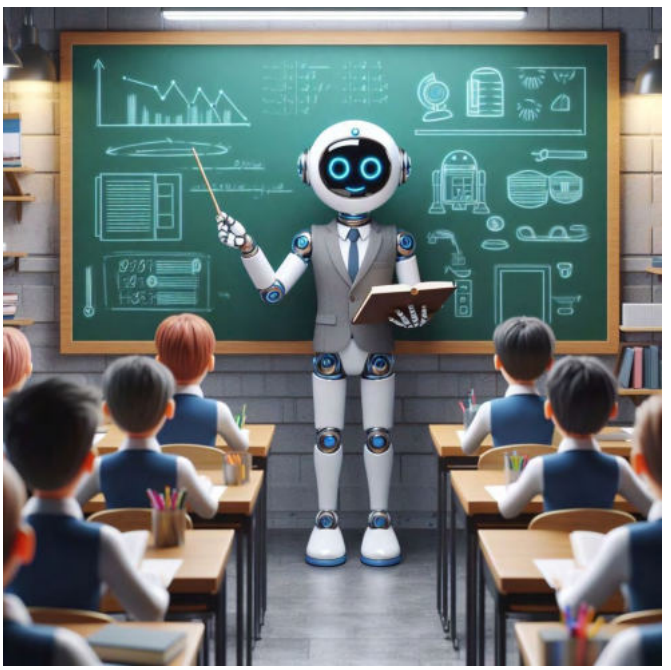

Sursa: https://pedagoteca.ro/utilizarea-inteligentei-artificiale-in-educatie-un-viitor-mai-personalizat-pentru-elevi/

În concluzie, integrarea inteligenței artificiale în sistemul de învățământ preuniversitar din România și în structurile infodocumentare care sprijină acest segment al sistemului de educație nu reprezintă o simplă inovație de natură tehnologică, ci o modificare de paradigmă educațională, care necesită echilibru între aspectele tehnologice și factorul uman și între aspectele care privesc eficiența și cele care privesc etica.

Mulțumiri

Dorim să mulțumim celor 26 de participanți, profesori documentariști și bibliotecari școlari, pentru disponibilitatea de a participa la acest studiu.

Note:

1. ELSAYED, A.M.; ABUSHARHAH, M.M. Artificial intelligence adoption, perceptions, and ethical literacy among Arab academic librarians: a survey. In: *The Journal of Academic Librarianship*, Nr. 51 (5), 2025, Article 103083. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.acalib.2025.103083

2. PARK, J. A systematic literature review of generative artificial intelligence (GenAI) literacy in schools. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 9, 2025, Article 100487. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100487; DERIBA, F.G.; SANUSI, I.T. Artificial intelligence in Ethiopian school curriculum: Educators' practices, challenges, and recommendations. In: *Computers and Education Open*, Nr. 8, 2025, Article 100251. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeo.2025.100251; DI, W.; MENG, C., XU, C.; XING, L. Analyzing K-12 AI education: A large language model study of classroom instruction on learning theories, pedagogy, tools, and AI literacy. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 7, 2024, Article 100295. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100295; TAHERI, R.; NAZEMI, N.; PENNINGTON, S.E.; CLARK, J.A.; DADGOSTARI, F. Factors influencing educators' AI adoption: A grounded meta-analysis review. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 9, 2025, Article 100464. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100464

3. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Ordin nr. 5.556 din 7 octombrie 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare. În: *Monitorul Oficial* nr. 757 din 27 octombrie 2011. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteci/OM_5556_2011_Reg%20_org_funct_biblioteci%20%C5%9Fcolare%20%C5%9Fi%20centre%20de%20documentare.pdf

4. *Idem*

5. *Idem*

6. WALTON, G.; PICKARD, A.J.; DODD, L. Information discernment, mis-information and pro-active scepticism. In: *Journal of Librarianship and Information Science*, Nr. 50 (3), 2018, p. 296-309. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/0961000618769980

7. ZAWACKI-RICHTER, O.; MARÍN, V.I.; BOND, M.; GOUVERNEUR, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators? In: *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, Nr. 16 (39), 2019. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0; STRYKER, C.; KAVLAKOGLU, E. What is artificial intelligence

(AI)? In: *IBM Think*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.ibm.com/think/topics/artificial-intelligence; OECD. Explanatory Memorandum on the Updated OECD Definition of an AI System. In: *OECD Artificial Intelligence Papers*, Nr. 8, 2024. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://comite-etica.upc.edu/ca/actualitat/media/8-sti-explanatory-memorandum-on-the-updated-oecd-definition-of-an-ai-system_final_v3.pdf; Parlamentul European. *Ce este inteligența artificială și cum este utilizată?*, 2023. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata

8. HAENLEIN, M.; KAPLAN, A. (2019). A Brief History of Artificial Intelligence: On the Past, Present, and Future of Artificial Intelligence. In: *California Management Review*, Nr. 61 (4), 2019, p. 5-14. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/0008125619864925

9. OECD. *Op. cit.*

10. MIAO, F.; CUKUROVA, M. *AI comptency framework for teachers.* UNESCO, 2024. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.54675/ZJTE2084

11. WONG, E.K.C.; CHIU, D.K.W. (2025). AI literacy instruction program in international school libraries: A qualitative study under the lens of the Big Six Information Literacy model. In: *Journal of Librarianship and Information Science*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/09610006251331977; BECHTOLD, L. *Why AI literacy is crucial for safe, inclusive and strategic AI transformation*. World Economic Forum, 2025 (July 29). [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.weforum.org/stories/2025/07/ai-literacy-and-strategic-transformation/; GOMSTYN, A.; JONKER, A. (2025). AI literacy: Closing the artificial intelligence skills gap. In: *IBM Think*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.ibm.com/think/insights/ai-literacy

12. DI, W.; MENG, C., XU, C.; XING, L. Analyzing K-12 AI education: A large language model study of classroom instruction on learning theories, pedagogy, tools, and AI literacy. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 7, 2024, Article 100295. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100295

13. TURÓS, M.; NAGY, R.; SZŰTS, Z. What percentage of secondary school students do their homework with the help of artificial intelligence? A survey of attitudes towards artificial intelligence. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 8, 2025, Article 100394. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100394

14. TAHERI, R. et al. *Op. cit*.

15. DERIBA, F.G.; SANUSI, I.T. *Op. cit.*

16. MIAO, F.; CUKUROVA, M. *Op. cit*.; ZAWACKI-RICHTER, O.; MARÍN, V.I.; BOND, M.; GOUVERNEUR, F. *Op. cit*.; European Commission. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Final report of the Commission expert group on artificial intelligence and data in education and training: A executive summary* (Publications Office of the European Union), 2022. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://data.europa.eu/doi/10.2766/65087; European Commission. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Ethical guidelines on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning for educators* (Publications Office of the European Union), 2022. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756; UNICEF. *AI for children.* 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.unicef.org/innocenti/projects/ai-for-children; KIVINEN, K. (Ed.). *AI Guide for Teachers.* Faktabaari EDU, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://faktabaari.fi/edu/artikkelit/sivu/3/

17. TAHERI, R. et al. *Op. cit*.; OECD. *Op. cit*.; UNICEF. *Op. cit*.; ZAWACKI-RICHTER, O. et al. *Op. cit*.; HOLMES, W.; PORAYSKA-POMSTA, K. (Eds.). *The Ethics of Artificial Intelligence in Education. Practices, Challenges, and Debates.* Routledge, 2023; LARSON, K. Harnessing the Potential of AI in the School Library. In: *Demco. Ideas & Inspiration*, 2024 (October 22). [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://ideas.demco.com/blog/harness-ai-school-library/

18. GALE, N.K.; HEATH, G.; CAMERON, E.; RASHID, S.; REDWOOD, S. (2013). Using the framework method for the analysis of qualitative data in multi-disciplinary health research. In: *BMC Medical Research Methodology*, Nr. 13, 2013, p. 117. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1186/1471 2288-13-117

19. ZAWACKI-RICHTER, O. et al. *Op. cit*.; HOLMES, W.; PORAYSKA-POMSTA, K. (Eds.). *Op. cit.*

20. DI, W.; MENG, C., XU, C.; XING, L. *Op. cit*.; TAHERI, R. et al. *Op. cit*.

21. WONG, E.K.C.; CHIU, D.K.W. *Op. cit*.; DI, W.; MENG, C., XU, C.; XING, L. *Op. cit*.; HOLMES, W.; PORAYSKA-POMSTA, K. (Eds.). *Op. cit.*

22. TAHERI, R. et al. *Op. cit*.; UNESCO. *Op. cit*.; LARSON, K. *Op. cit.*

23. WONG, E.K.C.; CHIU, D.K.W. *Op. cit*.; LARSON, K. *Op. cit.*

24. MIAO, F.; CUKUROVA, M. *Op. cit*.; KIVINEN, K. (Ed.). Op. cit.; UNESCO. *Op. cit*.; European Commission. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Ethical guidelines on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning for educators* (Publications Office of the European Union), 2022(b). [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756; ELSAYED, A.M.; ABUSHARHAH, M.M. *Op. cit.*

Bibliografie:

1. BECHTOLD, L. *Why AI literacy is crucial for safe, inclusive and strategic AI transformation*. World Economic Forum, 2025 (July 29). [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.weforum.org/stories/2025/07/ai-literacy-and-strategic-transformation/

2. CHOWDHURY, G.; CHOWDHURY, S. (2024). AI - and LLM - driven search tools: A paradigm shift in information access for education and research, 2024. In: *Journal of Information Science*. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/01655515241284046

3. DERIBA, F.G.; SANUSI, I.T. Artificial intelligence in Ethiopian school curriculum: Educators' practices, challenges, and recommendations. In: *Computers and Education Open*, Nr. 8, 2025, Article 100251. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeo.2025.100251

4. DI, W.; MENG, C., XU, C.; XING, L. Analyzing K-12 AI education: A large language model study of classroom instruction on learning theories, pedagogy, tools, and AI literacy. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 7, 2024, Article 100295. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2024.100295

5. ELSAYED, A.M.; ABUSHARHAH, M.M. Artificial intelligence adoption, perceptions, and ethical literacy among Arab academic librarians: a survey. In: *The Journal of Academic Librarianship*, Nr. 51 (5), 2025, Article 103083. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.acalib.2025.103083
6. European Commission. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Final report of the Commission expert group on artificial intelligence and data in education and training: A executive summary* (Publications Office of the European Union), 2022. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://data.europa.eu/doi/10.2766/65087
7. European Commission. Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. *Ethical guidelines on the use of artificial intelligence (AI) and data in teaching and learning for educators* (Publications Office of the European Union), 2022. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756
8. KIVINEN, K. (Ed.). *AI Guide for Teachers.* Faktabaari EDU, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://faktabaari.fi/edu/artikkelit/sivu/3/
9. GALE, N.K.; HEATH, G.; CAMERON, E.; RASHID, S.; REDWOOD, S. (2013). Using the framework method for the analysis of qualitative data in multi-disciplinary health research. In: *BMC Medical Research Methodology*, Nr. 13, 2013, p. 117. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1186/1471 2288-13-117
10. GOMSTYN, A.; JONKER, A. (2025). AI literacy: Closing the artificial intelligence skills gap. In: *IBM Think*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.ibm.com/think/insights/ai-literacy
11. HAENLEIN, M.; KAPLAN, A. (2019). A Brief History of Artificial Intelligence: On the Past, Present, and Future of Artificial Intelligence. In: *California Management Review*, Nr. 61 (4), 2019, p. 5-14. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/0008125619864925
12. HOLMES, W.; PORAYSKA-POMSTA, K. (Eds.). *The Ethics of Artificial Intelligence in Education. Practices, Challenges, and Debates.* Routledge, 2023
13. LARSON, K. Harnessing the Potential of AI in the School Library. In: *Demco. Ideas & Inspiration*, 2024 (October 22). [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://ideas.demco.com/blog/harness-ai-school-library/
14. MIAO, F.; CUKUROVA, M. *AI comptency framework for teachers.* UNESCO, 2024. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.54675/ZJTE2084
15. Ministerul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului. Ordin nr. 5.556 din 7 octombrie 2011 privind aprobarea Regulamentului de organizare şi funcţionare a bibliotecilor şcolare şi a centrelor de documentare şi informare. În: *Monitorul Oficial* nr. 757 din 27 octombrie 2011. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Invatamant-Superior/2016/biblioteci/OM_5556_2011_Reg%20_org_funct_biblioteci%20%C5%9Fcolare%20%C5%9Fi%20centre%20de%20documentare.pdf
16. OECD. Explanatory Memorandum on the Updated OECD Definition of an AI System. In: *OECD Artificial Intelligence Papers*, Nr. 8, 2024. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://comite-etica.upc.edu/ca/actualitat/media/8-sti-explanatory-memorandum-on-the-updated-oecd-definition-of-an-ai-system_final_v3.pdf
17. PARK, J. A systematic literature review of generative artificial intelligence (GenAI) literacy in schools. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 9, 2025, Article 100487. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100487
18. Parlamentul European. *Ce este inteligența artificială și cum este utilizată?*, 2023. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/article/20200827STO85804/ce-este-inteligenta-artificiala-si-cum-este-utilizata
19. STRYKER, C.; KAVLAKOGLU, E. What is artificial intelligence (AI)? In: *IBM Think*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.ibm.com/think/topics/artificial-intelligence
20. TAHERI, R.; NAZEMI, N.; PENNINGTON, S.E.; CLARK, J.A.; DADGOSTARI, F. Factors influencing educators' AI adoption: A grounded meta-analysis review. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 9, 2025, Article 100464. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100464
21. TURÓS, M.; NAGY, R.; SZŰTS, Z. What percentage of secondary school students do their homework with the help of artificial intelligence? A survey of attitudes towards artificial intelligence. In: *Computers and Education: Artificial Intelligence*, Nr. 8, 2025, Article 100394. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1016/j.caeai.2025.100394
22. UNESCO. *AI and the future of education: disruptions, dilemmas and directions.* 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000395236
23. UNICEF. *AI for children.* 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://www.unicef.org/innocenti/projects/ai-for-children
24. WALTON, G.; PICKARD, A.J.; DODD, L. Information discernment, mis-information and pro-active scepticism. In: *Journal of Librarianship and Information Science*, Nr. 50 (3), 2018, p. 296-309. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/0961000618769980
25. WONG, E.K.C.; CHIU, D.K.W. (2025). AI literacy instruction program in international school libraries: A qualitative study under the lens of the Big Six Information Literacy model. In: *Journal of Librarianship and Information Science*, 2025. [accesat 17.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1177/09610006251331977
26. ZAWACKI-RICHTER, O.; MARÍN, V.I.; BOND, M.; GOUVERNEUR, F. (2019). Systematic review of research on artificial intelligence applications in higher education – where are the educators? In: *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, Nr. 16 (39), 2019. [accesat 18.11.2025]. Disponibil la: https://doi.org/10.1186/s41239-019-0171-0

Sursa: https://pedagoteca.ro/utilizarea-inteligentei-artificiale-in-educatie-un-viitor-mai-personalizat-pentru-elevi/

Cultura informației - promovare a învățării continue pe tot parcursul vieții

Dr. Tatiana Adriana OPRESCU
Şef Serviciu – Biblioteca Centrului Universitar Piteşti din cadrul Universității Naționale de Ştiință şi Tehnologie POLITEHNICA Bucureşti
E-mail: ***tatiana.oprescu@upb.ro***

Cultura informației oferă o imagine actualizată asupra domeniului, evidențiind originile și etapele sale istorice, precum și factorii principali care au contribuit la dezvoltarea conceptului de învățare pe tot parcursul vieții. Datorită impactului semnificativ asupra mediului educațional, această cultură s-a dezvoltat din practicile bibliotecilor și din domeniile biblioteconomiei și științelor informației.

Conform literaturii de specialitate, cultura informației a apărut și s-a consolidat ca răspuns la provocările revoluției științifice și tehnologice, printre care se numără explozia informațională și creșterea exponențială a importanței comunicării în lumea contemporană. Ca reacție la aceste provocări, societatea informațională a reacționat prompt și remarcabil, prin dezvoltarea rapidă a tehnologiilor digitale și prin integrarea informației și a tehnologiei digitale în toate domeniile.

Deși sintagma „cultură a informației" a fost introdusă pentru prima dată de Paul Zurkowski în 1974, care a descris persoanele cu abilități în domeniul informării ca fiind „oameni instruiți în scopul de a aplica resursele informaționale la locul de muncă"[1], în prezent, există multiple definiții ale acesteia, conceptul fiind adesea înlocuit cu expresiile „competență în utilizarea calculatoarelor" sau „instruire bibliografică". Totuși, conform lui Alistair Mutch, noțiunea de „cultură a informației" este insuficientă, deoarece nu acoperă pe deplin abilitățile legate de procesul de cunoaștere și creație informațională. În opinia sa, „cultura informației trebuie plasată peste competența în utilizarea calculatoarelor, la un nivel superior, deoarece, în timp ce aceasta din urmă se concentrează pe abilitatea de a folosi calculatorul, cultura informației este strâns legată de învățarea pe tot parcursul vieții".[2]

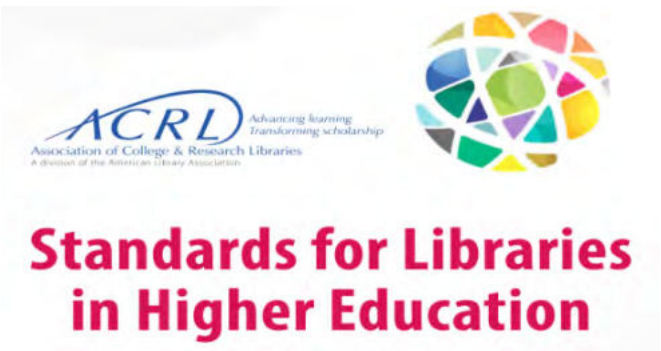

Sursa: *https://tinyurl.com/ph95b2xf*

Această perspectivă este confirmată și de către ACRL - Association of College and Research Libraries [Asociația Bibliotecilor de Colegiu și Cercetare], care în publicațiile sale referitoare la *Standardele de competență în cultura informației* afirmă că, în general, cultura informației inițiază, sprijină și promovează învățarea pe tot parcursul vieții, contribuind la dezvoltarea abilităților de utilizare a tehnologiei, însă ea însăși rămâne independentă de acestea.

În contextul promovării culturii informației, este esențial să înțelegem importanța învățării pe parcursul întregii vieți, concept definit de UNESCO - United Nations for Education, Scientific and Cultural Organization [Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură] - încă din 1972. Aceasta a fost considerată un pilon fundamental pentru politicile educaționale, subliniind necesitatea unei abordări continue a procesului de învățare. WILL - World Initiative on Lifelong Learning [Inițiativa Mondială pentru Învățarea pe Parcursul Vieții] a extins această viziune, incluzând nu doar educația formală, ci și pe toți factorii implicați în producerea și consumul de informație - la nivel individual, comunitar, național și internațional. Astfel, învățarea devine un proces continuu de dezvoltare a încrederii în sine, stimulând persoanele să-și însușească abilități esențiale pentru viață, pe care le vor solicita și aplica cu creativitate în orice moment și mediu.

În 1996, OECD - Organisation for Economic Co-operation and Development [Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică] a evidențiat această nevoie în raportul său intitulat *Economia bazată pe cunoștințe*, subliniind faptul că abilitatea de a învăța continuu este crucială pentru a răspunde exigențelor tot mai mari ale pieței muncii, în special pentru lucrătorii cu competențe avansate. Economia bazată pe cunoștințe solicită nu doar acumularea de informații codificate, ci și dezvoltarea competențelor necesare pentru utilizarea eficientă a acestora. Într-o perioadă în care accesul la informație devine tot mai ușor și mai accesibil, capacitatea de a selecta, interpreta și aplica informația

Sursa: *https://tinyurl.com/2pt4hyr8*

relevantă devine fundamentală. Astfel, recunoașterea informației utile, învățarea continuă și actualizarea competențelor conform noilor cerințe devin necesități permanente.

Aceste aspecte confirmă că învățarea pe tot parcursul vieții nu reprezintă doar o disciplină sau un domeniu specific, ci trebuie integrată în practicile generale de căutare și gestionare a informației. În acest context, promovarea culturii informației devine o inițiativă esențială pentru susținerea și dezvoltarea continuă a competențelor. Mark Hepworth subliniază această idee, descriind persoana care învață pe parcursul vieții ca fiind cea capabilă să se educe singură, ceea ce întărește legătura strânsă dintre procesul de învățare și modul de a învăța - un element central în promovarea culturii informației. Conform Christine Bruce, recunoașterea învățării pe parcursul vieții ca fiind un scop educațional a fost una dintre cele mai importante forțe care au impulsionat dezvoltarea culturii informației la nivel global, transformând această abordare într-un fenomen fundamental pentru societatea contemporană.

Perspectiva asupra procesului de a învăța cum să înveți, propusă de ALA - American Library Association [Asociația Bibliotecarilor Americani], subliniază importanța capacității de a identifica, realiza, evalua și utiliza în mod critic informația pentru cercetare, luarea deciziilor și dezvoltare profesională continuă. Acest proces este considerat o componentă fundamentală a învățării pe tot parcursul vieții, deoarece le oferă elevilor, studenților și utilizatorilor oportunitatea de a-și construi un cadru pentru învățarea independentă și de a dezvolta abilități transferabile, utile în diverse situații și pentru rezolvarea noilor probleme.

Alistair Mutch susține această perspectivă, explicând modul în care definim și interpretăm informația, precum și importanța activităților de descoperire, păstrare și transmitere a cunoștințelor. El afirmă că procesul de interpretare implică formularea de întrebări, generarea de noi cunoștințe, identificarea celor mai eficiente metode de accesare și stocare a datelor, precum și recunoașterea factorilor, atât individuali, cât și sociali, care influențează utilizarea informației. Acest proces evidențiază componenta reflexivă, care conectează cultura informației cu învățarea pe tot parcursul vieții și este susținută de politicile informaționale naționale. Aceste politici sunt integrate în curriculum-ul școlar și în practicile de dezvoltare profesională din toate domeniile.

Potrivit ANZIIL - Australian and New Zealand Institute for Information Literacy [Institutul pentru Cultura Informației din Australia și Noua Zeelandă], acest concept este legat de „cunoașterea modului în care să înveți”.[3] Ei ilustrează grafic modul în care învățarea independentă, ca parte a învățării pe tot parcursul vieții, reprezintă un element fundamental al culturii informației. Astfel, promovarea acestei perspective contribuie la dezvoltarea unei societăți a învățării continue, esențială pentru adaptare și progres în lumea contemporană.

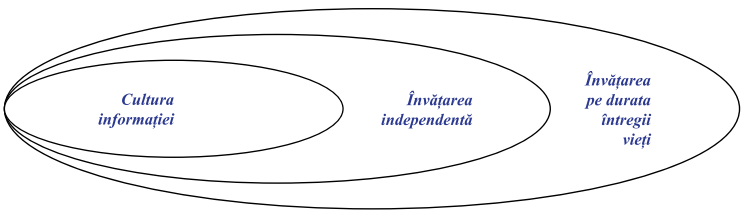

Relația dintre cultura informației și învățarea pe parcursul întregii vieți[3]

Definiția învățării pe tot parcursul vieții, conform ANZIIL, a fost preluată și extinsă în raportul lui Philip Candy, care afirmă că aceasta include „învățarea formală, nonformală și informală, intenționată sau neintenționată, care are loc în orice moment al vieții”.[4] Conform raportului, promovarea unui profil de învățare continuă este în concordanță cu standardele ce subliniază o combinație avansată între cunoștințele acumulate și cultura informației.

Profilul persoanei care învață pe tot parcursul vieții cuprinde următoarele caracteristici esențiale:

√ cunoașterea resurselor importante și actuale din cel puțin un domeniu de studiu;

√ abilitatea de a formula întrebări de cercetare specifice unui domeniu;

√ capacitatea de a localiza, evalua, realiza și folosi informația în diverse contexte;

√ aptitudinea de a descoperi informația utilizând o varietate de medii;

√ abilitatea de a interpreta și decoda informația în multiple forme, precum texte scrise, date statistice, grafice, hărți, diagrame și tabele;

√ capacitatea de a evalua critic informația primită.

ANZIIL evidențiază faptul că ideile promovate de învățarea independentă, susținută de cultura informației, se reflectă în adoptarea pedagogiei constructiviste. Aceasta introduce în procesul de învățare abordări centrate pe rezolvarea de probleme și utilizarea resurselor, printr-un proces de învățare experimentală. În cadrul mediului constructivist, învățarea se realizează prin formularea de întrebări și identificarea problemelor, punând accent atât pe utilizarea explicită, cât și pe cea implicită a informației. Un punct de vedere similar este susținut de standardele culturii informației ale ACRL - Association of College and Research Libraries [Asociația Bibliotecilor de Colegiu şi Cercetare] și de poziția Comisiei Boyer, care subliniază necesitatea de a implica perspectiva învățării pe tot parcursul vieții în mediul educațional. Aceasta presupune „formularea unor întrebări specifice sau a unui set de întrebări, explorarea de cercetare sau creativitate pentru a găsi răspunsuri, precum și dezvoltarea abilităților de comunicare și transfer al rezultatelor obținute”.[5]

Extinderea culturii informației ca proces educațional esențial reprezintă o componentă fundamentală în promovarea învățării continue pe tot parcursul vieții. Articolul publicat de SCONUL - Society of College, National and University Libraries [Societatea Bibliotecilor Colegiilor, Naționale și Universitare] susține această opinie, evidențiind faptul că abilitățile informaționale pot fi dezvoltate prin promovarea unei culturi a informației ca „necesitate vitală pentru extinderea orizonturilor de învățare și pentru facilitarea învățării permanente”.[6] În mod special, SCONUL se axează pe sectorul educațional pentru a accentua importanța formării consumatorilor critici de informație, capabili să facă față schimbărilor rapide din diverse domenii. Această perspectivă subliniază rolul esențial al culturii informației în pregătirea utilizatorilor pentru adaptare și inovare în societatea modernă.

Raportul lui Philip Candy aprofundează această temă, abordând cultura informației ca o competență esențială care trebuie dezvoltată pe parcursul întregii vieți. El subliniază că formarea unei persoane competente în cultura informației trebuie să fie un proces continuu, integrat în sistemul educațional formal și adaptat nevoilor societății în ansamblu.

Deși există progrese naționale în crearea unor economii bazate pe informație și societăți orientate spre cunoaștere, majoritatea inițiativelor educaționale rămân limitate și se implementează în ritm lent. În practică, foarte puține instituții au adoptat măsuri semnificative pentru promovarea culturii informației la scară largă, pentru evaluarea nivelului de alfabetizare informațională a utilizatorilor sau pentru dezvoltarea unor programe educaționale relevante în acest domeniu.

În concluzie, pentru a sprijini și încuraja învățarea pe tot parcursul vieții, este crucial ca inițiativele în domeniul culturii informației să fie extinse și consolidate, implicând toate segmentele societății și abordând în mod durabil nevoile unei societăți din ce în ce mai informatizate.

Cultura informației este premisa necesară pentru învățarea pe tot parcursul vieții, iar învățarea continuă este mediul prin care cultura informației se dezvoltă și se actualizează. Împreună, ele formează baza unei societăți bazate pe cunoaștere, în care utilizatorul este capabil să se adapteze, să inoveze și să contribuie responsabil la progresul comunității.

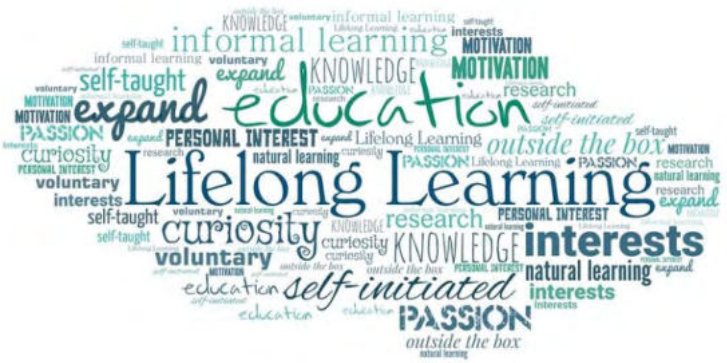

Sursa: https://tinyurl.com/2a4sm2kf

Note:

1. ZURKOWSKI, Paul G. *The Information Service Environment: Relationships and Priorities*. Related Paper no. 5. National Commission on Libraries and Information Science, nov. 1974, Washington DC. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED100391.pdf
2. MUTCH, A. Information literacy: an exploration. In: *International Journal of Information Management,* october 1997, vol. 17, nr. 5, p. 377-386. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.sciencedirect.com
3. BUNDY, Alan. (ed.) *Australian and New Zealand Information Literacy Framework principles, standards and practice.* Second edition. Adelaide: Australian and New Zealand Institute for Information Literacy, 2004. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.library.qut.edu.au/about/policies/information-literacy-framework/documents/anz-info-lit-policy.pdf
4. CANDY, Philip C. *Information Literacy and Lifelong Learning*. p. 1-16. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.researchgate.net/publication/268299706_Lifelong_Learning_and_Information_Literacy
5. ACRL. *Information Literacy Competency Standards for Higher Education. Chicago*, 2000. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED440624.pdf
6. SCONUL. *Information Skills in Higher Education: A SCONUL Position Paper Executive summar.* [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://1library.net/document/zwor330y-information-skills-higher-education-sconul-position-executive-summary.html

Bibliografie:

1. BRUCE, Christine Susan. Information Literacy as a Catalyst for Educational Change. A Background Paper. In: *Lifelong Learning: Whose responsibility and what is your contribution?*, the 3rd International Lifelong Learning Conference, 13-16 June 2004, Yeppoon, Queensland. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.researchgate.net/publication/27466455_Information_Literacy_as_a_Catalyst_for_Educational_Change_A_Background_Paper
2. CRAWFORD, John C.; IRVING, Christine. *Information literacy and lifelong learning: policy issues, the workplace, health and public libraries*. Oxford: Chandos Publishing, 2013.
3. GARNER, Sarah Devotion. *High-Level Colloquium on Information Literacy and Lifelong Learning Bibliotheca Alexandrina*. Alexandria, Egypt, 6-9 November 2005. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/information-literacy/publications/high-level-colloquium-2005.pdf
4. HEPWORTH, Mark. *A study of undergraduate information literacy and skills: the inclusion of information literacy and skills in the undergraduate curriculum*. 65th IFLA Council and General Conference. Bangkok. Thailand, 20-28 august 1999. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.researchgate.net/publication/279689067_A_Study_of_Undergraduate_Information_Literacy_and_Skills_The_Inclusion_of_Information_Literacy_and_Skills_in_the_Undergraduate_Curriculum
5. LAU, Jesús. *Guidelines on Information Literacy for Lifelong Learning.* [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/information-literacy/publications/ifla-guidelines-en.pdf
6. O'SULLIVAN, Carmel. Is Information Literacy relevant in the real world? In: *New Library World*, 2002, vol. 30, nr. 1, p. 7-14. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: http://www.emeraldinsight.com/
7. *The Alexandria Proclamation on Information Literacy and Lifelong Learning*. Alexandria, 2005. [accesat 15.10.2025]. Disponibil la: https://repository.ifla.org/items/a96d5213-9754-481b-939b-7fd4b53dc77b

Sursa: https://govhindijobs.com/wp-content/uploads/2020/04/Cultural-Information.jpg

Metafora în comunicarea organizațională

Dr. Orestia OLTEANU
CUPIT MEDIA - Centrul Universitar Pitești din cadrul
Universității Naționale de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București
E-mail:* *georgia.olteanu@upb.ro

Analiza hermeneutică a comunicării organizaționale presupune interpretarea a numeroase figuri de stil și retorice, între care metafora, cel mai important dintre cei patru tropi principali *(master trops)* și anume: metafora, metonimia, sinecdoca și ironia. Importanța metaforei în comunicare în general, în cea organizațională în special, rezultă și din abundența literaturii consacrate analizei ei, de la filosofii Greciei Antice și până în prezent, dar mai ales în ultima jumătate de secol. În cazul comunicării organizaționale, prezența metaforei se explică, este drept, în bună parte, prin faptul că limbajul este în mare măsură metaforic, dar și prin aceea că organizația însăși este gândită și analizată în termeni metaforici („mașină", „organism" etc.), numele însuși de „organizație" vine de la organ și de la organism.

În literatura dedicată raportului dintre metaforă și comunicarea organizațională au fost formulate, printre altele, o serie de argumente filosofice privind utilizarea limbajului poetic și relația sa cu modurile de cunoaștere a lumii. Se afirmă că metafora este ceva mai mult decât doar o înfrumusețare a unui concept discursiv; metafora este în realitate un mijloc de cunoaștere care se naște anterior exegezei conceptuale. Importanța acestui lucru constă în faptul că ea permite managerilor să comunice atât *informație*, cât și *sensibilitate.* În termenii teoriei, analiza trece dincolo de abordările curente din comunicare și organizare și propune un mod alternativ de cercetare a retoricii manageriale. Ea compară utilizarea metaforei într-un context poetic și unul managerial și discută implicațiile acestei comparații.

Sursa: https://www.bigbrain.co.in/metaphor-in-communication/

O sumară trecere în revistă a ideilor din literatura recentă privitoare la raportul dintre metaforă și comunicarea organizațională oferă posibilitatea surprinderii unor idei importante pentru obiectul analizei noastre. Vom prezenta, pe scurt, câteva dintre ele. Astfel, conceptualizarea lumii este în mare măsură dependentă de anumite sisteme interconectate de metafore. Expresia metaforică stă la baza limbajului și furnizează o structură fundamentală pentru experiență. O metaforă este un mod de a vedea un lucru ca și cum acesta ar fi altceva, prin aceasta oferind o punte cognitivă între două domenii diferite. Prin utilizarea metaforei, cercetătorii organizațiilor au realizat o legătură între anumite construcții abstracte și anumite lucruri concrete, au legat familiarul cu necunoscutul. Forma metaforică „A este B" reprezintă percepția, conceptualizarea și înțelegerea unui obiect sau eveniment în termenii altui obiect sau eveniment. Expresia metaforică a fost făcută posibilă și își are puterea printr-o referire nonostensivă dar direcțională la metafora principală. Un exemplu comun din literatură pentru această expresie se găsește în metafora „Munca este un joc". Aspectele experiențiale speciale ale vieții sunt scoase în evidență de către înțelegerea mai clar conceptualizată și pe larg împărtășită a jocului. Astfel, metafora reprezintă un mod de a vedea *ca și cum.* În metafora „Munca este un joc", munca ajunge să fie văzută *ca și cum* ar fi un joc, cu jucători, perdanți, mișcări bune și strategii.

În studiile organizaționale, metaforele contribuie la construcția teoriilor, ajută la structurarea credințelor și ghidează comportamentul în organizații, exprimă idei abstracte, transmit imagini animate care orientează percepțiile și conceptualizările noastre, transferă informație, legitimează acțiuni, stabilesc scopuri și structurează sisteme coerente. Întrucât metaforele sunt puse în acțiune și ies la suprafață prin utilizarea cotidiană a limbajului, ele pot fi utilizate ca instrumente analitice pentru adunarea de date despre anumite organizații. Datele care au fost strânse prin cercetare conțin captarea de percepții și reacții la ambiguitate cu scopuri organizaționale; norme, motive și semnificație în studierea culturii organizaționale; natura luptelor dintre ideologii competitoare și practici ascunse care maschează relațiile de putere prin scoaterea în evidență a unor anumite trăsături și suprimarea simultană a altora.

Lakoff și Johnson[1] au arătat cum anume se nasc metaforele din experiențele de viață cele mai clar descrise și împărtășite. Acestea includ cel puțin orientările spațiale, conceptele ontologice care apar în experiența fizică, și activitățile structurate (mâncarea, mișcarea, vederea). Din aceste experiențe se nasc concepte metaforice care se împart în trei categorii: metaforele orientaționale, care apar pentru a organiza un întreg sistem de concepte unul cu altul și sunt în mod tipic de natură spațială (de exemplu, controlul este sus: „Eu am controlul asupra lui"); metaforele ontologice, care ne permit să înțelegem anumite experiențe cu ajutorul unor

obiecte sau substanțe și în mod tipic cuantifică, grupează și categorisesc experiența în măsura în care ele ne apar acum ca o descriere simplă și directă, literară (de exemplu, mintea este o mașină: „Noi producem în fiecare zi idei noi"); și metaforele structurale, care trec dincolo de numirea și cuantificarea unor concepte - ele ne permit să creăm semnificația unui concept în termenii altui concept (de exemplu, înțelegerea este văzută: „Văd ce vrei să spui"). Cele mai importante dintre aceste metafore s-au sedimentat prin utilizare obișnuită. Lakoff și Johnson le-au numit „metafore literale" pentru a sublinia că ele par literale; ele depind de comparația dintre două genuri diferite de lucruri. Lucrarea lui Lakoff și Johnson a influențat lucrarea lui Morgan, a cărui cercetare poate fi considerată drept *pedigree-ul* teoretic al utilizării metaforei de către cercetătorii moderni ai organizațiilor. Morgan a analizat modurile în care metaforele tradiționale (de exemplu, organizațiile ca mașini sau organisme) au determinat discutarea teoretică a organizațiilor. Perspectiva lui Morgan[2] a fost utilă în conceptualizarea paradigmelor pentru cercetarea organizațională prin utilizarea metaforei ca mod sistematic de gândire despre cum anume ar trebui să acționăm într-o situație dată.

Din perspectiva comunicării, metafora a urmărit să contribuie la înțelegerea realității sociale. Weick[3] a scos în evidență slăbiciunile modelelor lineare ale realității sociale în organizații care se centrează fie numai pe efectele structurii sociale asupra interacțiunii din organizație, fie numai pe modul în care structura este dezvoltată din practicile comunicaționale. Ca cercetare interpretativă (sau hermeneutică sociologică), metafora a fost folosită pentru a arăta cum semnifică lucrurile ceea ce semnifică în organizație și pentru a scoate la iveală implicațiile care sunt trecute cu vederea în gândirea și acțiunea organizaționale de fiecare zi. Mai recent, Putnam a demonstrat că metafora este folosită în examinarea domeniilor și orientărilor din cercetare în relația dintre comunicare și organizație. Aceste lucrări, dar și multe altele, dovedesc că metafora este intens folosită ca instrument de cercetare în studiile organizaționale. De exemplu, scopurile și nevoile instrumentale conțin folosirea metaforei ca instrument care contribuie la socializarea noilor veniți, legitimează relațiile de putere, intensifică procesele de identificare, realizează roluri manageriale, acționează ca mecanism implicit de control. Adesea, o concepție instrumentală despre metaforă în relația dintre comunicare și organizație include cercetarea tehnologiilor de comunicare în organizații, a funcțiilor comunicării în conflictul managementului și dezvoltarea unor punți și rețele concentrându-se nu numai pe deprinderea sau sistemul din cadrul organizației, ci reprezintă o poziție ontologică asupra comunicării în organizații.

Cu ajutorul metaforei, complexitatea crescândă a organizației din zilele noastre poate fi comunicată în termeni simpli, cotidieni. De exemplu, metafora „frumoasa adormită" poate fi folosită pentru a desemna o companie care are sarcina de a prelua pentru a transporta, metafora „dinozaur" pentru o companie mare dar demodată, iar „campion național" pentru principalul furnizor autohton al unui produs. O reprezentare metaforică obișnuită a organizației este cea a orchestrei, în care diferiți specialiști care „cântă" la diferite „instrumente" realizează diferite sarcini. Dirijorul este managerul care elaborează planul și conduce acțiunea pentru realizarea lui, îi alege pe acei membri ai orchestrei care pot avea cele mai bune rezultate, conduce repetițiile și face multe alte lucruri pentru a face ca reprezentarea să fie de cea mai bună calitate.

Sursa: https://www.leadingsapiens.com/metaphors-of-organization/

În secolul trecut, au dominat trei perspective metaforice privitoare la organizație: cea militară/mecanică, cea biologică și cea cognitivă. Perspectiva militară/mecanică se bazează pe ideile lui Weber despre birocrație, care, după cum susținea marele sociolog german, constituie singurul mod de a îndeplini cu succes cerințele administrative ale unei organizații. Din această perspectivă, o organizație este o mașină care funcționează perfect, mediul său înconjurător este predictibil, iar principalul său scop este eficiența maximă. Perspectiva biologică compară organizația cu corpul uman și subliniază importanța interacțiunii organizației cu mediul său înconjurător. Din această perspectivă, principalul scop al unei organizații este supraviețuirea prin adaptare la mediu. În plus, perspectiva cognitivă vede organizația ca pe o minte umană.

Din această perspectivă, organizația este un sistem de semnificații care posedă mecanisme cu care interpretează un mediu înconjurător din ce în ce mai ambiguu. Interpretarea cognitivă este rezultatul tratării organizațiilor contemporane ca având drept scop principal creșterea prin învățare.

O serie de cercetări realizate pe organizații și companii de diferite dimensiuni, dar mai ales cele de la IBM din timpul președinției lui Louis V. Gerstner, Jr. (1993-2002), prin interviuri cu directorul general executiv (CEO: Chief Executive Officer) au arătat că metaforele preferate erau bazate pe următoarele vehicule sau mijloace de expresie dominante: război (41,4%), animale (22,2%), sport (19,9%), corpul uman (8,0%), familie, religie etc. (8,5%).

● *Metafora războiului.* Metafora favorită a directorului general executiv este, după cum se vede, cea a războiului, adică cea care-l prezintă pe șeful organizației ca pe un conducător militar, ceilalți membri urmându-l ca o armată, iar lumea organizației sau corporației prezentându-se ca un câmp de luptă. În cultura occidentală, managementul este văzut, în general, ca fiind angajat în război. Caracterul dominant al imaginilor războiului despre mediul înconjurător al organizației a fost pus pe seama mai multor factori. Unii autori au legat metafora războiului de criza de identitate din America. Conceperea business-ului în termeni de război, subliniază

acești autori, este o greșeală întrucât acest lucru pervertește filosofia eroică a războiului. Alți autori sugerează că metafora războiului se înrădăcinează într-o mentalitate de frontieră cu scopul principal de a reflecta disponibilitatea pentru conflict a CEO cu un dușman puternic, de regulă necunoscut.

Metafora războiului, după opinia autorilor R. Fox și J. Fox[4], ajustează realitatea unei corporații într-o schemă binară „bine vs. rău". Interesele corporației (mai exact, interesele CEO și ale grupului dominant) sunt întotdeauna prezentate ca fiind bune, în timp ce interesele celor cu care se află în concurență și ale grupurilor dominate sunt prezentate, prin implicație, ca fiind rele și subminând interesele corporației și chiar ale societății în ansamblu. Producând o asumpție binară - corporația este bună, oricine altcineva este rău, metafora războiului îi face pe cei implicați în viața corporației sau organizației respective să aprobe luptele acesteia pentru putere și resurse.

Sursa: https://tinyurl.com/38t6yc6e

● *Metafora animalului*. Prezentarea metaforică cu ajutorul imaginii unui animal face parte din cele mai vechi mijloace ale stilului literar și este fundamentală pentru numeroase lucrări literare importante (de la fabulele lui Esop la ferma animalelor a lui Orwell). Înțeleasă fie ca imagini ale unor oameni animale, fie ca imagini ale unor animale oameni, metafora animalului oferă numeroase conotații: umoristice, ironice, peiorative și grotești.

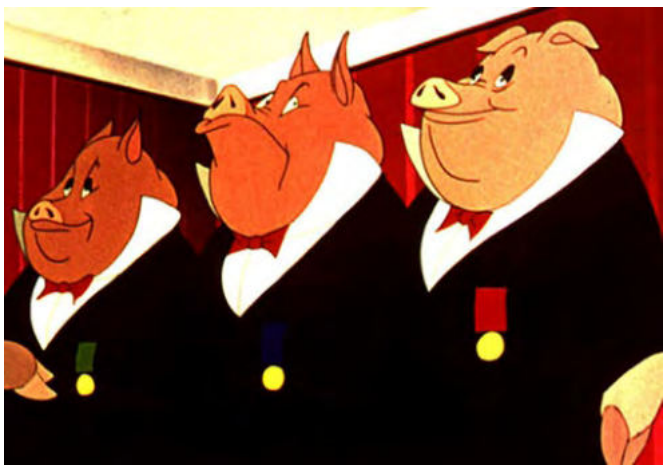

Sursa: https://tinyurl.com/yc4jj3hv

Metafora animalului este un mijloc favorit pentru relaționarea organizațiilor cu atributele puterii (puternic vs. slab), ale dimensiunii (mare vs. mic) și ale vitezei (rapid vs. lent). Acest lucru este posibil datorită capacității inerente a metaforei de a se folosi de obișnuința oamenilor de a concepe lucrurile ca și cum acestea ar avea proprietăți chintesențiale, cum ar fi, de pildă, ale lupului sau ale oricărui alt animal de pradă: fermitatea, cutezanța, independența. Centrându-se pe ceea ce este chintesențial, metafora animalului funcționează ca sistem de referință eficient și economic în care participanții sunt precis localizați și asociați cu diferite atribute.

● *Metafora sportului.* Dintre toate metaforele CEO, cea a sportului înfățișează cel mai bine spiritul de competiție al CEO și nevoia sa de a fi proiectat ca un campion. Performanța CEO constituie recordul înregistrat de el, cei care urmează CEO sunt membri ai unei echipe câștigătoare, iar corporația și lumea sa reprezintă un teren de joc. În această metaforă este prezentă, în mod implicit, ideea de fair-play, care este o valoare cheie a business-ului global. Dar, lucrul cel mai important, metafora sportului dă posibilitatea CEO să se prezinte pe sine personal și succesul companiei ca un rezultat al unui studiat.

Între metafora sportului și metafora războiului sunt multe asemănări importante. Ambele se bazează pe o schemă binară: metafora războiului pe schema „bine-rău", iar cea a sportului pe schema „câștig-pierdere". Ambele se înrădăcinează în valorile culturale și în progresul cultural, în realizare, succes și competitivitate. Și, la fel ca metafora războiului, cea a sportului subliniază și susține importanța coeziunii instrumentale. Acesta constă dintr-un un simț al faptului de a fi împreună, care rezultă din credințele membrilor grupului că numai prin efortul echipei poate fi realizat scopul comun.

Sursa: https://tinyurl.com/3yafy856

● *Metafora antropomorfică.* Metafora antropomorfică aparține celor mai frecvent folosite tipuri de metaforă care apare în majoritatea limbilor și stilurilor literare. Ea se referă la corpul uman și la procesele care au loc în corpul uman (de exemplu: respiratul, înghițitul, digestia). Vorbind despre frecvența extraordinar de mare a metaforei antropomorfice, Giambattista Vico spunea: „în toate limbile, cea mai mare parte a expresiilor care se referă la obiecte neînsuflețite sunt luate prin transfer de la corpul uman și părțile sale, de la simțurile umane și de la pasiunile umane... Omul ignorant se transformă pe sine în etalonul universului".[5] „Etalonul" lui Vico este el însuși o metaforă ce reflectă tendința naturală a oamenilor de a răspunde la întrebări de ordin superior în termeni de descripții de ordin inferior.

● *Metafora familiei.* Această metaforă întruchipează unitatea de grup și prezintă o imagine a corporației ca un întreg compact. Astfel, de pildă, coeziunea socială este reflectată în posterul Silicon Valley sub forma unui arbore al familiei și cu frecvente referințe la firme sau indivizi ca „bunici" sau „urmași".

O unitate socială fundamentală, un grup social prototip (primordial și de referință) și un factor cheie al procesului de socializare - familia - este un simbol tradițional al armoniei, al iubirii, al altruismului și care este prezent în toate culturile. Ca și metafora războiului și metafora sportului, metafora familiei sugerează o coeziune socio-emoțională, dar de un tip diferit. O metaforă a familiei stabilește un sentiment al faptului de a fi împreună care rezultă dintr-o satisfacție emoțională a individului aflat în asociere cu un grup.

● *Metafora religioasă.* Metafora religioasă întruchipează concepte, simboluri și povești care sunt împărtășite de oamenii de peste tot, pot fi ușor recunoscute și precis determinate. De exemplu, în fraza următoare: „La întâlnire, am prezentat biblia politicii noastre, o broșură de 21 de pagini care comunică principiile esențiale prin care noi ne conducem compania", temeiul comun care leagă tenorul (politica companiei) de vehicul (Biblia) constă în importanța politicii companiei pentru organizație. Referința la o autoritate indiscutabilă - Biblia - ajută la legitimarea politicii companiei. Cercetând managementul resurselor umane, unii autori au atras atenția asupra utilizării metaforei religioase în discursul unor organizații care, susțin ei, sugerează că managerii posedă un element de supranatural, de divin, de magic. Prin utilizarea metaforei religioase, managementul resurselor umane schimbă percepțiile despre realitate și creează un fel de consimțământ față de valorile corporației. Asemenea metaforei familiei, metafora religioasă constituie o parte importantă a unei viziuni colective despre ordinea socială în care autoritatea valorilor sociale fundamentale nu este niciodată pusă în discuție.

În concluzie, pentru majoritatea autorilor care analizează locul și rolul metaforei în cadrul organizației și în comunicarea organizațională, metafora este un factor pozitiv. Ea stârnește imaginația, mai exact, procesul care oferă o varietate de perspective, interpretări și reinterpretări ale unor situații specifice contextului. Provocând noi înțelegeri și permițând o multitudine de percepții, metafora îi ajută pe oamenii din organizații să formuleze ce anume știu dar încă nu pot să spună.

Note:

1 LAKOFF, G.; JOHNSON, M. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press, 1980.
2. MORGAN, G. Paradigms, metaphors and puzzle solving in organizational theory. In: *Administrative Science Quarterly*, 1980, p. 505-622.
3. WEICK, K. E. Cognitive processes in organization. In: STAW, B.M. (Ed.). *Research in organizational behavior*, vol. 1, p. 41-74. Greenwich, CT: JAI Press, 1979.
4. FOX, R.; FOX, J. *Organizational discourse: A language-ideology-power perspective*. Westport, CT: Praeger, 2004.
5. ULLMANN, S. *Semantics: An introduction to the Science of meaning*. Oxford: Blackwell, 1983.

Bibliografie:

1. MORGAN, G. *Images of organization*. 3rd ed. Thoasand Oaks, CA: Sage, 2006.
2 PUTNAM, L.L. *Paradigms for organizational communication research: An overview and synthesis*. Western Journal of Speech Communication, 46, 192-206, 1982.
3. PUTNAM, L.L. The interpretive perspective: An alternative to functionalism. In: PUTNAM, L.L. & PACANOWSKY, M.E. (Eds.). *Communication and organizations: An interpretive approach*, p. 31-54. Newbury Park, CA: Sage, 1983.
4. PUTNAM, L.L. Contradictions and paradoxes in organizations. In: THAYER, L. (Ed.). *Organization communication: Emerging perspectives*, vol. I, p. 151-167. Norwood, MA: Ablex, 1986.
5. PUTNAM, L.L.; FAIRHURST, G.T. Discourse analysis in organizations: Issues and concems. In: JABLIN, F.M. & PUTNAM, L.L. (Eds.). *The new handbook of organizational communication. Advances in theory, research and methods*. p. 78-136. Thousand Oaks, CA: Sage, 2001.
6. WEBER, M. *The theory of social and economic organization*. New York: Free Press, 1964/1947.

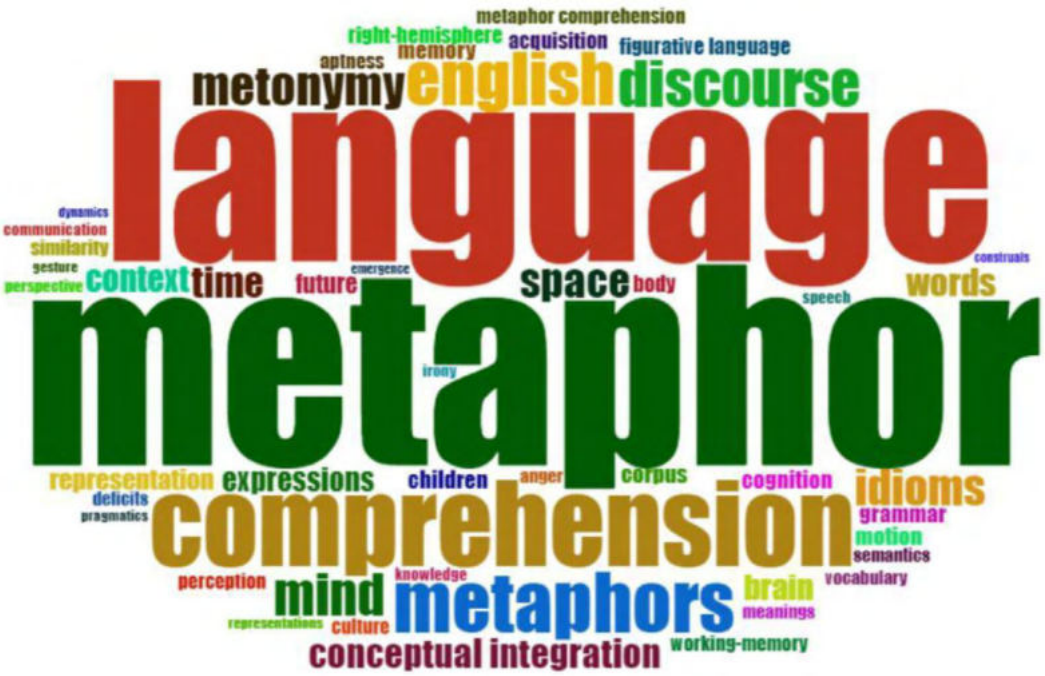

Sursa: https://www.frontiersin.org/files/Articles/1042121/fpsyg-14-1042121-HTML-r2/image_m/fpsyg-14-1042121-g010.jpg

Simboluri regale românești - Regina Maria a României la împlinirea a 150 de ani de la naștere

Nicoleta CORPACI
Biblioteca Națională a României. Serviciul Colecții Curente
E-mail: ***nicoleta.corpaci@bibnat.ro***

Motto: *„Măreț este ceasul împlinirilor, măreț ca și ceasul nașterii - și, ca mama care își iubește copiii, cu atât mai dragi cu cât i-a fost mai mare chinul și suferința pe care le-a îndurat cu ei, te rog, poporul meu, dă-mi și mie un loc printre cei care au întocmit o Românie mai mare și mai bună, pentru care am luptat cu toții împreună, în care avem o înflăc*ărată credință. Eu cu voi toți.*" (Maria, Regină a României)*

Într-o epocă accentuată de frământări politice și sociale interne și externe, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, *Instituția Coroanei Române* a oferit o stabilitate politică, la care se adaugă prestigiul internațional și o cale de dezvoltare accelerată a României printr-o viziune europeană. De la primul suveran, Carol I (1839-1914), până la ultimul, Mihai I (1921-2017), toți descendenți ai familiei de Hohenzollern-Sigmaringen, România a cunoscut o evoluție în domeniul reformelor administrative, economice și militare, dar și în cel cultural și cel educațional, fiind recunoscută ca stat suveran pe scena internațională. *Marea Unire* de la 1918 a fost unul dintre visele devenite realitate ale românilor, eveniment încheiat în timpul domniei regelui Ferdinand I și a Reginei Maria.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Astfel, monarhia românească nu a reprezentat doar o formă de guvernământ, ci un simbol al identității românești, un liant între popor și elitele sale, între tradițional și modern. Regalitatea românească a fost un factor de consolidare a viselor și speranțelor românilor de a fi acceptați și de a-și găsi poziția într-o Europă civilizată și modernă. Prin acțiunile și idealurile lor, pentru care s-au sacrificat și dăruit, membrii familiei regale au rămas în conștiința și percepția românilor ca figuri respectate și iubite.

În acest context, Regina Maria a dominat una dintre cele mai importante perioade istorice naționale, fiind un personaj complex și vizionar, cu influențe adânci în istoria modernă a României. Personalitate plurivalentă, a fost profund ancorată în misiunea pe care și-a asumat-o, aceea de slujire a unei țări atât de diferită de țara sa natală, dar pe care a ajuns să o îndrăgească atât de mult, fiind însoțită permanent de o iubire autentică pentru poporul român. Prin curaj, empatie, bunătate, rafinament, spirit de sacrificiu, compasiune și multă diplomație, a reușit să depășească rolul simbolic de regină, acțiunile sale înscriindu-se în sfera istoriei politice, diplomatice și culturale ale țării, devenind figura dominantă a epocii formării *României Mari*.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Personalitate remarcantă a istoriei românești, figura Reginei Maria se conturează printr-un amestec de inteligență pătrunzătoare, frumusețe, feminitate, curaj, sensibilitate, creativitate și multă empatie față de semenii săi. Spiritul și caracterul puternic i-au permis să îmbine cu măiestrie diplomația cu fermitatea, rafinamentul cu energia neobosită, pasiunea cu luciditatea politică. Întotdeauna o prezență captivantă, înzestrată cu abilități prin care să transforme fiecare acțiune în acte de cultură sau binefacere, Regina Maria a rămas în conștiința poporului român ca un simbol al nobleței și al devotamentului și ca un reper al identității naționale.

Călătoria Reginei Maria în timp și istorie nu a fost lipsită de dificultăți, în ciuda misiunii sale percepută inițial ca una tradițională, specifică rolului asumat la curtea regală. Suverana s-a distins printr-un set de valori solide, cultivate constant de-a lungul vieții, care au definit modul prin care și-a asumat responsabilitățile publice. Inteligența sa emoțională, deschiderea către popor și capacitatea de a înțelege nevoile profunde ale societății românești, au creat cadrul necesar transformării sale într-un simbol al altruismului și implicării.

Prin echilibrul dintre feminitate și sensibilitate pe de-o parte și fermitate și diplomație pe de altă parte, Regina Maria a depășit limitele impuse de contextul politic și social al epocii, devenind astfel o prezență definitorie în procesul de consolidare a statului român modern. De asemenea, prin contribuțiile sale istorice, dimensiunea protocolară a monarhiei s-a extins, punându-și amprenta, în mod covârșitor, asupra destinului național.

Descendența regală a viitoarei regine a fost una remarcabilă, reflectând apartenența sa la două dintre cele mai influente case dominatoare din Europa secolului al XIX-lea. Tatăl său, Alfred, Duce de Edinburg, al doilea fiu al Reginei Victoria a Marii Britanii și al Prințului Albert de Saxa-Coburg și Gotha, mama sa, Marea Ducesă Maria Alexandrovna Romanova, fiica Țarului Alexandru al II-lea al Rusiei au creat o unire a două dinastii, o alianță între două puteri istorice, aflate de multe ori în opoziție politică.

Moștenirea unei identități complexe, aflate la confluența dintre tradițiile occidentale britanice și fastuozitatea rusească, au pregătit-o pentru rolul pe care avea să și-l asume în calitate de regină a monarhiei românești.

S-a născut la data de 29 octombrie 1875, ca cel de-al doilea copil al cuplului, la Eastwell Park, în comitatul Kent, unde își aveau reședința părinții săi și unde aveau să locuiască aproximativ 20 de ani: „Copilăria noastră a fost o copilărie fericită și fără griji, copilăria unor copii bogați și sănătoși, feriți de loviturile și de asprele realități ale vieții."[1] Creșterea prințesei Maria nu a urmat normele stricte tradiționale engleze, ci a fost o educație orientată, mai degrabă, spre cultivarea unei vieți echilibrate și armonioase, cu accent pe o viață activă, petrecută în aer liber, unde se organizau jocuri fizice și energice, esențiale în formarea unui trup armonios și un caracter puternic. Modelul acesta de educație a pregătit-o pentru o viață trăită cu demnitate și curaj și înfruntarea oricăror obstacole și adversari.

Spiritul liber și creator al tinerei prințese s-a format astfel în atmosfera naturală de la Eastwell Park, spațiu privilegiat, unde frumusețea schimbătoare a anotimpurilor englezești și bogăția vegetală a parcului din Kent au cultivat în sufletul tinerei prințese sensibilitate estetică și dragoste pentru natură. În mijlocul acestor nuanțe naturale și peisaje idilice, tânăra Maria a învățat să recunoască florile și păsările, dezvoltând totodată o curiozitate intelectuală vie și o deschidere către cunoaștere - trăsături definitorii ce o vor însoți toată viața.

Legăturile pe care le-a a vut cu mama și bunica sa au fost unele profunde, memoriile sale stând mărturie în acest sens: „Mama era aceea care hotăra despre toate, mama era aceea la care alergam, mama care venea să ne sărute la culcare, care ne lua la plimbare pe jos sau cu trăsura, care ne mustra sau ne lăuda și care ne spunea ce trebuie să facem și ce nu. Ne iubea cu patimă. Întreaga-i viață era dăruită copiilor ei; noi îi eram grija de căpetenie și însuși miezul existenței sale."[2]

Din partea Reginei Victoria a simțit dragostea de bunică, după cum însăși Regina Maria povestește: „Draga bătrână bunică! Cu rochiile ei de mătase neagră, ca puse pe malacof, cu boneta ei neagră de văduvă, ce minunată și neuitată mică lady era![...] Minunata și mica mamă-mare, care, cu toate că la prima vedere era o atât de scundă și neimpozantă făptură, știa atât de bine să insufle un soi de cucernică teamă."[3]

Crescută într-un mediu aristocratic, cu influențe ale unei educații cosmopolite britanice și rusești, permanent însoțită de rigoare, eleganță și sobrietatea celor două culturi, tânăra prințesă a beneficiat de o educație solidă, învățând limbi străine, istorie, literatură și arte, în general, într-un mediu în care valorile morale, încrederea în misiunea regalității, respectul pentru datoria față de tradiția monarhiei reprezentau fundamentele unei educații nobile.

Influența celor două culturi, dublată de diversitatea și profunzimea educației primite au modelat o personalitate complexă, capabilă să asimileze și să aprofundeze valori ale celor două culturi, pe care, ulterior, le-a aplicat, cu discernământ, de la nivelul rangului obținut prin căsătoria sa cu Prințul Ferdinand. L-a citit pe Shelley, pe Nietzsche, dar și pe Shakespeare. Însă Biblia a fost cartea de căpătâi pentru prințesa Maria, versete din Sfânta Scriptură însoțind-o permanent și influențând-o în literatura pe care a scris-o ulterior.

O amprentă puternică asupra Prințesei Maria a constituit perioada în care a locuit la Malta, considerată un paradis al copilăriei sale, plină de mister și de romantism, de căldura culorilor profunde, de entuziasmul localnicilor, deschis imaginației și impresiilor artistice, pe care sufletul unei

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

tinere de 16-17 ani, încă naivă, dar cu o puternică voință, l-a întâmpinat pe viitorul Rege al României, Ferdinand, acceptând fără teamă aventura unei vieți noi, departe de lumea pe care o cunoștea și care îi era atât de dragă, într-o țară despre care auzise doar întâmplător.

România sfârșitului de secol al XIX-lea avea nevoie de energia și de spiritul statornic al tinerei prințese, de un suflu nou, dominat de severitatea cu care îmbătrâneau Regele Carol I și Regina Elisabeta.

După evenimentele prilejuite de căsătoria organizată cu mare fast, de la sfârșitul anului 1892 și până la începutul anului 1893, la Castelul Sigmaringen, căminul familiei de Hohenzollern, în prezența mai multor monarhi europeni și, după o scurtă lună de miere la Krauchenwies, la castelul familiei regale, mai degrabă, după cum își amintește Maria „o căsuță drăguță, mai mult pitorească decât înzestrată cu toate cele necesare, dar într-un cadru foarte romantic, pentru o lună de miere”[4], după scurte popasuri la München și Viena, unde și-au prezentat omagiile împăratului Franz Joseph, ajung la București în ianuarie 1893. Sunt întâmpinați la Gara de Nord de rege și de oficialitățile politice ale vremii, în sunetul muzicii și în uralele mulțimii nerăbdătoare să îi cunoască pe viitorii suverani ai României. Au fost întâmpinați de primul ministru, Lascăr Catargiu, de primarul Bucureștiului, Nicolae Filipescu și de alți reprezentanți oficiali ca „rectorul Universității, președintele Camerei și al senatului, reprezentanții justiției și ai armatei, ai bisericii, șeful poliției și soțiile lor; în mare parte veniseră și ele, fiecare în frumoase toilette, potrivite pentru asemenea împrejurare, căci doamnele române sînt cît se poate de elegante”.[5] A urmat drumul la Mitropolie, în trăsura de argint cu albastru, trasă de patru armăsari ruseşti negri, continuat cu slujba oficială și de drumul la Palat.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Deși nu a participat la primirea oficială a cuplului princiar, George Coșbuc a salutat sosirea tânărei prințese într-un mod autentic, compunând o serie de versuri: „Cu dar de nuntă-ți iese-n drum/Și te salut’ un neam acum,/Din inima lui plină,/Că te-au menit divine sorți/Pe fruntea nobilă-ți să porți/Coroana de regină/[...]Și noi, Marie, te-om iubi!/Ivirea ta-ntre noi va fi/ Avântul inspirării/Când dăm iubirii noi răspuns,/Nu-i pentru noi grozav de-ajuns/Întreg adâncul Mării.”[6]

Sosirea Mariei în România a marcat începutul unei noi etape, nu doar din viața tinerei prințese, ci și din istoria Casei Regale a României.

Diferența dintre mediul aristocratic în care a trăit și în care a fost crescută până la 18 ani și perspectiva realității spațiului românesc cu care a intrat în contact, i-au oferit tinerei prințese un orizont inedit, pe care l-a abordat cu o remarcabilă capacitate de adaptare și curiozitate, dar și cu asumarea rolului pe care urma să-l îndeplinească în plin proces de schimbări culturale și politice.

Dacă la început diferențele dintre cei doi soți au fost privite cu rezervă de către tânăra prințesă, fiind conștientă de lipsa de armonie a două temperamente diametral opuse, un prinț cu o educație sobră și rigidă, în contrast cu un temperament creativ și romantic ca al prințesei, în scurt timp, viitoarea regină a reușit să transforme destinul impus prin căsătorie într-o misiune personală, asumându-și cu devotament rolul de Principesă a României.

Și relațiile cu noua sa familie regală au fost marcate de tensiuni subtile, la început, cauzate de diferențe și contraste între toți membrii familiei monahale. Dacă Regele Carol I, monah autoritar, educat în disciplină, orientat către o rigoare administrativă, privea cu o anumită rezervă spontaneitatea și firea artistică a principesei, Regina Elisabeta, cunoscută literar sub pseudonimul Carmen Sylva, poetă sensibilă și melancolică „a fost menită să joace un rol important în viața mea.”[7]

Pentru oamenii de rând, sosirea principesei a fost însoțită de un amestec de curiozitate și fascinație, fiind vrăjiți de chipul tânăr, de o frumusețe rară, de farmecul său natural, de deschiderea față de popor, de dorința de a le învăța tradițiile, portul, obiceiurile, limba, prin participarea la sărbători, vizitarea locurilor rurale, arătând interes și empatie. Toate aceste acțiuni și inițiative contrastau cu sobrietatea Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta. Noua dimensiune conferită de către viitoarea pereche regală, prin dezvoltarea unei stabilități s-a sprijinit nu doar pe legitimitate politică, ci și prin apropierea de popor.

Încă din primii ani ai sosirii sale în România, Maria a încercat să devină nu numai un model sau un simbol al eleganței și stilului occidental, ci și o parte integrantă a poporului român și un factor ideal al existenței acestuia, întărind relația de încredere și de admirație reciprocă și pregătind terenul pentru rolul său istoric ce avea să-l îndeplinească în anii următori.

Într-o societate aflată în plin proces de modernizare, marcată de contraste între tradiție și progres, Maria a devenit un simbol al echilibrului între trecut și viitor, între elită și națiune, reprezentând o redefinire a imaginii regalității. Apropierea de popor, creată dintr-o instinctuală percepere a spiritului românesc, avea să-i confere viitoarei regine o autoritate de necontestat.

Din căsătoria celor doi prinți au rezultat 6 copii, extrem de frumoși, pe care Maria i-a dăruit monarhiei și viitorului dinastic: Carol, născut la 3 octombrie 1893, Elisabeta, născută la 19 noiembrie 1894, Marioara, născută la 27 decembrie 1899, Nicolae, născut la 5 august 1903, Ileana, născută la 23 decembrie 1908 și Mircea, născut la 21 decembrie 1912, decedat 3 ani mai târziu din cauza febrei tifoide.

În noaptea de 9 spre 10 octombrie 1914, Regele Carol I a încetat din viață, determinând-o pe viitoarea regină să-i transmită un jurământ de credință: „Nu te teme Unchiule, îți vom duce vitejește opera mai departe. Mîna ta a fost grea, adesea mi-a apăsat tinerețea, însă erai drept și nepărtinitor cît te lumina gândul. Nu voi uita învățăturile tale, deși cu greu le-am ascultat și cu greu le-am urmat; și acum îngenuncheată lîngă tine, deși ești astăzi mut și nu mai poți să-mi poruncești, simt că totuși ai o solie pentru mine, nepoata ta care odinioară te-a tulburat atît.”[8]

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Odată cu urcarea pe tron, la data de 10 octombrie 1914, în contextul conflictului iminent pricinuit de declașarea Primului Război Mondial, Regina Maria și-a asumat un rol complex și esențial în orientarea strategică a poporului român, în apărarea identității și a destinului său național. Cu o educație europeană aristocratică și cosmopolită, a înțeles repede jocurile marilor puteri, devenind un actor diplomatic de prim rang, fiind activă la discuțiile la care a participat, în cadrul consiliilor și al negocierilor. Cu inteligență și tact a influențat orientarea României către *Atlanta*, către alianțele occidentale, intuind că această cale este cea a afirmării naționale, ce a culminat cu *Marea Unire*.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Perioada Primului Război Mondial o găsește într-o dublă ipostază, cea de *regină-diplomat* și cea de *regină-mamă a răniților*. A arătat o disponibilitate neobosită prin vizitarea spitalelor, organizarea de cantine, participarea la îngrijirea răniților, mobilizarea de resurse materiale și morale pentru soldați, dar și pentru civili deopotrivă. A arătat un devotament uman extraordinar, fiind un model de acțiune, ceea ce i-a conferit un prestigiu deosebit, atât în interiorul țării, cât și la nivel internațional, iar ecoul vocii sale în susținerea idealurilor naționale nu a rămas fără rezultat, contribuind decisiv la înfăptuirea *Marii Uniri*.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Primăvara anului 1919 o găsește pe Regina Maria la Paris și la Londra, trimisă de Regele Ferdinand I, la inițiativa lui Ion I. C. Brătianu și a lui Barbu Știrbei „ca să vorbesc despre țara mea, de a pune probleme sale în fața acelora care astăzi remodelau harta Europei și eram bine avertizată că România se află într-o situație delicată.[…] România avea nevoie de imaginea chipului meu. […] Misiunea mea era aproape misiunea unui bărbat, felul meu de pleda a fost acela al unei femei.”[9] Întâlnirile cu Georges Clemenceau, cu președintele american - Woodrow Wilson, cu omul politic - Albert Thomas, cu președintele Franței - Raymond Poincaré, cu Regele George al V-lea, dar și cu alte personalități politice și culturale, au demonstrat că prezența sa nu a fost doar una simbolică, ci, folosind strategii diplomatice subtile, însoțite de rafinament intelectual, farmec personal și o stăpânire remarcabilă a discursului politic, Regina Maria a pledat cu hotărâre pentru recunoașterea *României Mari*. Cu abilitate și carismă a construit punți între interlocutorii săi și reprezentanții României și a făcut ca această vizită să fie încununată de succes, fiind considerată unul dintre cele mai eficiente demersuri oficiale ale diplomației românești din acea perioadă.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Călătoria Reginei Maria în Statele Unite ale Americii, desfășurată în toamna anului 1926, reprezintă un alt moment diplomatic important, deși călătoria nu a fost una oficială. Scopul principal a fost inaugurarea Muzeului de Artă Maryhill din Washington, însă au fost stabilite întâlniri cu Jimmy Walker, primarul New York-ului, de la care a primit Medalia de aur a orașului New York, cu președintele Calvin Collidge și cu soția acestuia, a participat la dineuri și recepții, organizate în cinstea sa, la vizite, unde s-au desfășurat mai multe discursuri. A vizitat regiuni ca Albany, Utica, Syracusa, Buffalo, Nebraska, Iowa, Missouri etc.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

În tot acest cadru festiv, organizat de oficialitățile americane, Regina Maria a transmis prin discursurile sale o imagine reală, coerentă și demnă a României, fundamentată pe valorile europene și pe specificul cultural național. Suverana a reușit să transforme fiecare apariție și fiecare întâlnire într-un succes deplin, vorbind cu o voce convingătoare, atât la întâlnirile cu oficialitățile americane, cât și la cele cu presa, care a receptat imediat personalitatea sa puternică.

Un aspect esențial al vizitei a fost impactul asupra opiniei publice americane, sensibile la personalitățile cu prestanță morală și discurs autentic. Regina Maria a pășit pe tărâm american nu numai ca reprezentant al unei monarhii constituționale, ci și ca o figură implicată activ în realitățile dure ale unui război și ale reconstrucției țării. Fotografiile sale din spitale, de pe front sau din taberele de refugiați, cunoscute deja de americani, i-au sporit imaginea, devenind un simbol al sacrificiului, empatiei și solidarității.

Este nevoită să se întoarcă în țară, ca urmare a telegramei primite la 15 noiembrie 1926, în care apar primele vești triste și îngrijorătoare legate de starea de sănătate a Regelui Ferdinand I.

După lungi și accentuate perioade de boală, acesta se stinge din viață la data de 20 iulie 1927, iar câteva luni mai târziu, la 24 noiembrie 1927, trece la cele veșnice un alt susținător al său, Ion I.C. Brătianu, astfel că, viața pe care o dusese până în acel moment începe să se prăbușească în jurul său.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Deși, în primii ani, a continuat să rămână influentă în deciziile publice ale României interbelice, încercând să mențină un echilibru instituțional în perioada regenței lui Mihai I, treptat, rolul său oficial a scăzut, culminând cu ruptura produsă odată cu revenirea pe tron a fiului său, Carol al II-lea, în 1930, care, prin politica sa și a camarilei sale, a reușit marginalizarea unor membri ai Casei Regale, inclusiv a influenței reginei-mamă. Suferința pricinuită de această „trădare" și „lovitură", aplicate de Carol al II-lea, a determinat-o pe Maria să își reorienteze activitatea și nu să se retragă definitiv. A anunțat că își va scrie memoriile, care au confirmat ulterior propria contribuție la istoria României moderne, s-a implicat activ în consolidarea imaginii culturale naționale, a vizitat tot mai des Balcicul și Branul, a mers în multe vizite în străinătate, a încurajat dezvoltarea instituțiilor culturale, și-a arhivat propria activitate și a devenit, din ce în ce mai mult, martor tăcut și neajutorat al schimbărilor politice duse de fiul său, cu care nu era deloc de acord.

După luni de suferință, moare la data de 18 iulie 1938, fiind înmormântată la Curtea de Argeș. Inima sa a fost așezată, conform testamentului întocmit în anul 1933, într-o casetă de argint octogonală, introdusă, la rândul său, într-o casetă de bijuterii de argint aurit, gravată cu pietre prețioase, cadou de la nunta sa din 1893. Aceasta a fost depusă în capela Stella Maris, pe care o construise la Balcic. Caseta a fost luată de la Balcic de către principesa Ileana, după cedarea Cadrilaterului, în 1940 și așezată într-o casetă mică de argint, introdusă în una mai mare de email, pe care Regina o primise de la Societatea Ortodoxă Națională a Femeilor Române, în anul 1919 și depuse la Castelul Bran, într-o capelă ridicată special în acest sens și conform modelului celei de la Balcic. O perioadă casetele au fost depuse într-un sicriu de marmură albă, în firida unei stânci din proximitatea Castelului Bran. În anul 1967, autoritățile comuniste au considerat că locul casetelor este la Muzeul Național de Istorie din București, unde au rămas până în anul 2015, când au fost depuse în Camera de Aur a Castelului Pelișor de la Sinaia.

Într-o scrisoare-testament Țării mele și poporului meu, Regina Maria a scris: „Când veți ceti aceste slove, poporul meu, eu voi fi trecut pragul Tăcerii veșnice, care rămâne pentru noi o mare taină. Și totuși, din marea dragoste ce ți-am purtat-o, aș dori ca vocea mea să te mai ajungă încă o dată, chiar de dincolo de liniștea mormântului. […] Aș fi vrut să las mai mult iubitei mele țări în semn de dragoste necurmată ce i-am purtat și pe care o las izvor nesecat moștenitorilor mei."[10]

Regina Maria rămâne una dintre cele mai importante figuri ale istoriei și culturii naționale. Alături de rolul și de implicarea sa politică, suverana s-a remarcat ca un veritabil promotor al culturii și al artelor. Volumele de memorii, jurnalele, poveștile, povestirile rămân documente de o valoare literară și istorică de prim rang, în care reușește să surprindă, cu obiectivitate, experiențe personale, dar și atmosfera unei perioade istorice, măcinată de sacrificii și marcată de idealuri și momente importante de renaștere națională.

A fost o promotoare a feminismului cultural fiind mereu o prezență grațioasă, rațională și sensibilă, a reorganizat Castelul de la Balcic, s-a implicat în arta tradițională românească și în activități caritabile și filantropice.

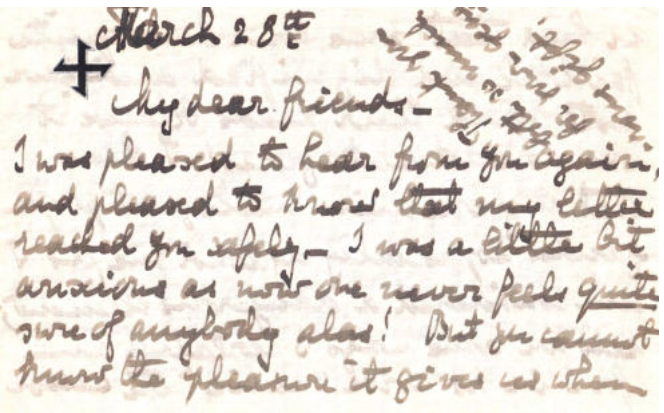
March 28th
My dear friends –
I was pleased to hear from you again, and pleased to know that my letter reached you safely – I was a little bit anxious as now one never feels quite sure of anybody alas! But you cannot know the pleasure it gives us when

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de manuscrise

Pentru cercetătorii epocii moderne românești, dar și pentru pasionații de istorie culturală, colecția de documente a Bibliotecii Naționale a României, referitoare la viața și activitatea Reginei Maria, reprezintă un popas necesar și un reper esențial în procesul de cercetare și de reconstituire a memoriei istorice, reunind mai multe tipuri de documente (cărți, periodice, fotografii, manuscrise etc.), ce vizează evoluția personală și publică a suveranei României și facilitează modul

în care s-a creionat și dezvoltat discursul identitar, politic și artistic din primele decenii ale secolului al XX-lea. Colecția reprezintă un spațiu al dialogului dintre istorie și analiză contextuală a rolului Reginei Maria în modernizarea culturii române, europenizarea acesteia și crearea *României moderne*.

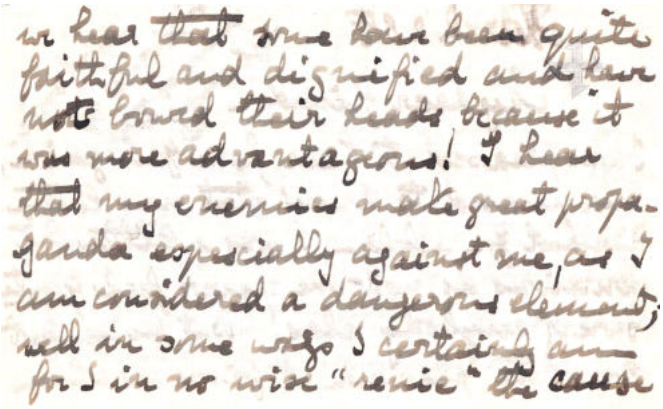

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de manuscrise

Documentele scrise reprezintă un izvor nesecat de informații ce derivă din narațiunea despre sine și despre popor, din sensibilitatea spirituală și din reflecțiile intime asupra sacrificiului și datoriei regale. Fondul de fotografii completează dimensiunea textului, oferind reprezentări vizuale ale unei regine îmbrăcată în costume tradiționale sau ceremoniale, fotografii suprinse în spitale, pe front sau în mijlocul comunităților rurale. Toate aceste ipostaze consolidează o perspectivă istorică reală asupra rolului Reginei Maria în evoluția istorică, precum și importanța regalității românești în istoria identității naționale.

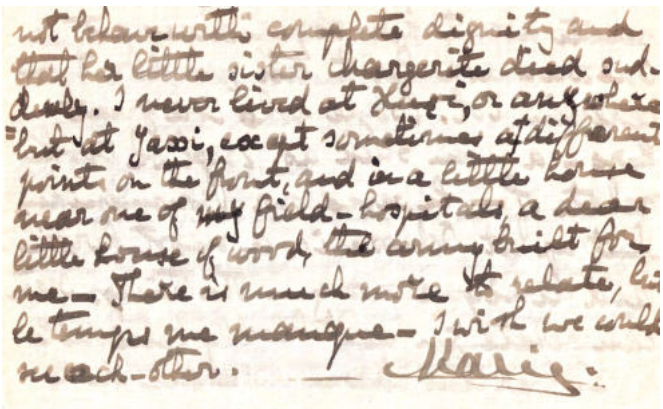

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de manuscrise

Note:

1. MARIA, Regină a României. *Povestea vieții mele*. Vol. I. București : Editura Eminescu, 1991, p. 29
2. *Idem*
3. MARIA, Regină a României. *Povestea vieții mele*. Vol. I. București : Editura Eminescu, 1991, p. 47
4. *Ibidem*, p. 348
5. MARIA, Regină a României. *Povestea vieții mele*. Vol. II. București : Editura Eminescu, 1991, p. 20
6. IORGA, Nicolae. *Regina Maria*. Iași : Editura Porțile Orientului, 1996, p. 34-35
7. MARIA, Regină a României. *Povestea vieții mele*. Vol. II. București : Editura Eminescu, 1991, p. 68
8. *Ibidem*, p. 410
9. MARIA, Regină a României. *Povești*. București : Saeculum I.O., 2015, p. 60
10. BOERESCU, Dan-Silviu. *Regina Maria, personaj unic al istoriei naționale. Docu-drame și mituri urbane controversate, însoțite de consemnări din presă și din alte surse legate de povestea unei femei care a înrâurit profund istoria națională, precum și de cele ale personajelor cu care s-a intersectat destinul ei*. București : Neverland, 2023, p. 181-183

Bibliografie selectivă:

1. BASSET, Louis. *Războiul unui slujitor devotat : jurnalul inedit al secretarului particular al regelui Ferdinand I : 23 august 1916 - 3 mai 1921*. București : Humanitas, 2019
2. BOERESCU, Dan-Silviu. *Regina Maria, personaj unic al istoriei naționale. Docu-drame și mituri urbane controversate, însoțite de consemnări din presă și din alte surse legate de povestea unei femei care a înrâurit profund istoria națională, precum și de cele ale personajelor cu care s-a intersectat destinul ei*. București : Neverland, 2023
3. BULEI, Ion. *Regina Maria : puterea amintirii*. București : Meteor Publishing, 2022
4. IONESCU, Adrian-Silvan. *Regina Maria și America*. București : Noi Media Print, 2009
5. IORGA, Nicolae. *Regina Maria*. Iași : Editura Porțile Orientului, 1996
6. MARIA, Regină a României. *Capitole târzii din viața mea: memorii redescoperite*. București : ALLFA, 2015
7. MARIA, Regină a României. *Gânduri pentru vremuri grele: cu 32 de cărți poștale din colecția Virgil Ierunca*. București : Humanitas, 2020
8. MARIA, Regină a României. *Gânduri și icoane din vremea războiului*. București : Predania, 2024
9. MARIA, Regină a României. Însemnări zilnice : anul 1919. București : Sigma, 2014
10. MARIA, Regină a României. Însemnări zilnice : anul 1930. București : Omnium, 2022
11. MARIA, Regină a României. *Jurnal de război*. Vol. I-III. București : Humanitas, 2022
12. MARIA, Regină a României. *Memoriile Reginei Maria a României : scrieri alese, mărturii și amintiri*. București : Erc Press, 2018
13. MARIA, Regină a României. *Povestea vieții mele*. Vol. I-III. București : Editura Eminescu, 1991.
14. MARIA, Regină a României. *Povești*. București : Saeculum I.O., 2015
15. MARIA, Regină a României. *Scrieri alese : mărturii și amintiri*. București : Erc Press, 2014.

Sursa: Biblioteca Națională a României. Colecții speciale. Cabinetul de fotografii

Biblioteca Gabrielle-Roy din Québec, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2025

Dr. Raluca MAN
Biblioteca Națională a României. Serviciul Dezvoltarea Colecțiilor
E-mail: ***raluca.man@bibnat.ro***

Baker &Taylor[1] - din 2024, noul sponsor principal al premiului - și Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci (IFLA) au acodat Premiul *Biblioteca Publică a Anului*, onorând bibliotecile publice noi și inovatoare. Premiul, deschis bibliotecilor publice din întreaga lume, este acordat bibliotecii care a reușit cel mai bine să combine arhitectura deschisă și funcțională cu soluții IT durabile și creative și care a inclus atât evoluțiile digitale, cât și cultura locală. Pentru a fi eligibilă pentru premiu, biblioteca fie trebuia să fie nou construită sau să fi adăugat o extindere semnificativă actualei construcții, fie trebuia să fie situată într-o clădire care nu a mai fost folosită anterior ca bibliotecă. Pentru a se califica în 2025, biblioteca trebuia să fie construită și deschisă între 1 ianuarie și 31 decembrie 2024 și să îndeplinească cele șase criterii de evaluare impuse de juriul internațional:

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

√ Interacțiunea cu mediul înconjurător și cultura locală:
- inclusiv modul în care arhitectura reflectă sau ia în considerare cultura locală a comunității;
- modul în care oferă vizibilitate în peisajul urban și interacțiunea cu clădirile și spațiile deschise din jur;
- este biblioteca un motor al conexiunilor sau mișcărilor în contextul local?
- poate biblioteca funcționa ca o „cameră de zi” pentru comunitate, oferind acces tuturor?

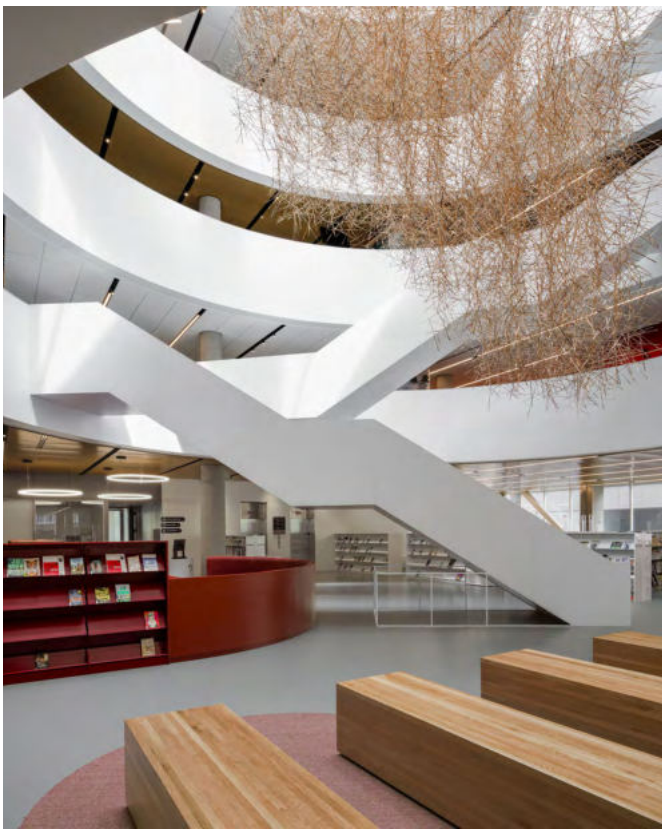

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

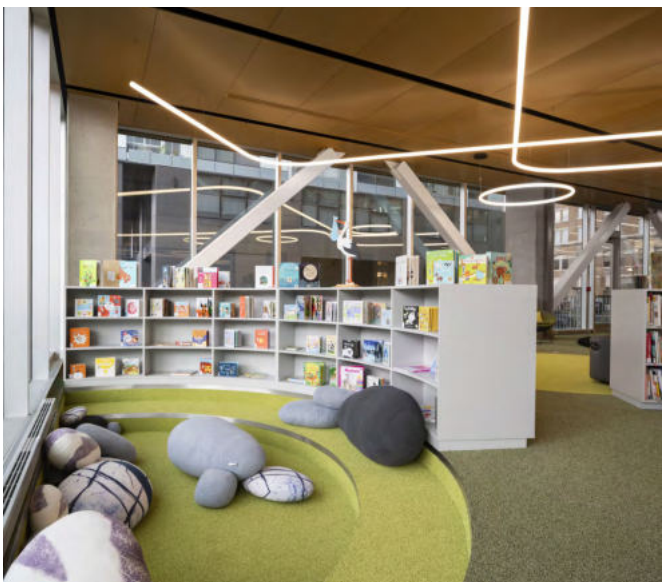

√ Calitatea arhitecturală:
- inclusiv modul în care fiecare spațiu al bibliotecii funcționează din punct de vedere funcțional și logistic;
- cum este implementat și proiectat conceptul arhitectural la diferite scări în cadrul clădirii?
- cum influențează arhitectura experiența utilizatorilor bibliotecii?

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

√ Flexibilitate:
- inclusiv modul în care spațiile bibliotecii sunt proiectate și organizate pentru a inspira activitățile proprii ale utilizatorilor și pentru a sprijini noi activități și sinergii între diferite spații ale clădirii;
- pot fi spațiile bibliotecii ușor modificate și utilizate pentru diverse funcții și activități? De exemplu, biblioteca include zone speciale, cum ar fi facilități de tip makerspace pentru ateliere, o scenă sau facilități de studiu? Cum sunt utilizate acestea?

√ Sustenabilitate:
- inclusiv modul în care principiile de sustenabilitate au fost integrate în proiectarea și funcționarea bibliotecii, cum ar fi reducerea cantităților de resurse utilizate, utilizarea materialelor locale în procesul de construcție, utilizarea resurselor de energie regenerabilă sau minimizarea costurilor operaționale curente etc.

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

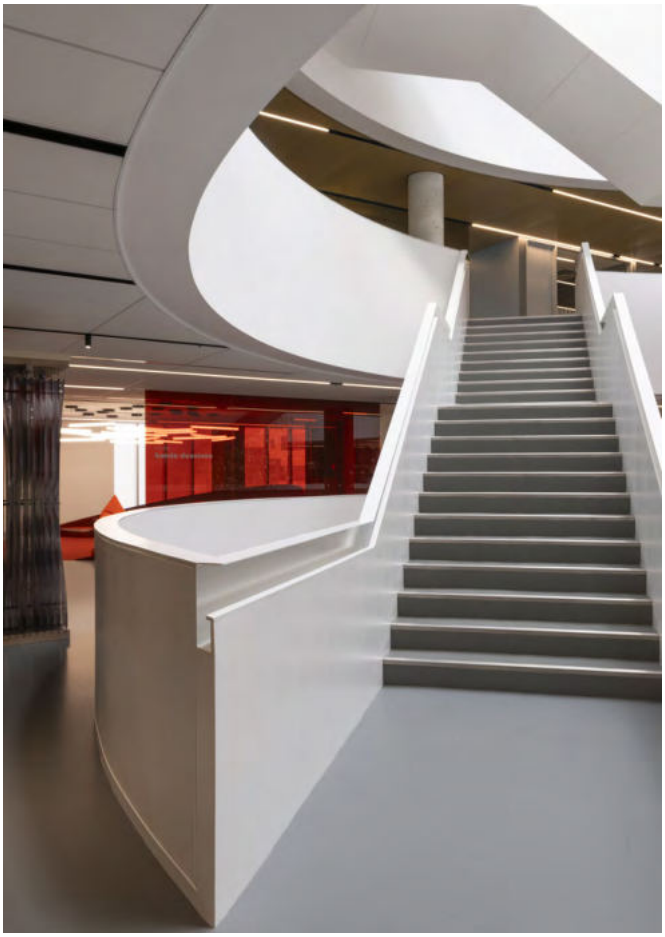

√ Învățare și conexiune socială:
- inclusiv modul în care biblioteca oferă o diversitate de căi către educație și modul în care designul interior susține dezvoltarea nevoilor individuale, sociale, culturale și economice;
- cum sunt realizate mobilierul și programarea designului interior?
- cum atrage biblioteca diferite grupuri demografice, grupe de vârstă și încurajează diverse formate de învățare sau co-creație?
- cum interacționează spațiile de învățare ale bibliotecii cu restul clădirii?

√ Digitalizarea și soluțiile tehnice:
- inclusiv modul în care comunicarea digitală și accesibilitatea conținutului bibliotecii sunt integrate în spațiul bibliotecii, utilizând metode care includ tehnologii mobile;
- cum sunt utilizate designul, estetica și interacțiunea ca bază pentru această digitalizare?
- a fost utilizată tehnologia în moduri inovatoare și creative pentru a crea experiențe pentru utilizatorii bibliotecii în interiorul clădirii?
- cum reflectă biblioteca obiectivele de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite și viziunea IFLA. Dacă aceste obiective există și sunt relevante, ele trebuie menționate.

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

Ceremonia de decernare a premiului a avut loc în cadrul celei de-a 89-a ediții a conferinței Federației Internaționale a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci, desfășurată în perioada 18-22 august 2025, la Centrul de Congrese din Astana din Kazahstan.

În discursul pentru decernarea premiului, Jakob Guillois Lærkes, președintele juriului, a explicat decizia juriului: „Cele trei biblioteci nominalizate în acest an, Biblioteca Heping din China, Biblioteca New Canaan din Statele Unite și Biblioteca Gabrielle-Roy din Canada, fac parte dintr-o tendință puternică în domeniul proiectării bibliotecilor, în care vedem tot mai multe exemple de arhitecți și proiectanți care aleg să adopte o abordare mai durabilă a arhitecturii bibliotecilor, remodelând o clădire existentă ca punct de plecare, în loc să o demoleze și să construiască una nouă. Toate sunt adevărate modele de urmat în ceea ce privește modul în care transformarea și reutilizarea materialelor de construcție pot exemplifica ideea noastră despre ceea ce înseamnă o bibliotecă nouă. Abordarea puternic centrată pe comunitate a Bibliotecii Gabrielle-Roy a dus la crearea unei biblioteci care pare să se potrivească perfect comunității sale. Câștigătoarea acestui an este un exemplu inspirațional de transformare completă a unei clădiri de bibliotecă existente, printr-o abordare puternic centrată pe comunitate, precum și printr-o gamă largă de caracteristici durabile. Juriul a fost impresionat, în mod special, de modul în care renovarea și extinderea clădirii Gabrielle Roy a transformat complet structura existentă într-o bibliotecă modernă și inspirațională. Acest lucru s-a realizat prin integrarea unei game largi de caracteristici durabile și, cu precădere, prin minimizarea deșeurilor și reducerea necesității de extragere a unor noi resurse, prin adaptarea structurii existente.”[2]

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

Amandeep Kochar, președinte și director executiv al Baker & Taylor Group, sponsorul premiului, a declarat: „Baker & Taylor are onoarea de a sponsoriza premiul IFLA pentru Biblioteca publică a anului. Câștigătorul și finaliștii din acest an sunt exemple remarcabile ale rolului dinamic pe care bibliotecile îl joacă în comunitățile lor. Așteptăm cu interes să vedem impactul pe care aceste biblioteci remarcabile îl vor avea în anii următori.”[3]

În cadrul aceleiași ceremonii, Bruno Marchand, primarul orașului Québec a precizat: „Acest premiu este o sursă de mândrie pentru noi toți: angajații municipalității, partenerii proiectului și cetățenii. Biblioteca Gabrielle-Roy este cu siguranță o clădire excepțională, dar mai presus de toate, este un centru care face cultura accesibilă cât mai multor oameni posibil, întregii populații, pentru generațiile viitoare. Un loc

de învățare și de întâlnire, ea reflectă creativitatea, spiritul de colaborare și simțul comunității care definesc cartierul Saint-Roch și orașul nostru. Ar fi minunat dacă designul său inovator și abordarea noastră centrată pe oameni ar putea inspira restul lumii."[4]

Proiectată de Saucier + Perrotte | GLCRM Architects Consortium[5], Biblioteca Gabrielle-Roy și-a deschis porțile în februarie 2024. Situată în inima unui cartier cultural și economic din Québec, cartierul Saint-Roch, biblioteca a devenit casa unei comunități diverse și dinamice de utilizatori, care a crescut semnificativ în ultimii ani. Abordarea proiectului centrată pe comunitate în ceea ce privește designul bibliotecii a contribuit în mare măsură la succesul noii biblioteci. Biblioteca Gabrielle-Roy este un exemplu excelent al modului în care renovarea creativă a unei clădiri existente poate da un nou suflu comunității locale. În loc să se demoleze biblioteca existentă pentru a se construi una nouă, renovarea și extinderea bibliotecii Gabrielle-Roy au transformat complet structura existentă într-o bibliotecă modernă și inspirațională. Acest lucru s-a realizat prin integrarea unei game largi de caracteristici durabile și, în special, prin minimizarea deșeurilor și reducerea necesității de extragere a unor noi resurse, prin adaptarea structurii existente. În timp ce clădirea veche părea închisă, pasivă și slab conectată la mediul înconjurător, prin renovare s-a reușit distribuirea serviciilor și funcțiilor publice în întreaga clădire, cu o conexiune plăcută cu peisajul stradal prin fațada vitrată și balconul exterior. Acest lucru este bine ilustrat la parter, unde există o legătură puternică atât cu comunitatea din exterior, cât și cu funcțiile din interior, care sunt atractive și orientate către cetățeni. Scara centrală acoperită cu luminatoare servește drept atrium și este înfrumusețată de o impresionantă instalație de artă urbană.

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

Conceptul celor zece centre tematice distribuite pe cele patru niveluri ale bibliotecii reflectă procesul de co-proiectare derulat împreună cu comunitatea, care susține o serie de servicii, programe și colecții valoroase. Aceste spații, precum *Muzică și Cinema*, *Tineret* și *Gastronomie*, au funcții distincte, de la oferirea unor medii de învățare captivante până la punerea la dispoziție a unor spații pentru relaxare și creativitate. Biblioteca oferă o gamă largă de posibilități. Utilizatorii au acces la un studio de muzică, o sală de proiecție, un laborator de creație și un atelier de artă, pentru a numi doar câteva. Acest program bogat permite bibliotecii să treacă de la un depozit liniștit de cărți la un adevărat centru social, un adevărat „al treilea loc" adaptat comunității sale locale diversificate, în continuă schimbare.

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

Prin extinderea și renovarea Bibliotecii Gabrielle-Roy a fost regândită distribuirea serviciilor oferite publicului în întreaga clădire, pentru a ocupa diferitele sale niveluri. La fiecare etaj, atât în clădirea existentă, cât și în extinderea acesteia, s-a propus o nouă interfață cu colecțiile și cu orașul. Descoperirea bibliotecii devine astfel o experiență complexă, oscilând între proiecție și introspecție. Ținând cont de această realitate unică, legătura cu cartierul a devenit un aspect fundamental al acestui proiect. Această legătură este consolidată de jaloane urbane și arhitecturale importante, care aduc beneficii atât instituției, cât și comunității din jur. La parter, un spațiu exterior generos conferă bibliotecii un caracter urban incontestabil. În plus, continuitatea fizică și vizuală asigurată de spațiul public adiacent sporește oportunitățile de interacțiune între bibliotecă și cartierul în care se află. Privite în ansamblu, spațiul public și parterul bibliotecii constituie un mediu urban variat atât pentru vizitatori, cât și pentru comunitatea locală.

La parter, utilizatorii au acces la diverse servicii publice (cum ar fi recepția, o bucătărie pentru ateliere culinare și un mic amfiteatru) și colecții dedicate copiilor și vieții civice (ateliere, standuri cu reviste, ziare și periodice). Parterul este dedicat vieții urbane, activităților comunitare și familiilor.

În mod alternativ, nivelurile 01 și 03 sunt mai axate pe lectură și învățare. Colecțiile legate de literatură, istorie, filosofie, geografie, știință și tehnologie sunt distribuite în

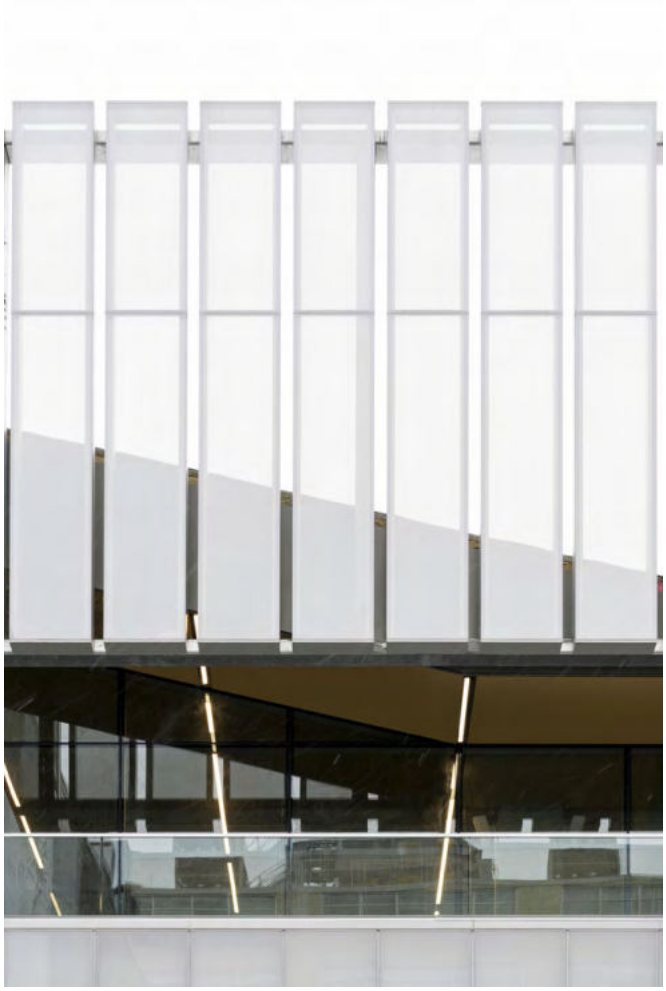

Sursa: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

jurul atriumului pentru a maximiza fluxul de lumină naturală și pentru a oferi utilizatorilor privelişti încântătoare. La aceste niveluri, o învelitoare din sticlă securizată creează un ecran diafan care filtrează lumina soarelui și asigură un mediu propice învățării.

La fel ca parterul, nivelul 02 are un caracter orientat către public, întărit de învelișul său din sticlă transparentă, precum și de tavanul distinctiv din plasă. Colecțiile situate la acest nivel se concentrează în principal pe muzică, cinema, artă și călătorii.

Biblioteca din Québec este un serviciu municipal. Administrarea acesteia este încredințată ICQ (Institutul Canadian din Québec), care recrutează personalul pentru bibliotecile publice și serviciile de asistență ale Bibliotecii din Québec. Abonamentul la Biblioteca din Québec cu cele 26 filiale este gratuit pentru locuitorii din Québec, Wendake, Boischatel și Saint-Augustin-de-Desmaures. Cardul de abonat oferă acces la toate serviciile și documentele Bibliotecii din Québec, inclusiv la cărțile și colecțiile digitale. Desfășurată pe o suprafață de 10.456 m², Biblioteca Gabrielle-Roy oferă următoarele servicii:

- asistență tehnologică (autonomie în utilizarea tehnologiilor, dispozitivelor și aplicațiilor care fac parte din viața cotidiană; ajutor în utilizarea computerelor, tabletelor sau telefoanelor, cititoarelor electronice, software-urilor și aplicațiilor, sau chiar în împrumutul de cărți digitale); acest serviciu este oferit gratuit online sau personal tuturor abonaților bibliotecii. Biblioteca organizează numeroase activități de inițiere în tehnologii, la sediul său sau pe bază de programare;
- informații și asistență de specialitate (căutare în catalog, localizarea documentelor din colecții; identificarea surselor de informare relevante; găsirea titlurilor/lecturilor de interes etc.);
- referințe pe o temă specifică, liste de sugestii de lectură prin e-mail, consiliere privind tehnici de documentare și cercetare;

Sursa: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx#expanded

- bibliomobil (un serviciu de livrare a documentelor la domiciliu pentru abonații cu vârsta de peste 75 de ani și persoanele cu mobilitate redusă; acest serviciu gratuit este oferit în toate bibliotecile filiale). Abonații interesați de acest serviciu sunt puși în legătură cu un voluntar din zona lor. Voluntarul împrumută documentele, le aduce la domiciliul abonatului care beneficiază de serviciu și le returnează la bibliotecă. Abonatul beneficiar este autonom în ceea ce

privește rezervările (online sau prin telefon la biblioteca din cartierul său). Abonatul are responsabilitatea de a-și anunța voluntarul când are rezervări disponibile și când dorește să returneze documentele. Toți voluntarii sunt supuși unei verificări de securitate înainte de a fi asociați cu abonații;

- MédiaLab (un spațiu tehnologic, un laborator de creație și producție digitală care încurajează co-crearea și schimbul de expertiză. Este un loc de schimburi și interacțiuni care favorizează explorarea noilor tehnologii și realizarea de proiecte digitale). Echipa de mediere digitală oferă consiliere pe tot parcursul realizării proiectelor. Echipamente informatice disponibile și destinate producției de conținut audio și video: computere, camere video, aparate foto, ecran verde etc., echipamente și aplicații pentru dezvoltarea abilităților în domeniul roboticii, graficii și modelării 3D. Echipamente informatice: 8 computere PC, 8 iPad (generația a 10-a). Echipamente audio: 2 (două) interfețe audio MOTU, 2 (două) controlere MIDI, 2 (două) amplificatoare pentru căști Samson, 4 căști Sony, 1 microfon și suport. Echipamente pentru fotografie: 1 aparat foto Canon, obiectiv și trepied, 1 aparat foto 360, 1 ecran verde Westcott. Echipament pentru grafică: o imprimantă cu jet de cerneală, 1 scaner, 2 (două) tablete grafice Wacom, o imprimantă 3D, 1 scaner 3D. Echipamente electronice: 20 circuite micro:bits v2, 8 seturi Makey Makey, 8 seturi Arduino, 8 seturi de scule Elenco: mini cleşti, strippere de cabluri, șurubelnițe de precizie, multimetre digitale compacte. Echipamente robotice: 12 roboți Spheros, 10 roboți Beebots, 8 seturi LEGO Spike. Echipamente specializate: o elice holografică, 1 tăietor laser, 4 căști Meta Quest 3. Software: Filmora, Audacity, Paintshop Pro, Inkscape, Max 8, Open shot video, Blender, Bandlab, Movavi video editor plus, Bambu studio, OBS studio, Celestia, VLC media player, Cubase, Microsoft Office;

Sursa: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx#expanded

- auditoriu sau de săli multifuncționale care pot găzdui grupuri, disponibile pentru închiriere pentru ședințe, activități, ateliere etc.;

- catalogul online *Astrolabe* care permite căutare în întreaga colecție a Bibliotecii din Québec după cuvânt, autor, editor, titlu, subiect, colecție sau locație. Astrolabul este un instrument de navigație vechi folosit de Samuel de Champlain, fondatorul orașului Québec, în călătoriile sale către America. Astrolabul atribuit lui Samuel de Champlain este păstrat la Muzeul Canadian de Istorie din Gatineau;

- programul *Une naissance, un livre* (*O naștere, o carte*) prin care părinții își pot înscrie gratuit copilul cu vârsta sub un an, abonându-l la Biblioteca din Québec, primind un pachet cadou. Acest set include: o geantă inscripționată *O naștere, o carte*, o carte pentru copii mici - exclusivă programului, un exemplar al unei reviste pentru familie, ghidul „Citiți împreună cu copilul dumneavoastră", ghidul online „Cântați împreună cu copilul dumneavoastră";

- programul *Biblio-Santé*, destinat utilizatorilor sistemului de sănătate și îngrijitorilor apropiați ai unei persoane bolnave, unei persoane care și-a pierdut autonomia sau unei persoane în vârstă, indiferent dacă problema de sănătate este temporară, degenerativă sau permanentă, indiferent dacă este vorba de un copil sau de o persoană în vârstă. Biblio-Santé constă într-o serie de caiete tematice care oferă resurse de calitate: o listă de organizații care oferă ajutor de specialitate specific, o selecție de site-uri relevante și sugestii de lectură. Există 15 caiete tematice diferite (pe teme precum boala Alzheimer, cancerul, îngrijitorii apropiați etc.), disponibile în format digital. Programul provincial Biblio-Santé a fost dezvoltat de Asociația Bibliotecilor Publice din Québec pentru a răspunde acestei nevoi;

Sursa: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx#expanded

- incubatorul creativ, un proiect de inovare culturală susținut de Biblioteca Gabrielle-Roy care permite organizațiilor culturale și comunitare din Quéebec să colaboreze pentru a dezvolta proiecte care vor îmbogăți programul bibliotecii. Printre obiective se numără: stimularea colaborării și sinergiei între organizațiile participante; sprijinirea organizațiilor participante oferindu-le asistență, echipamente de ultimă generație și spații de lucru, de creație și de diseminare; includerea tuturor categoriilor de public într-o abordare participativă care favorizează angajamentul între organizații, bibliotecă și publicul larg;

- activități literare: cluburi de lectură, povești și muzică, inițiere în lectură, întâlniri cu autori, saloane de carte;

- ateliere: artistice, culinare, literare, științifice;

- proiecții de filme: artistice, documentare, biografice, istorice;

- conferințe și dezbateri;

- expoziții;

- spectacole;

- saloane de carte.

Sursa: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx#expanded

Biblioteca din Québec organizează, o dată la doi ani, primăvara, un eveniment inedit - *Méga Bibliovente* - o vânzare de documente uzate la kilogram! Această vânzare, care oferă cărți (romane, documentare, eseuri etc.), cărți pentru copii, CD-uri, DVD-uri, reviste, enciclopedii, lucrări de referință și multe altele, îi permite bibliotecii să elibereze spațiu pe rafturi și să finanțeze achiziționarea de noi documente. Următoarea ediție va avea loc în primăvara anului 2027.

Note:

1. Baker & Taylor este cel mai mare furnizor de produse de bibliotecă, software și servicii pentru bibliotecile publice și academice din S.U.A. De asemenea, oferă consultanță asistență pentru vânzări, producție, depozitare și distribuție editurilor mici și mijlocii prin intermediul activității denumite „Servicii pentru edituri". Misiunea companiei este de a sprijini bibliotecile în eforturile lor de a-și servi comunitățile. Fondată în 1828, Baker & Taylor a fost un partener de încredere pentru bibliotecile publice și academice timp de aproape două secole, ajutându-le să îmbunătățească performanțele comunității prin alfabetizare și învățare. Din 2024, Baker &Taylor este principalul sponsor al premiului acordat de IFLA în fiecare an, în valoare de aproximativ 5.000 dolari. Mai multe detalii sunt disponibile la adresa: https://www.baker-taylor.com/library-solutions
2. IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year Award 2025 announced. [accesat 11.11.2025]. Disponibil la: https://www.ifla.org/news/winner-announced-for-the-ifla-baker-taylor-public-library-of-the-year-award-2025/
3. *Idem*
4. *Idem*
5. Gabrielle-Roy Library / Saucier + Perrotte architects + GLCRM architects. [accesat 11.11.2025]. Disponibil la: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes

Bibliografie:

1. Baker & Taylor Library Solutions. [accesat 10.11.2025]. Disponibil la: https://www.baker-taylor.com/library-solutions
2. Bibliothèque de Québec. [accesat 26.11.2025]. Disponibil la: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/index.aspx
3. Bibliothèque de Québec. Méga Bibliovente. [accesat 26.11.2025]. Disponibil la: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx
4. Bibliothèque de Québec. Programmes. [accesat 26.11.2025]. Disponibil la: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/programmes/
5. Bibliothèque de Québec. Services. [accesat 26.11.2025]. Disponibl la: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/services/
6. Gabrielle-Roy Library / Saucier + Perrotte architects + GLCRM architectes. [accesat 11.11.2025]. Disponibil la: https://www.archdaily.com/1028861/gabrielle-roy-library-saucier-plus-perrotte-architects-plus-glcrm-architectes
7. IFLA/Baker & Taylor Public Library of the Year Award 2025 announced. [accesat 11.11.2025]. Disponibil la: https://www.ifla.org/news/winner-announced-for-the-ifla-baker-taylor-public-library-of-the-year-award-2025/

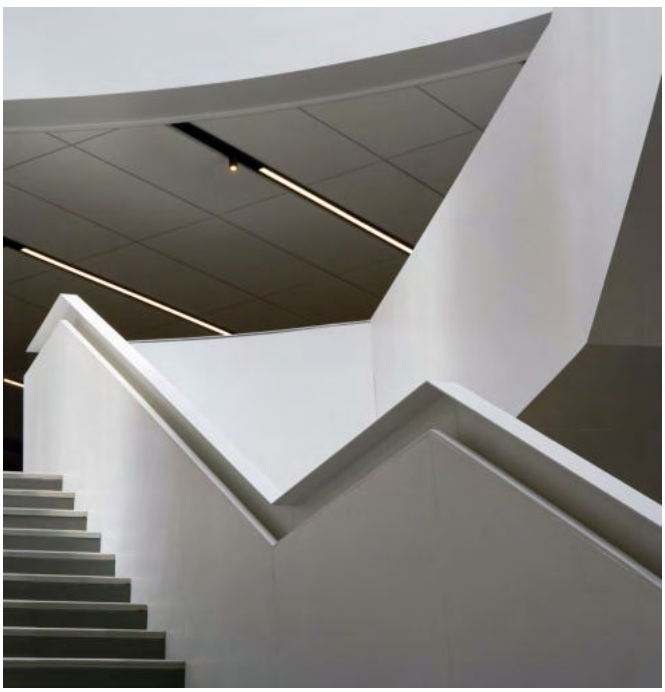

Sursa: https://www.bibliothequedequebec.qc.ca/activites/bibliovente.aspx#expanded

Un gând despre… colaborare, cooperare, comunicare

Prof. Nicoleta MARINESCU
E-mail: *nicole.marinescu@gmail.com*

„Biblioteca viitorului ne introduce metode noi de difuzare a cărţilor şi informare a cititorilor prin informatizarea şi automatizarea diferitelor servicii. Bibliotecarul trebuie să fie pregătit din timp pentru schimbare, pentru şocul viitorului”. (Dan Simonescu)

După o activitate de 40 de ani desfășurată în infodocumentare, îmi revin în memorie sfaturile primite cândva de formatorii generației mele care au contribuit la reconversia noastră profesională, devenind bibliotecari. Spicuiesc, din memorie: *Nu uitați să colaborați, să cooperați, să comunicați. Sunt sfaturi utile tuturor profesiilor, în mod special nouă, celor care ne desfășurăm activitatea în biblioteci! Nu vă izolați!* Eram surprinsă… și pentru că exista colaborare și cooperare între biblioteci, cât despre comunicare, dacă biblioteca mai avea și telefon… nu puteai vorbi de izolare.

Am observat că toți formatorii - în cadru organizat sau în pauzele dintre cursuri - ne aminteau de importanța celor 3 C (cooperare, colaborare, comunicare) în dezvoltarea personală profesională, în relaționare, venind cu exemple concrete.

După apariția internetului am realizat importanța pe care o aveau cei 3 C: dobândirea de noi competențe, dezvoltarea unor aptitudini individuale, așa cum reiese din *Euroreferențialul* creat în 2007 de către Association of Information and Documentation Professionals (ADBS) în cadrul proiectului european de formare profesională „Leonardo da Vinci”, CERTIDoc[1], prezentat în paginile acestei reviste.

Crearea rețelelor de calculatoare facilitează dezvoltarea unei creativități colective. Se poate lucra partajat atât la nivel instituțional, cât și la nivel mondial. De exemplu, într-o bibliotecă universitară achiziția notează în fișa catalogului informatizat (pe câmpuri și subcâmpuri) elementele necesare unui *Registru Inventar*, catalogarea adaugă elementele specifice unei descrieri bibliografice, notația zecimală prezintă informația din punct de vedere al conținutului și cuvintele-cheie după care poate fi regăsit documentul sau resursa. Mai mult chiar, dacă și editurile fac parte din rețea, poți avea și mai multe informații utile, cum ar fi un scurt rezumat al lucrării.

Pentru prima oară în istoria omenirii comunicarea se lărgește, dispar frontierele dintre biblioteci, universități, frontiere naționale și internaționale. Se comunică cu întreaga lume, putând prelua o descriere, dar și a o oferi altor instituții similare. Se poate face un schimb interbibliotecar. Marketingul și comunicarea se fac la scară planetară, dând posibilitate unui acces la surse de informare impresionante. Se dezvoltă munca în echipă.

Sursa: https://exploratist.ro/blog/strategie-de-comunicare-interna-eficienta/

Un mare neajuns poate să apară, dacă din punct de vedere tehnic bibliotecile și centrele de documentare mici sunt excluse de la acest mod de lucru, de comunicare, de marketing.

Regret că în România nu a fost gândit un plan național de informatizare, cuprinzând întregul sistem infodocumentar, inclusiv bibliotecile școlare, centrele de documentare. Softurile au obligația să fie construite pe:

- ISO 2709[2] - care este o structură de format, destinată schimbului de informaţie, mai exact importului şi exportului de date bibliografice stocate. În cazul unei reinformatizări, această normă ar permite schimbul de date bibliografice, exportul din vechiul sistem şi importul în sistemul nou;
- Protocolul Z39.50 - care permite interogarea bazelor pe Internet, permiţând accesul de la distanţă la baze de date. Norma Z39.50 este un cadru general care permite transmiterea cererilor şi gestionarea răspunsurilor. Această normă permite transferul descrierii bibliografice dintr-o altă bază de date, adăugând doar coordonatele locale descrierii importate, permiţând realizarea unei catalogări partajate;
- O prelucrare bibliografică pe format tip MARC pentru facilitarea transferului.

Apare, însă, o problemă importantă: aceea a trierii informației, alegând-o pe cea pertinentă.

Întotdeauna „noul” oferă avantaje și dezavantaje. Vorbim de comunicare la nivel planetar și totuși comunicăm între noi, prin telefon, prin intermediul computerului, chiar dacă suntem în același birou?! Și sunt două persoane, nu mai mult?! Nu vorbim, scriem!?

Investițiile în echipament performant și formare continuă a personalului sunt cerințe obligatorii. Se transformă locurile de muncă, apar noi meserii ale profesiei, noi denumiri chiar și în Clasificarea Ocupațională din România (COR) și este necesară corelarea acestora conform standardelor internaționale ISCO-88.[3]

Internetul produce modificări în educație, în învățământ. Perioada pandemiei de Covid a demonstrat în ce măsură poate fi utilizat internetul în aceste domenii. Și nu numai! Învățământul, educația, cercetarea, sănătatea sunt obiective strategice și rezultatele investițiilor în aceste domenii nu aduc profit imediat.

În afară de noile posibilități de acces la educație și cunoaștere, internetul permite regândirea educației, a învățământului (e-learning), a pedagogiei: învățământul la distanță, formarea de-a lungul vieții, tutorat electronic, colective de învățare etc. Este nevoie ca mijloacele de învățământ să utilizeze cât mai mult internetul, lăsând să se manifeste creativitatea. Se poate fără o colaborare cu biblioteca/bibliotecile, cu informația într-un cuvânt?

Internetul oferă posibilitatea dezvoltării personale profesionale prin cei 3 C, așa cum eram sfătuiți:

√ Colaborarea cu instituții similare (biblioteci, instituții de cultură etc.);

√ Cooperarea în dezvoltarea unor proiecte (europene, mondiale, naționale, locale etc.);

√ Comunicarea (locală, regională, zonală, europeană, mondială etc.).

Sursa: https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/comunicarea-de-la-origini-i-pana-in-prezent

Frunzărind paginile/siturile revistei *Buletin des Bibliothèques de France*, colegii francofoni au abordat aceste trei subiecte în: monografii, articole, sesiuni de formare, întâlniri profesionale, teme ale Congreselor Asociației Bibliotecarilor Francezi pentru a pregăti schimbările ce survin prin apariția în activitatea de zi de zi a tehnologiilor de informare și comunicare. Sunt dispozitive moderne utilizate pentru a accesa, a gestiona, a stoca, a transmite și comunica frânturi de informații, uneori.

Vor surveni cu siguranță modificări în vocabularul profesional, adaptări la noile cerințe ale tehnicii.

Un sfat oferit în biblioteca tradițională rămâne de actualitate în biblioteca informatizată și nu numai: colaborarea, cooperarea, comunicarea contribuie la dezvoltarea profesională personală cu condiția unei formări continue.

Ce surprize ne va aduce prezența Inteligenței Artificiale, e greu de intuit!

Firmele multinaționale au organizat și continuă să organizeze cursuri de formare pentru Inteligența Artificială.

Învățământul se confruntă cu mari probleme: numărul tot mai mare de copii cu un IQ ridicat. Oare Inteligența Artificială va putea ajuta rezolvarea problemelor cu care se confruntă familia, școala, societatea?

În învățământ - în mod special în cel privat - se structurează un alt mod de lucru, de predare și de învățare. Aici se găsesc în bună parte elevi cu un IQ ridicat, obișnuiți să fie mereu apreciați și lăudați?! În învățământul de stat cadrele didactice și-au adaptat stilul și metodele de predare nivelului diferit de inteligență dintr-o clasă? Sunt întrebări la care nu găsim întotdeauna răspunsuri. Poate o colaborare între structurile infodocumentare, cadrele didactice, familie și Inteligența Artificială ar putea contribui la un nou mod de predare. Rolul familiei - în special în clasele mici, în clasa pregătitoare - nu poate fi neglijat. Este familia pregătită să educe acești copii? Nu, de cele mai multe ori! Vor primi etichete de genul: needucat, alienat, cu probleme psihice…

În ce măsură Inteligența Artificială va veni în sprijinul familiilor în care copiii sunt crescuți de bunici, de rude, în timp ce părinții lucrează pe meridianele și paralele lumii?! Sunt probleme cu care se confruntă psihologii: depresia manifestată sub diferite forme. Va distruge inteligențe?!

În articolele semnate de mine, în lucrările de specialitate, în paginile acestei reviste, în interviurile acordate de Jean Michel, am încercat să sensibilizez colegii cu „noul" ce ne obligă la o formare permanentă adaptată schimbării.

În întreaga activitate desfășurată în bibliotecă, am fost preocupată de formarea mea, conștientă fiind că, știind mai mult, îmi va fi mai ușor să anticipez schimbările. Nu mi-a fost frică de greșeli! Sunt omenești! Sunt semnul adaptabilității, al creativității, al anticipării, calități necesare celor implicați în procesul de tranziție de la biblioteca tradițională, la biblioteca virtuală și nu numai. A acorda atenție formării și informării ca specialist înseamnă acordarea unui respect deosebit profesiei practicate. Este dorința de a contribui la evoluția profesiei și a carierei fiecărui specialist rămas fidel unei cauze atât de frumoase: armonizarea cunoștințelor acumulate alături de construcțiile intuitive ale viitorului.

Note:

1. CERTIDoc. Background to the European system of certification. [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://www.certidoc.org/all-2.php.htm
2. International Organization for Standardization. ISO 2709 [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://www.iso.org/standard/41319.html
3. Clasificarea Ocupațiilor din România. COR ISCO 08 [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://old.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/munca/c-o-r?id=46:cor-isco-

Bibliografie

1. CERTIDoc. Background to the European system of certification. [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://www.certidoc.org/all-2.php.htm
2. Clasificarea Ocupațiilor din România. COR ISCO 08 [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://old.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/munca/c-o-r?id=46:cor-isco-
3. DESRICHARD, Yves; PETIT, Christelle. Les bibliothèques au défi de la communication. În: *Buletin des Bibliotheques de France*, Nr. 5, 2011 p. 110-111.
4. International Organization for Standardization. ISO 2709 [accesat 03.12.2025]. Disponibil la: https://www.iso.org/standard/41319.html

Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava - punte între tradiție și inovație la simpozionul național

Adriana Florentina MALANCIUC, bibliotecar
Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava
Email: *adriana.gherasim@usm.ro*

Simpozionul național cu participare internațională, „Contribuția bibliotecii la afirmarea diversității culturale în spațiul românesc” prezintă un real interes pentru comunitatea specialiștilor și cercetătorilor în varii domenii ale cunoașterii: biblioteconomie, filologie, științele comunicării, filozofie, istorie, studii culturale, având un ecou pozitiv la nivel național și internațional. Ajuns la cea de a VIII-a ediție, simpozionul a oferit prilejul unor dezbateri, schimburi de idei și practici academice, împărtășirea experiențelor de lucru, realizându-se o punte de comunicare și cunoaștere între activitatea didactică de formare a viitorilor specialiști și activitățile de promovare a diversității culturale în comunitate, în țară și în context european.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Manifestarea și-a propus să marcheze *Ziua Bibliotecarului din România* și *Ziua Internațională a Cărții și a Dreptului de Autor* (23 aprilie), reunind astfel interese și valori comune, precum: lectura, rolul bibliotecii în societatea modernă, formarea pentru cercetare a tinerilor, bibliotecarilor, cadrelor didactice, doctoranzilor, studenților și, în general, a iubitorilor de carte.

În zilele de 19 și 20 aprilie 2024, Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava (Biblioteca USV) a devenit, din nou, epicentrul dialogului cultural și profesional din România, găzduind cea de-a VIII-a ediție a simpozionului național.

Evenimentul a reunit peste 150 de participanți din biblioteci universitare, publice și școlare din întreaga țară (Alba, Alexandria, Bacău, Baia Mare, Botoșani, Brăila, Buzău, Cluj-Napoca, Craiova, Dâmbovița, Deva, Dolj, Galați, Harghita, Hunedoara, Iași, Ilfov, Mureș, Neamț, Oradea, Roman, Suceava, Târgu Jiu, Timișoara, Tîrgoviște și București), dar și din Italia, Ucraina și Republica Moldova, creând o veritabilă rețea de schimb de idei și bune practici.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

O deschidere plină de energie și emoție

Auditorium „Joseph Schmidt” a găzduit deschiderea oficială, unde organizatorii au subliniat că simpozionul este „mai mult decât o întâlnire profesională - este o familie culturală care se revede an de an.”

Prof. univ. dr. ing. Valentin Popa, rectorul USV, a transmis un mesaj ferm:

„Biblioteca este, în esență, un laborator al cunoașterii. Dacă vrem o societate puternică, trebuie să investim în cărți, în acces la informație și în oameni care știu să le valorifice.”

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Teme actuale, între trecut și viitor

Programul a fost împărțit între o sesiune plenară și trei ateliere tematice:

√ Biblioteca între tradiții și digitalizare;
√ Educarea formală, non-formală și informală a utilizatorilor;
√ Interculturalitate și diversitate.

Participanții au adus exemple concrete din activitatea lor, de la proiecte de digitizare a patrimoniului local, până la programe de educație media pentru elevi.

Maria Ciobanu, bibliotecar din Cluj, a remarcat:
„Am plecat din acest simpozion cu idei aplicabile imediat în comunitatea mea. Mi-a plăcut faptul că aici nu s-a vorbit doar teoretic, ci s-au prezentat soluții reale, testate.”

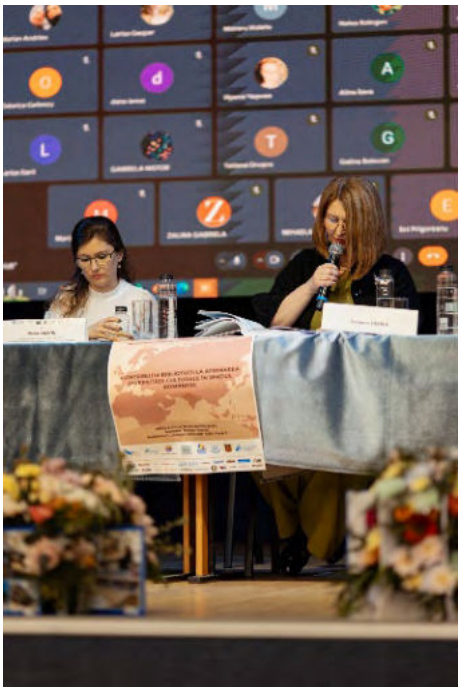

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Simpozionul nu s-a limitat la prezentări academice. Programul a inclus:

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

- sceneta „Biblioteca școlară - rol și roluri”, realizată de elevii Colegiului Național de Informatică „Spiru Haret” din Suceava, concepută și coordonată de bibliotecar prof. dr. Tatiana Matei;
- atelierul de încondeiat ouă, realizat de elevi ai Colegiului Național „Mihai Eminescu” Suceava, susținut de meșterul popular Celica Iuliana Nistor și bibliotecar dr. Lăcrămioara Andrei;

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

- atelierul de cusut creativ intitulat „Trăistuțe călătoare”, cu demonstrații practice de meșteșuguri tradiționale, sub îndrumarea doamnelor prof. Tamara Bujorean și bibliotecar Mariana Barbă;
- workshopul „Accesul la informații electronice”, pentru familiarizarea cu resursele digitale;
- lansarea *Revistei Bibliotecii USV*, nr. 3/2023 și a volumului *Claudiu Isopescu - corifeu al culturii române în Italia*, autoare lector univ. dr. Nicoleta Silvia Ioana, Editura Pro Universitaria, mai 2023.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava

Ediția 2024 a simpozionului a adus în prim-plan personalități marcante ale culturii române. Doamna prof. Nicoleta Silvia Ioana, cadru didactic de limba italiană și Președinte al Asociației „Dante Alighieri", a dedicat un amplu studiu operei lui Claudiu Isopescu în volumul lansat cu acest prilej. Totodată, alături de domnul prof. Ionel Marian Palade, de la Colegiul Național „Mihai Eminescu" din Suceava, am celebrat 120 de ani de la nașterea artistului Joseph Schmidt - o voce inegalabilă și atemporală a muzicii românești.

„Am fost impresionat de modul în care se combină tradiția autentică românească cu tehnologia modernă. Nu este doar o bibliotecă, este un centru cultural în toată puterea cuvântului", a mărturisit Luca Rossi, invitat din Italia.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava

Finalul simpozionului a fost marcat de vizita participanților la Centrul de Documentare și Informare al Colegiului Tehnic „Mihai Băcescu" din Fălticeni, Muzeul de Artă „Ion Irimescu", Muzeul Apelor „Mihai Băcescu", Galeria Oamenilor de Seamă și Mănăstirea Cămârzani, ce a completat bogatul program al acestei ediții a Simpozionului bibliotecarilor de la Suceava.

„Această excursie m-a făcut să înțeleg mai bine rădăcinile culturii bucovinene. Vizita la Muzeul „Ion Irimescu" a fost o revelație" - a declarat Elena Popescu, bibliotecară din Iași.

Evenimentul a fost organizat cu sprijinul Asociației Bibliotecarilor din România (A.B.R.), Asociația Italienilor din România (RO.AS.IT.), Inspectoratul Școlar Județean Suceava (ISJ), Casa de Cultură a Studenților, mai multe colegii sucevene și sponsori locali, precum Organizația Femeilor Antreprenor UGIR și ALSAM.RO.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava

În calitate de președinte al Asociației Bibliotecarilor din România, filiala Suceava, și bibliotecar în cadrul Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava susțin cu profund respect și recunoștință faptul că acest eveniment, și nu numai, nu ar fi fost posibil fără pasiunea, eleganța și devotamentul pentru educație și cultură ale doamnei director al Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava - prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu.

Doamna profesor univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu este cunoscută pentru dragostea de frumos, pentru ambiție și pentru perseverență, cu o viață academică bogată, cu o vastă experiență, rămâne un model pentru generații.

Lingvist remarcabil cu foarte multe cărți și articole publicate în reviste naționale și internaționale, a primit titlul onorific de Doctor Honoris Causa al Universității Naționale „Iurii Fedkovici" din Cernăuți și al Universității de Stat din Moldova, din Chișinău, fiind și profesor conducător de doctorat, în domeniul Filologie-Lingvistică în cadrul Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, Departamentul de Limbi și Literaturi străine, Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării.

Descoperă și încurajează cunoașterea culturii franceze și a culturilor francofone, propunând cursuri de limbă franceză celor interesați. Astfel, datorită contribuției sale, de-a lungul anilor, i s-a oferit Ordinul Național al Franței Legiunea de Onoare în Grad de Cavaler.

Este cunoscut că profesorul este slujitorul cărții și acestuia i se alătură și bibliotecarul care are vocația de a sluji cartea, de a aduce lumina cărții celor ce pășesc pragul bibliotecii. După părerea mea, doamna prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu se dovedește a fi un profesor-bibliotecar înzestrat cu răbdare, energie, frumusețe sufletească și vocație, competență, rafinament și cu un profesionalism desăvârșit prin ceea ce a făcut și ce face.

Din anul 2005, este redactor-șef al revistei *Anadiss*, o publicație bianuală care apare la Editura Universității din Suceava. Revista Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, intitulată *Contribuția bibliotecii la afirmarea diversității culturale în spațiul românesc*, Editura Universității „Ștefan cel Mare" Suceava, ISSN: 2821-6253, cu o periodicitate anuală, este fondată de prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava

O cunosc pe doamna prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu din anul 2016, moment în care a preluat funcția de director al Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, imprimând instituției o direcție modernă și vizionară. Începând

cu anul 2019, domnia sa s-a afirmat ca membru activ al Asociației Bibliotecarilor din România, participând constant și cu reală implicare la reuniunile profesionale și programele de formare organizate de aceasta.

Afirm cu tărie că profesorul universitar Sanda-Maria Ardeleanu este un lider desăvârșit, un bun coordonator al bibliotecii universitare sucevene, care știe să evidențieze calitățile bibliotecarilor și să-i pună în valoare, prin încurajare și stimulare, și, în special, prin intermediul sarcinilor și al provocărilor oferite.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava

Având o adevărată poveste de viață, poveste din care putem învăța foarte multe lucruri, pot afirma faptul că perseverența, optimismul, excelența, precum și altele, rămân cele care au stat la baza omului frumos de astăzi.

Sunt foarte multe proiecte în care este implicată și multe activități de susținere a evenimentelor universitare, printre care și evenimentele organizate în cadrul bibliotecii universitare sucevene.

Sursa: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava

Prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu a organizat o serie de evenimente cu sprijinul conducerii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava și în colaborare cu partenerii tradiționali ai bibliotecii universitare sucevene. Evenimentele culturale importante sunt: *Omul și Cartea*, Simpozionul național cu participare internațională *Contribuția bibliotecii la afirmarea diversității culturale în spațiul românesc* și Salonul Internațional de Carte *Alma Mater Librorum.* Scopul acestor acțiuni este de a promova cartea, de a valoriza publicațiile științifice și didactice ale corpului academic sucevean și de a dezvolta legăturile Bibliotecii USV cu publicul larg.

Menționez faptul că cea de-a XXXII-a ediție a Conferinței Naționale a Asociației Bibliotecarilor din România, din perioada 31 august - 2 septembrie 2022, cu tema: „Biblioteca - spațiu al informării, cercetării și inovării" a fost organizată la Universitatea „Ștefan cel Mare" din Suceava, sub coordonarea doamnei prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu.

Biblioteca a fost și rămâne un spațiu al întâlnirilor prilejuite de organizarea numeroaselor manifestări științifice și culturale, bazate pe dezvoltarea competențelor profesionale și promovare a lecturii (vizite ale unor personalități culturale, îmbogățirea fondului de carte, încheierea parteneriatelor cu diverse instituții din țară sau străinătate, derularea unor proiecte, masă rotundă, lansări de carte, seri de lectură, momente artistice, expoziții de carte și vernisaj expozițional de artă, ș.a.), căutând mereu noi căi de modernizare a lecturii, insuflând generațiilor tinere pasiunea pentru lectură.

Organizarea numeroaselor acțiuni au scopul de a extinde relația cu cititorii, de a intensifica descoperirea și promovarea de tinere talente, de a încuraja cercetarea științifică, de a promova cele mai citite cărți sau cititorul cu cele mai multe cărți citite, având ca public țintă elevi din învățământul preuniversitar, studenți și cadre didactice ale USV.

Activitățile socio-culturale desfășurate în bibliotecă sunt menite să scoată la lumină tezaurul cultural și științific la nivel național și internațional. Prin activitățile desfășurate, Biblioteca USV este recunoscută în comunitatea locală și regională ca un important centru de informare și de formare a tinerilor cercetători.

Evenimentele organizate au fost un prilej pentru reunirea membrilor din comunitățile academice din țară și din străinătate, pentru a rememora trecutul construit împreună, pentru socializare și pentru promisiunea unor proiecte de viitor la fel de reușite. De asemenea, manifestările au intensificat preocupările de afirmare a Bibliotecii USV ca for academic științific și cultural în comunitatea locală, națională și internațională, prin organizare de manifestări științifice și culturale, prin comunicate de presă, prin parteneriate și colaborări interinstituționale.

Doresc să subliniez faptul că doamna prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu este nucleul din care gândurile, ideile, provocările devin realități, cu un talent înnăscut, remarcabil. Activitățile desfășurate în cadrul bibliotecii universitare sucevene nu ar fi fost posibile fără sprijinul, încurajarea, dragostea ei. Apreciez implicarea sa profesională și contribuția pe care activitatea sa de zi cu zi a adus-o la dezvoltarea Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, fiind o persoană dinamică, cu spirit de inițiativă și creativitate, capabilă să găsească cea mai bună soluție la problemele apărute.

În calitate de director al Bibliotecii USV, prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu a coordonat cu pricepere și entuziasm dezvoltarea și implementarea de produse și servicii de informare, pentru a sprijini biblioteca, în efortul de a pune la dispoziția utilizatorilor săi servicii moderne, de a oferi consultanță de specialitate, pentru a susține biblioteca în îndeplinirea misiunii ei. Datorită profesionalismului, devotamentului, disponibilității și vocației sale, biblioteca universitară suceveană de astăzi asigură numeroase servicii menite să contribuie la promovarea valorilor culturale în comunitățile locale, regionale și europene.

Sursa: Biblioteca Universităţii „Ştefan cel Mare” din Suceava

Pe parcursul proiectelor în care a fost implicată, am observat abilităţile ei de gestionare şi organizare a acestora, capacitatea de rezolvare a problemelor apărute, competenţele sale profesionale şi de comunicare. Totodată, prof. univ. dr. Sanda-Maria Ardeleanu are un stil de lucru profesionist, încrezător şi o atitudine pro-activă, oferind mereu soluţii potrivite, datorită capacităţii de previzionare, întemeiate pe o viziune şi o gândire de ansamblu.

Implicarea sa în dezvoltarea profesiei de bibliotecar şi contribuţia la creşterea nivelului cunoştinţelor bibliotecarilor a confirmat că Biblioteca USV este un spaţiu viu, în care cărțile, oamenii și ideile se întâlnesc pentru a crea punți între generații și culturi.

„Felicitări alese!” - Bibliotecar Mădălina Toma Cojocariu, Școala Gimnazială „Academician Marin Voiculescu” Giurgiu

„Felicitări și mult succces în tot ceea ce faceți” - Bibliotecar Gianina Barb, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Sursa: Biblioteca Universităţii „Ştefan cel Mare” din Suceava

Recenzie: TROFIN, Mariana Rodica. *Ghid practic pentru bibliotecari*. Ediție revizuită. Oradea: Editura Aureo, 2022. 199 p.

Drd. Aurelia MIRCESCU
Biblioteca Naţională a României. Control Naţional Bibliografic
E-mail: *aurelia.mircescu@bibnat.ro*

Într-o societate în continuă schimbare, în care informația se găsește în cele mai diverse forme, de la forma tipărită la forma electronică, iar inteligența artificială este tot mai prezentă, bibliotecile trebuie să fie prezente, iar bibliotecarul să poată oferi referințe pertinente și clare, indiferent sub ce formă este prezentată cererea. Pentru a putea îndeplini această sarcină, bibliotecarul trebuie să se formeze, iar *Ghid practic pentru bibliotecari*, elaborat de prof. Mariana Rodica Trofin este un veritabil instrument de lucru pentru bibliotecarii școlari aflați la început de drum, dar și pentru aceia care doresc să își împrospăteze cunoștințele.

Lucrarea are douăzeci și două de capitole și un vast aparat bibliografic format din resurse tradiționale și resurse web.

În *Ghid practic pentru bibliotecari*, autoarea prezintă detaliat problemele specifice tehnicii de bibliotecă, dar și aspecte privind condițiile de încadrare într-o bibliotecă școlară, portofoliul bibliotecarului, dar și rolul acestuia în cadrul școlii și al formării elevului.

Lucrarea debutează cu *Bibliologia - știința cărții*, în care sunt prezentate ramurile bibliologiei: istoria cărții și a bibliotecilor, bibliografia, biblioteconomia și bibliotecografia, termeni utili în înțelegerea materialelor de specialitate.

În capitolul *Evoluția scrisului, cartea și biblioteca*, sunt menționate câteva momente importante din istoria cărţii şi a bibliotecilor, de la pictograme până la apariția tiparului. Capitolul este îmbogățit cu ilustrații menite să ajute la înțelegerea textului.

Sistemul național de biblioteci este prezentat conform Legii nr. 334/2002 - Legea bibliotecilor, enunţând caracteristicile fiecărui tip de bibliotecă.

În următoarele capitole: Încadrarea cu personal de specialitate în bibliotecile școlare, Rolul bibliotecilor și al bibliotecarilor, spațiul și mobilierul din bibliotecile școlare, atribuțiile bibliotecarului și sarcinile bibliotecarului școlar, Portofoliul bibliotecarului școlar și *Regulamentul de ordine interioară al bibliotecii școlare,* precum și *Marketingul în biblioteca școlară*, prof. Mariana Rodica Trofin dezvoltă metodologia și etapele concursului pentru ocuparea postului de bibliotecar școlar, dar și alte elemente specifice funcționării unei biblioteci școlare.

Este bine știut că, în bibliotecile mici și în bibliotecile școlare, bibliotecarul trebuie să acopere întreaga problematică a tehnicii de bibliotecă, începând de la înscrierea utilizatorilor și până la comunicarea și conservarea colecțiilor. Aceste aspecte sunt tratate detaliat în capitolele: Înscrierea cititorilor la bibliotecă, Împrumutul interbibliotecar, Dezvoltarea colecțiilor, Evidența colecțiilor, Gestiunea colecțiilor (Inventarierea gestiunii, Predarea-primirea gestiunii, Recuperarea publicațiilor, Deselecția documentelor etc.), Statistica de bibliotecă, Organizarea colecțiilor, Prezervarea și conservarea colecțiilor, Clasificarea Zecimală Universală și Cotarea publicațiilor. De asemenea, fiecare capitol este însoțit de modele ale tipizatelor de bibliotecă, menite să ajute bibliotecarul în îndeplinirea cu succes a sarcinilor de serviciu.

Deosebit de atentă la detalii și cu o vastă activitate în biblioteca școlară, autoarea nu uită de *Normele PSI în bibliotecă* și de alte măsuri pe care trebuie să le ia angajatorii în contextul unor crize, cum a fost pandemia COVID-19.

Ghid practic pentru bibliotecari reprezintă unul dintre cele mai documentate instrumente de referință pentru bibliotecarul școlar, un ghid la care să apeleze în elucidarea problemelor întâlnite.

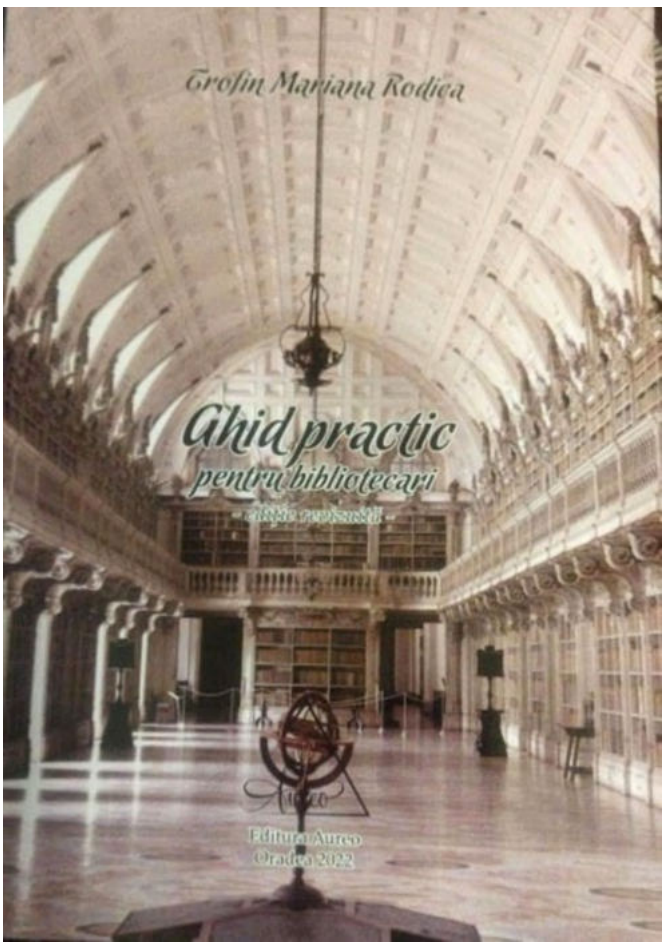

Nicoleta Rahme. Biblioteca Națională - o instituție culturală de prestigiu

Într-o societate care devine din ce în ce mai diversă și fragmentată din punct de vedere cultural, responsabilitatea patrimonială este departe de a fi o simplă sarcină legală, ea devine un mandat prioritar, legat de valori asociate: integritate, libertate, inspirație, inovare, incluziune, varietate și diversitate, responsabilitate și competență, sustenabilitate. Iar în calitate de administratori ai resurselor publice, bibliotecile naționale manifestă responsabilitate față de patrimoniu, dar și deschidere, transparență, accesibilitate, vizionarism. În anul curent am aniversat 70 de ani de la reînființarea Bibliotecii Naționale a României, grație apariției Hotărârii Consiliului de Miniștri cu nr. 1193 din 25 iunie 1955, sub titulatura de Biblioteca Centrală de Stat a Republicii Populare Române. Constituită mult mai târziu decât alte biblioteci naționale europene, Biblioteca Națională a României a fost desființată și reînființată, obligată să funcționeze și să-și adăpostească fondurile și colecțiile, preluate în mod legal sau arbitrat, în spații improprii, supusă permanent presiunilor de a găsi soluții și de a-și păstra relevanța alături de alte instituții culturale de prestigiu. De-a lungul timpului, biblioteca a avut peste 30 de spații de depozitare, situate în numeroase locații (improprii și insalubre) răspândite în București sau chiar în afara lui. Era evident faptul că instituția avea nevoie de un nou sediu potrivit pentru colecțiile și serviciile pe care le oferea, discuțiile specifice și schițarea unei clădiri adecvate derulându-se în perioada 1957-1968. Abia în anul 1986 începe construcția actualului sediu, în accepțiunea arhitecturală și ideologică a vremurilor. Redeschiderea Bibliotecii Naționale a României în noul sediu din Bulevardul Unirii, în luna aprilie 2012, a marcat un moment de referință în evoluția instituției, creând premisele unei imagini moderne, adecvate și coerente în spațiul public.

Cuvinte-cheie: editorial, Biblioteca Națională a României, parcurs istoric, patrimoniu, misiune, evoluție, aniversare

Simona Gheorghe. Serviciile bibliotecii în era concurenței informaționale: marketingul cultural ca instrument de fidelizare a utilizatorilor și de dezvoltare a bibliotecii

În contextul unei ere digitale accelerate și al unei competiții informaționale intense, bibliotecile se confruntă cu provocarea de a-și redefini rolul și serviciile pentru a rămâne relevante. Utilizarea tehnologiei moderne, inclusiv a Inteligenței Artificiale generative, impune transformarea bibliotecarului într-un facilitator cultural și într-un veritabil "cybrarian" - un profesionist capabil să conecteze oameni, resurse și tehnologii. Marketingul cultural devine un instrument esențial în fidelizarea utilizatorilor și dezvoltarea bibliotecii. Accentul cade pe înțelegerea profundă a comunității, pe personalizarea serviciilor și crearea de experiențe memorabile, adaptate diferitelor segmente de public - în special noile generații, cum este Generația Alpha, care preferă metode interactive și vizuale de învățare. Instrumentele de cercetare precum chestionarele, sondajele, interviurile sau focus-grupurile permit bibliotecilor să își cunoască publicul, să anticipeze nevoile acestuia și să își contureze o ofertă de servicii relevantă. Evenimentele culturale devin un mijloc eficient de promovare, cu condiția să fie bine planificate, diferențiate și centrate pe utilizator. Imaginea publică a bibliotecii se construiește în timp și reflectă identitatea instituțională, profesionalismul bibliotecarilor și calitatea relațiilor cu utilizatorii. Planificarea strategică și marketingul bine structurat - incluzând analize SWOT, obiective clare și evaluări constante - sunt vitale pentru succesul unei biblioteci moderne. În esență, biblioteca viitorului este un centru cultural dinamic, un spațiu democratic și incluziv, care pune accent pe inovație, colaborare și învățare continuă. Bibliotecarul devine un ghid informațional, iar marketingul - puntea esențială între instituție și comunitate.

Cuvinte-cheie: bibliotecă, marketing, utilizator, inovație, inteligență artificială, comunitate, experiență, cercetare de piață, identitate, cybrarian

Octavia-Luciana Madge, Gabriela Băran (Cojocaru). Percepțiile profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari privind integrarea și utilizarea inteligenței artificiale în învățământul preuniversitar din România: un studiu calitativ

Articolul explorează percepțiile profesorilor documentariști și bibliotecarilor școlari cu privire la utilizarea tehnologiilor bazate pe inteligență artificială (IA) în sistemul de învățământ preuniversitar românesc și în activitatea centrelor de documentare și informare și a bibliotecilor școlare. Pornind de la rolul și funcțiile structurilor infodocumentare destinate elevilor și profesorilor din învățământul preuniversitar, de la definirea inteligenței artificiale, o serie de cercetări și rapoarte cu privire la avantajele integrării acestor tehnologii și instrumente bazate pe inteligență artificială, dar și de la riscurile care le însoțesc, studiul investighează provocările și oportunitățile pe care participanții la această cercetare le asociază integrării IA în mediul educațional. Profesorii documentariști și bibliotecarii școlari recunosc potențialul inteligenței artificiale de a personaliza procesul de învățare, de a eficientiza activitățile administrative și de a transforma CDI-ul și biblioteca școlară într-un spațiu educațional inovativ. De asemenea, semnalează riscuri precum dependența de tehnologie, lipsa gândirii critice, inegalitățile de acces, incertitudinile privind acuratețea informațiilor generate, ca și necesitatea unei integrări responsabile a IA în școli și licee și a instruirii profesorilor și bibliotecarilor. Centrele de documentare și informare și bibliotecile școlare vor continua să aibă un rol important în dezvoltarea competențelor informaționale și digitale ale elevilor, dar și în alfabetizarea în domeniul inteligenței artificiale.

Cuvinte-cheie: inteligență artificială, învățământ preuniversitar, centre de documentare și informare, biblioteci școlare, profesori documentariști, bibliotecari școlari, alfabetizare IA, etică digitală, inovație educațională

Tatiana Oprescu. Cultura informației - promovare a învățării continue pe tot parcursul vieții

Cultura informației și învățarea pe tot parcursul vieții sunt concepte fundamentale în domeniul biblioteconomiei, având ca scop dezvoltarea competențelor de a accesa, evalua și utiliza eficient informația într-un mediu tot mai digitalizat și complex. Din punct de vedere biblioteconomic, aceste noțiuni se integrează în rolul bibliotecilor și al specialiștilor din domeniu, care acționează ca actori cheie în promovarea alfabetizării informaționale și a unei culturi a învățării continue. Profilul persoanei care învață pe tot parcursul vieții cuprinde următoarele caracteristici esențiale: cunoașterea resurselor importante și actuale din cel puțin un domeniu de studiu; abilitatea de a formula întrebări de cercetare specifice unui domeniu; capacitatea de a localiza, evalua, realiza și folosi informația în diverse contexte; aptitudinea de a

descoperi informația utilizând o varietate de medii; abilitatea de a interpreta și decoda informația în multiple forme, precum texte scrise, date statistice, grafice, hărți, diagrame și tabele; capacitatea de a evalua critic informația primită. În contextul biblioteconomic, cultura informației și învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă piloni esențiali pentru construcția unei societăți informate, competente și capabile să se adapteze rapid la schimbările rapide ale mediului informațional. Bibliotecile au un rol central în susținerea acestor concepte, contribuind la dezvoltarea gândirii critice și la facilitarea accesului la cunoaștere pentru toate segmentele societății.
Cuvinte cheie: cultura informației, învățarea pe tot parcursul vieții, cercetarea în bibliotecă, societatea informațională

Orestia Olteanu. Metafora în comunicarea organizațională
În literatura dedicată raportului dintre metaforă și comunicarea organizațională au fost formulate, printre altele, o serie de argumente filosofice privind utilizarea limbajului poetic și relația sa cu modurile de cunoaștere a lumii. Se afirmă că metafora este ceva mai mult decât doar o înfrumusețare a unui concept discursiv; metafora este în realitate un mijloc de cunoaștere care se naște anterior exegezei conceptuale. Importanța acestui lucru constă în faptul că ea permite managerilor să comunice atât *informație*, cât și *sensibilitate*. În termenii teoriei, analiza trece dincolo de abordările curente din comunicare și organizare și propune un mod alternativ de cercetare a retoricii manageriale. Ea compară utilizarea metaforei într-un context poetic și unul managerial și analizează implicațiile acestei comparații. O serie de cercetări realizate pe organizații și companii de diferite dimensiuni, dar mai ales cele de la IBM din timpul președinției lui Louis V. Gerstner, Jr. (1993-2002), prin interviuri cu directorul general, au arătat că metaforele preferate erau bazate pe următoarele vehicule sau mijloace de expresie dominante: război (41,4%), animale (22,2%), sport (19,9%), corpul uman (8,0%), familie, religie, etc. (8,5%). Metafora, în cazul comunicării organizaționale, este cercetată atât de hermeneutică, în calitatea ei de teorie filosofică a interpretării, cât și de semiotică, de retorică și, evident, de teoria sau știința comunicării. Având un obiect comun, toate aceste abordări au inevitabil numeroase elemente comune, ceea ce face ca distincția dintre demersurile lor să poată fi cu greu trasată. De aceea, importante sunt nu atât distincțiile dintre modalitățile de abordare a metaforei de către aceste diverse discipline, ci, mai ales, ceea ce au ele de spus despre natura și funcțiile metaforei în comunicarea organizațională.
Cuvinte-cheie: comunicare organizațională, teorie filosofică, hermeneutică, metaforă, teoria comunicării

Nicoleta Corpaci. Simboluri regale românești - Regina Maria a României la împlinirea a 150 de ani de la naștere
Remarcabilă figură a istoriei României moderne, Regina Maria se distinge ca o personalitate emblematică în evoluția, dezvoltarea și transformarea României și a poporului român, prin complexitate umană și intelectuală, în care se împletesc armonios inteligența, sensibilitatea, curajul și o profundă empatie față de semenii săi. Printr-un echilibru subtil între feminitate și sensibilitate, pe de o parte și fermitate și diplomație, pe de altă parte, suverana a reușit să depășească limitele impuse de contextul politic și social al epocii sale, afirmându-se ca o figură definitorie în procesul de consolidare a statului român modern. A conferit o nouă dimensiune protocolului monarhiei având un rol activ în viața politică și culturală a națiunii, redefinindu-și poziția prin contribuțiile sale extrem de eficiente. S-a implicat constant în sfera artelor, a meșteșugurilor tradiționale și a activităților caritabile și filantropice, având o viziune amplă asupra responsabilității culturale și sociale a monarhiei, prin refacerea și reorganizarea monumentelor culturale și a complexelor arhitecturale. Prin modelul său de feminitate autentică și rafinament, a susținut și promovat feminismul românesc, bazat pe educație, reflectând imaginea unei suverane moderne și vizionare. Colecția de documente a Bibliotecii Naționale a României, ce reunește cărți, publicații periodice, manuscrise sau fotografii, reprezintă un material valoros în reconstituirea memoriei culturale și istorice a unei epoci în care figura Reginei Maria a rămas un reper esențial în înțelegerea asupra contribuției monarhiei la consolidarea identității naționale și culturale. Prezența și amintirea suveranei reprezintă un model de inspirație nu doar prin dimensiunea politică și diplomatică, ci și prin cea de rafinament și eleganță, promovarea valorilor și a artelor autentice.
Cuvinte-cheie: Regina Maria a României, simboluri regale românești, aniversare, Biblioteca Națională a României, colecții speciale

Raluca Man. Biblioteca Gabrielle-Roy din Québec, desemnată cea mai bună bibliotecă publică a anului 2025
Baker & Taylor și Federația Internațională a Asociațiilor de Bibliotecari și Biblioteci (IFLA) au acodat Premiul *Biblioteca Publică a Anului*, în cadrul celei de-a 89-a ediții a conferinței IFLA, desfășurată în perioada 18-22 august 2025, la Centrul de Congrese din Astana din Kazahstan. Premiul este acordat, în fiecare an, celei mai bune biblioteci publice din lume, o bibliotecă publică recent construită, care combină arhitectura funcțională cu soluții IT creative și care include cultura locală cu dezvoltarea digitală. Biblioteca Gabrielle-Roy din Québec, câștigătoarea anului 2025, este un exemplu inspirațional de transformare completă a unei clădiri de bibliotecă existente, printr-o abordare puternic centrată pe comunitate, precum și printr-o gamă largă de caracteristici durabile. Situată în inima unui cartier cultural și economic din Québec, cartierul Saint-Roch, biblioteca a devenit casa unei comunități diverse și dinamice de utilizatori, deschizându-și porțile în februarie 2024. Conceptul celor zece centre tematice distribuite pe cele patru niveluri ale bibliotecii reflectă procesul de co-proiectare derulat împreună cu comunitatea, care susține o serie de servicii, programe și colecții valoroase. Prin extinderea și renovarea Bibliotecii Gabrielle-Roy a fost regândită distribuirea serviciilor oferite publicului în întreaga clădire, pentru a ocupa diferitele sale niveluri. La fiecare etaj, atât în clădirea existentă, cât și în extinderea acesteia, s-a propus o nouă interfață cu colecțiile și cu orașul. Descoperirea bibliotecii devine astfel o experiență complexă, oscilând între proiecție și introspecție. Ținând cont de această realitate unică, legătura cu cartierul a devenit un aspect fundamental al acestui proiect. Această legătură este consolidată de jaloane urbane și arhitecturale importante, care aduc beneficii atât instituției, cât și comunității din jur. La parter, un spațiu exterior generos conferă bibliotecii un caracter urban incontestabil. În plus, continuitatea fizică și vizuală asigurată de spațiul public adiacent sporește oportunitățile de interacțiune între bibliotecă și cartierul în care se află.
Cuvinte-cheie: IFLA, premiu anual, Biblioteca Gabrielle-Roy din Québec, biblioteca publică a anului 2025, tehnologii și inovație, sustenabilitate

Nicoleta Marinescu. Un gând despre… colaborare, cooperare, comunicare

Cu o activitate de peste 40 ani în infodocumentare, autoarea ne prezintă câteva gânduri despre cei trei C: colaborare, cooperare și comunicare și importanța acestora în dezvoltarea personală profesională și, în general, în relaționare. Odată cu apariția interentului au apărut noi oportunități, dar s-a ivit și o problemă importantă: aceea a trierii informației și alegerea celei pertinente care constituie - și în prezent - o provocare. Întotdeauna „noul" oferă avantaje și dezavantaje. Vorbim de comunicare la nivel planetar și totuși comunicăm între noi, prin telefon, prin intermediul computerului, chiar dacă suntem în același birou?! Nu mai vorbim, alegem doar să scriem!? Internetul a adus, de-a lungul timpului, modificări profunde în educație și în învățământ. Perioada pandemiei de Covid a demonstrat în ce măsură poate fi utilizat internetul în aceste domenii. Și nu numai! Învățământul, educația, cercetarea, sănătatea sunt obiective strategice și rezultatele investițiilor în aceste domenii nu aduc profit imediat. Internetul oferă posibilitatea dezvoltării personale profesionale prin cei trei C, așa cum eram sfătuiți: colaborarea cu instituții similare (biblioteci, instituții de cultură etc.); cooperarea în dezvoltarea unor proiecte (mondiale, europene, naționale, locale etc.); comunicarea (locală, regională, europeană, mondială etc.). În întreaga activitate desfășurată în bibliotecă, autoarea mărturisește că a fost preocupată de formarea sa, conștientă fiind că, știind mai mult, îi va fi mai ușor să anticipeze schimbările. Nu i-a fost frică de greșeli, întrucât sunt omenești. Ele sunt semnul adaptabilității, al creativității, al anticipării, calități necesare celor implicați în procesul de tranziție de la biblioteca tradițională, la biblioteca virtuală și nu numai. A acorda atenție formării și informării ca specialist înseamnă acordarea unui respect deosebit profesiei practicate. Este dorința de a contribui la evoluția profesiei și a carierei fiecărui specialist rămas fidel unei cauze atât de frumoase: armonizarea cunoștințelor acumulate alături de construcțiile intuitive ale viitorului.

Cuvinte-cheie: infodocumentare, biblioteconomie, colaborare, cooperare, comunicare

Adriana Florentina Malanciuc. Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava - punte între tradiție și inovație la simpozionul național

Simpozionul Național al Bibliotecii Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, desfășurat în anul 2024, a reunit bibliotecari, profesori universitari, cercetători și scriitori din întreaga țară. Evenimentul a avut ca temă centrală rolul bibliotecii universitare în promovarea culturii și susținerea educației în contextul provocărilor tehnologice actuale. Participanții au discutat despre transformările aduse de digitalizare, necesitatea formării continue a personalului de bibliotecă și consolidarea parteneriatelor culturale. Invitații au împărtășit experiențe și au subliniat importanța bibliotecilor ca spații vii, interactive, care pot inspira comunitatea. Programul a fost împărțit între o sesiune plenară și trei ateliere tematice: Biblioteca între tradiții și digitalizare; Educarea formală, non-formală și informală a utilizatorilor; Interculturalitate și diversitate. Simpozionul nu s-a limitat la prezentări academice, în program fiind incluse și alte activități: sceneta „Biblioteca școlară - rol și roluri", realizată de elevii Colegiului Național de Informatică „Spiru Haret" din Suceava; atelierul de încondeiat ouă, realizat de elevi ai Colegiului Național „Mihai Eminescu" Suceava; atelierul de cusut creativ intitulat „Trăistuțe călătoare"; workshopul „Accesul la informații electronice", pentru familiarizarea cu resursele digitale; lansarea *Revistei Bibliotecii USV*, nr. 3/2023. Evenimentele organizate au fost un prilej pentru reunirea membrilor din comunitățile academice din țară și din străinătate, pentru a rememora trecutul construit împreună, pentru socializare și pentru promisiunea unor proiecte de viitor la fel de reușite. Atmosfera a fost una de deschidere, schimb de idei și colaborare, iar concluzia generală a fost că biblioteca rămâne un pilon fundamental în dezvoltarea societății cunoașterii. Activitățile socio-culturale desfășurate în bibliotecă sunt menite să scoată la lumină tezaurul cultural și științific la nivel național și internațional. Prin activitățile desfășurate, Biblioteca USV este recunoscută în comunitatea locală și regională ca un important centru de informare și de formare a tinerilor cercetători.

Cuvinte cheie: Biblioteca Universității „Ștefan cel Mare" din Suceava, simpozion național 2024, cultură, educație, digitalizare, bibliotecari, cercetare, colaborare, comunitate academică

Aurelia Mircescu. Recenzie: TROFIN, Mariana Rodica. *Ghid practic pentru bibliotecari.* Ediție revizuită. Oradea: Editura Aureo, 2022. 199 p.

Bibliotecile școlare există în întreaga lume ca medii de învățare ce furnizează un spațiu - fizic și digital, acces la resurse și activități, precum și servicii care încurajează și susțin elevii, profesorii și comunitatea educațională. Dezvoltarea bibliotecilor școlare merge în paralel cu dezvoltarea din educație, căutând să înarmeze elevii cu acele cunoștințe, necesare pentru a putea acționa și pentru a contribui la progresul societății. Biblioteca școlară furnizează o gamă largă de oportunități de învățare pentru indivizi, grupuri mici și grupuri mari, cu accent pe conținutul intelectual, cultura informației și dezvoltarea culturală și socială. Bibliotecarul școlar este responsabil pentru spațiul fizic și digital al școlii, unde lectura, investigarea, cercetarea, gândirea, imaginația și creativitatea sunt fundamentale, în predare și învățare. Acest rol este cunoscut sub mai multe denumiri (bibliotecar școlar, specialist bibliotecă media, profesor bibliotecar, profesor documentarist), dar *bibliotecar școlar* este termenul cel mai comun folosit. *Ghid practic pentru bibliotecari* este o lucrare exhaustivă care se adresează cu precădere bibliotecarilor și documentariștilor din rețeaua învățământului preuniversitar, reprezentând un suport pentru bibliotecarii aflați la început de drum și un instrument de lucru util care n-ar trebui să lipsească din nicio bibliotecă școlară. Este, totodată, un instrument ce contribuie la implementarea standardelor profesionale și la dezvoltarea statutului de bibliotecar. Misiunea și valorile integrate în bibliotecile școlare trebuie susținute ca să rămână relevante pentru nevoile de învățare a întregii comunități școlare și să răspundă cu atenție la schimbările din mediul informațional. Scopul tuturor bibliotecilor școlare este de a educa elevi cu o cultură a informației și membri responsabili ai societății, având o conduită etică.

Cuvinte-cheie: biblioteci școlare, ghid practic, bibliotecari școlari, documentariști, recenzie

Nicoleta Rahme. The National Library of Romania - a prestigious cultural institution

In a society that is becoming increasingly diverse and fragmented from a cultural point of view, heritage responsibility is far from being a mere legal obligation; it is becoming a priority mandate, linked to associated values: integrity, freedom, inspiration, innovation, inclusion, variety and diversity, responsibility and competence, sustainability. And as administrators of public resources, national libraries demonstrate responsibility towards heritage, but also openness, transparency, accessibility, and vision. This year we celebrated 70 years since the re-establishment of the National Library of Romania, thanks to the appearance of the Council of Ministers' Decision No. 1193 of June 25, 1955, under the title of the Central State Library of the Romanian People's Republic. Established much later than other European national libraries, the National Library of Romania was dissolved and re-established, forced to operate and house its funds and collections, acquired legally or through arbitration, in unsuitable spaces, under constant pressure to find solutions and maintain its relevance alongside other prestigious cultural institutions. Over time, the library has had over 30 storage spaces, located in numerous (inappropriate and unsanitary) locations throughout Bucharest and even outside the city. It was obvious that the institution needed new premises suitable for the collections and services it offered, with specific discussions and designs for an appropriate building taking place between 1957 and 1968. It was not until 1986 that construction began on the current premises, in line with the architectural and ideological thinking of the time. The reopening of the National Library of Romania in its new headquarters on Unirii Boulevard in April 2012 marked a milestone in the institution's evolution, creating the conditions for a modern, appropriate, and coherent image in the public space.

Keywords: editorial, National Library of Romania, historical background, heritage, mission, evolution, anniversary

Simona Gheorghe. Library services in the age of information competition: cultural marketing as a tool for users' loyalty and library development

In the context of an accelerated digital age and intense information competition, libraries face the challenge of redefining their role and services to remain relevant. The use of modern technology, including generative Artificial Intelligence, requires the transformation of the librarian into a cultural facilitator and a true "cybrarian" - a professional capable of connecting people, resources and technologies. Cultural marketing is becoming an essential tool in building users' loyalty and library development. The focus is on deeply understanding the community, personalizing services and creating memorable experiences tailored to different audience segments - especially new generations, such as Generation Alpha, who prefer interactive and visual learning methods. Research tools such as questionnaires, surveys, interviews or focus groups allow libraries to know their audience, anticipate their needs and outline a relevant service offer. Cultural events become an effective means of promotion, provided they are well planned, differentiated and user-centered. The public image of the library is built over time and reflects the institutional identity, the professionalism of the librarians and the quality of the relationships with the users. Strategic planning and well-structured marketing - including SWOT analyses, clear objectives and constant evaluations - are vital for the success of a modern library. In essence, the library of the future is a dynamic cultural center, a democratic and inclusive space, emphasizing innovation, collaboration and continuous learning. The librarian becomes an information guide, and marketing - the essential bridge between the institution and the community.

Keywords: library, marketing, user, innovation, artificial intelligence, community, experience, market research, identity, cybrarian

Octavia-Luciana Madge, Gabriela Băran (Cojocaru). Perceptions of documentary teachers and school librarians on the integration and use of artificial intelligence in pre-university education in Romania: A qualitative study

The article explores the perceptions of documentary teachers and school librarians regarding the use of artificial intelligence (AI)-based technologies in the Romanian pre-university education system and in the activity of documentation and information centres and school libraries. Starting from the role and functions of info-documentary structures dedicated to students and teachers in pre-university education, the definition of artificial intelligence, a series of research and reports regarding the advantages of integrating these technologies and tools based on artificial intelligence, but also from the risks that accompany them, the study investigates the challenges and opportunities that the participants associate with the integration of AI in the educational environment. The documentary teachers and school librarians recognize the potential of artificial intelligence to personalize the learning process, to streamline administrative activities and to transform the documentation and information centre and the school library into an innovative educational space. They also signal risks such as technology dependence, lack of critical thinking, inequalities of access, uncertainties concerning the accuracy of the information, and the need for a responsible integration of AI in schools and high-schools and continuous training of teachers and librarians. Documentation and information centres and school libraries will continue to play an important role in developing students' information and digital skills, but also their artificial intelligence literacy.

Keywords: artificial intelligence, pre-university education, documentation and information centres, school libraries, documentary teachers, school librarians, AI literacy, digital ethics, educational innovation

Tatiana Oprescu. Information literacy - promoting lifelong learning

Information literacy and lifelong learning are fundamental concepts in the field of library science, aimed at developing the skills to access, evaluate, and effectively use information in an increasingly digitized and complex environment. From a library science perspective, these concepts are integrated into the role of libraries and specialists in the field, who act as key players in promoting information literacy and a culture of continuous learning. The profile of a lifelong learner includes the following essential characteristics: knowledge of important and current resources in at least one field of study; the ability to formulate research questions specific to a field; the ability to locate, evaluate, produce, and use information in various contexts; the ability to discover information using a variety of media; the ability to interpret and decode information in multiple forms, such as written texts, statistical data, graphs, maps, diagrams,

and tables; the ability to critically evaluate the information received. In the context of library science, information literacy and lifelong learning are essential pillars for building an informed, competent society capable of adapting quickly to rapid changes in the information environment. Libraries play a central role in supporting these concepts, contributing to the development of critical thinking and facilitating access to knowledge for all segments of society.
Keywords: information literacy, lifelong learning, library research, information society

Orestia Olteanu. The relationship between metaphor and organizational communication

In the literature dedicated to the relationship between metaphor and organizational communication, a series of philosophical arguments have been formulated regarding the use of poetic language and its relationship with ways of knowing the world. It is claimed that metaphor is more than just a beautification of a discursive concept; metaphor is in fact a means of knowledge that arises prior to conceptual exegesis. The importance of this lies in the fact that it allows managers to communicate both *information* and *sensitivity*. In terms of theory, the analysis goes beyond current approaches in communication and organization and proposes an alternative way of researching managerial rhetoric. It compares the use of metaphor in a poetic and a managerial context and discusses the implications of this comparison. A series of studies conducted on organizations and companies of various sizes, but especially those at IBM during the presidency of Louis V. Gerstner, Jr. (1993-2002), through interviews with the CEO, showed that the preferred metaphors were based on the following dominant vehicles or means of expression: war (41.4%), animals (22.2%), sports (19.9%), the human body (8.0%), family, religion, etc. (8.5%). In the case of organizational communication, metaphor is studied both by hermeneutics, in its capacity as a philosophical theory of interpretation, and by semiotics, rhetoric, and, of course, communication theory or science. Having a common object, all these approaches inevitably share numerous elements, which makes it difficult to draw a distinction between them. Therefore, what is important is not so much the distinctions between the ways in which these various disciplines approach metaphor, but rather what they have to say about the nature and functions of metaphor in organizational communication.
Keywords: organizational communication, philosophical theory, hermeneutics, metaphor, communication theory

Nicoleta Corpaci. Romanian Royal symbols - Queen Marie of Romania at the 150th anniversary of her birth

A remarkable figure in the history of modern Romania, Queen Marie stands out as an emblematic personality in the evolution, development and transformation of Romania and the Romanian people, through human and intellectual complexity - in which intelligence, sensitivity, courage and a profound empathy towards her fellow beings are harmoniously intertwined. With a subtle balance between feminity and sensitivity on one hand, and firmness and diplomacy on the other, the sovereign managed to overcome the limits imposed by the political and social context of her time, asserting herself as a defining figure in the process of consolidating the modern Romanian state. She gave a new dimension to the monarchy's protocol by having an active role in the political and cultural life of the nation and by redefining her position through extremely effective contributions. Through restoration and reorganization of cultural monuments and architectural ensembles, she was constantly involved in the sphere of arts, traditional crafts and charitable and philanthropic activities, having a broad vision of the cultural and social responsibility of the monarchy. Given her model of authentic femininity and refinement, she supported and promoted Romanian feminism based of education, reflecting the image of a modern and visionary sovereign. The collection of documents pertaining to the National Library of Romania, which brings together books, periodical publications, manuscripts of photographs, represents a valuable material in the reconstruction of the cultural and historical memory of an era during which the figure of Queen Marie remained an essential landmark in understanding the contribution of the monarchy to the consolidation of national and cultural identity. The sovereign's presence and memory represent a model of inspiration not only regarding the political and diplomatic dimensions, but also through the refinement, elegance and promotion of authentic values and arts.
Keywords: Queen Mary of Romania, Romanian royal symbols, anniversary, National Library of Romania, special collections

Raluca Man. Gabrielle-Roy Library in Québec, the world's best new public library in 2025

Baker & Taylor and the International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) presented the *Public Library of the Year* Award at the 89th IFLA Conference, held on August 18-22, 2025, at the Astana Congress Center in Kazakhstan. The award is given each year to the world's best public library, a newly built public library that combines functional architecture with creative IT solutions and incorporates local culture with digital development. The Gabrielle-Roy Library in Québec, the 2025 winner, is an inspirational example of the complete transformation of an existing library building through a strongly community-centered approach and a wide range of sustainable features. Located in the heart of a cultural and economic district in Québec, the Saint-Roch neighborhood, the library has become home to a diverse and dynamic community of users, opening its doors in February 2024. The concept of ten thematic centers distributed across the library's four levels reflects the co-design process carried out with the community, which supports a range of valuable services, programs, and collections. The expansion and renovation of the Gabrielle-Roy Library has reimagined the distribution of services offered to the public throughout the building to occupy its various levels. On each floor, both in the existing building and in the extension, a new interface with the collections and the city has been proposed. Discovering the library thus becomes a complex experience, oscillating between projection and introspection. Given this unique reality, the connection with the neighborhood has become a fundamental aspect of this project. This connection is reinforced by important urban and architectural landmarks, which benefit both the institution and the surrounding community. On the ground floor, a generous outdoor space gives the library an undeniable urban character. In addition, the physical and visual continuity provided by the adjacent public space enhances opportunities for interaction between the library and the neighborhood in which it is located.
Keywords: IFLA, annual award, Gabrielle-Roy Library in Québec, public library of the year 2025, technology and innovation, sustainability

Nicoleta Marinescu. A few reflections on collaboration, cooperation, and communication

With over 40 years of experience in information science, the author shares some thoughts on the three Cs: collaboration, cooperation, and communication, and their importance in personal and professional development and, more generally, in building interpersonal relationships. With the emergence of the internet, new opportunities have presented themselves, but an important problem has also surfaced: sorting through information and choosing what is relevant remains a challenge. The "novelty" always offers advantages and disadvantages. We talk about communication on a global level, and yet we communicate with each other by phone, through the computer, even if we are in the same office! We no longer talk, we just choose to write! Over time, the internet has brought profound changes to education and learning. The Covid pandemic has demonstrated the extent to which the internet can be used in these areas. And not only that! Education, learning, research, and health are strategic objectives, and investments in these areas do not bring immediate returns. The internet offers the possibility of personal and professional development through the three Cs, as we were advised: collaboration with similar institutions (libraries, cultural institutions, etc.); cooperation in the development of projects (global, European, national, local, etc.); communication (local, regional, European, global, etc.). Throughout her work in the library, the author admits that she was concerned with her own education, aware that knowing more would make it easier for her to anticipate changes. She was not afraid of mistakes, as they are human. They are a sign of adaptability, creativity, and anticipation, qualities necessary for those involved in the transition from traditional libraries to virtual libraries and beyond. Paying attention to training and information as a specialist means showing particular respect for the profession. It is the willingness to contribute to the evolution of the profession and the career of every specialist who remains faithful to such a beautiful cause: harmonizing the knowledge accumulated with the intuitive constructions of the future.

Keywords: infodocumentation, library science, collaboration, cooperation, communication

Adriana Florentina Malanciuc. "Ștefan cel Mare" University Library in Suceava - a bridge between tradition and innovation at the national symposium

The national symposium of the "Ștefan cel Mare" University Library in Suceava (USV), held in 2024, brought together librarians, university professors, researchers, and writers from across the country. The event focused on the role of university libraries in promoting culture and supporting education in the context of current technological challenges. Participants discussed the transformations brought by digitization, the need for continuous training of library staff, and the strengthening of cultural partnerships. The guests shared their experiences and emphasized the importance of libraries as lively, interactive spaces that can inspire the community. The program was divided between a plenary session and three thematic workshops: The library between traditions and digitization; Formal, non-formal, and informal education of users; Interculturality and diversity. The symposium was not limited to academic presentations, as the program also included other activities: the short play "The school library - role and roles", performed by students from "Spiru Haret" National College of Informatics in Suceava; an egg painting workshop, performed by students from the "Mihai Eminescu" National College in Suceava; a creative sewing workshop entitled "Traveling Bags"; a workshop on "Access to Electronic Information", to promote awareness of digital resources; and the launch of the *USV Library Magazine*, no. 3/2023. The events organized were an opportunity for members of academic communities from Romania and abroad to come together, to reflect on the past they have built together, to socialize, and to lay the groundwork for equally successful future projects. The atmosphere of the symposium was one of openness, exchange of ideas, and collaboration, and the general conclusion was that libraries remain a fundamental pillar in the development of the knowledge society. The socio-cultural activities carried out in the library are intended to bring to light the cultural and scientific treasures at the national and international level. Through its activities, the USV Library is recognized in the local and regional community as an important center for information and training for young researchers.

Keywords"Ștefan cel Mare" University of Suceava, national symposium 2024, culture, education, digitization, librarians, research, collaboration, academic community

Aurelia Mircescu. Book review: TROFIN, Mariana Rodica. *Ghid practic pentru bibliotecari.* Ediție revizuită. Oradea: Editura Aureo, 2022. 199 p.

School libraries exist around the world as learning environments that provide a physical and digital space, access to resources and activities, and services that encourage and support students, teachers, and the educational community. The development of school libraries goes hand in hand with developments in education, seeking to empower students with the knowledge they need to take action and contribute to the progress of society. The school library provides a wide range of learning opportunities for individuals, small groups, and large groups, with an emphasis on intellectual content, information literacy, and cultural and social development. The school librarian is responsible for the physical and digital space of the school, where reading, investigation, research, thinking, imagination, and creativity are fundamental to teaching and learning. This role is referred to by several names (school librarian, media librarian, teacher-librarian, teacher-documentalist), but *school librarian* is the most commonly used term. *Practical Guide for Librarians* is a comprehensive work aimed primarily at librarians and documentalists in the pre-university education network, providing support for librarians who are just starting out and a useful working tool that should be in every school library. It is also a tool that contributes to the implementation of professional standards and the development of the librarian's status. The mission and values integrated into school libraries must be upheld in order to remain relevant to the learning needs of the entire school community and to respond carefully to changes in the information environment. The goal of all school libraries is to educate students with an information culture and responsible members of society with ethical conduct.

Keywords: school libraries, practical guide, school librarians, documentalists, book review

Summary

EDITORIAL

The National Library of Romania - a prestigious cultural institution
Nicoleta Rahme ..... p. 1

HIGHLIGHTS ON LIBRARIANSHIP. LIBRARY GUIDELINES

Library services in the age of information competition: cultural marketing as a tool for users' loyalty and library development
Simona Gheorghe ..... p. 3

Perceptions of documentary teachers and school librarians on the integration and use of artificial intelligence in pre-university education in Romania: A qualitative study
Octavia-Luciana Madge, Gabriela Băran (Cojocaru) ..... p. 10

ON ROMANIAN LIBRARIES

Information literacy - promoting lifelong learning
Tatiana Oprescu ..... p. 19

The relationship between metaphor and organizational communication
Orestia Olteanu ..... p. 22

Romanian Royal symbols - Queen Marie of Romania at the 150th anniversary of her birth
Nicoleta Corpaci ..... p. 26

LIBRARY ABROAD

Gabrielle-Roy Library in Québec, the world's best new public library in 2025
Raluca Man ..... p. 33

GUTENBERG'S GALAXY

A few reflections on collaboration, cooperation, and communication
Nicoleta Marinescu ..... p. 40

"Ștefan cel Mare" University Library in Suceava - a bridge between tradition and innovation at the national symposium
Adriana Florentina Malanciuc ..... p. 42

Book review: TROFIN, Mariana Rodica. Ghid practic pentru bibliotecari. Ediție revizuită. Oradea: Editura Aureo, 2022. 199 p.
Aurelia Mircescu ..... p. 47

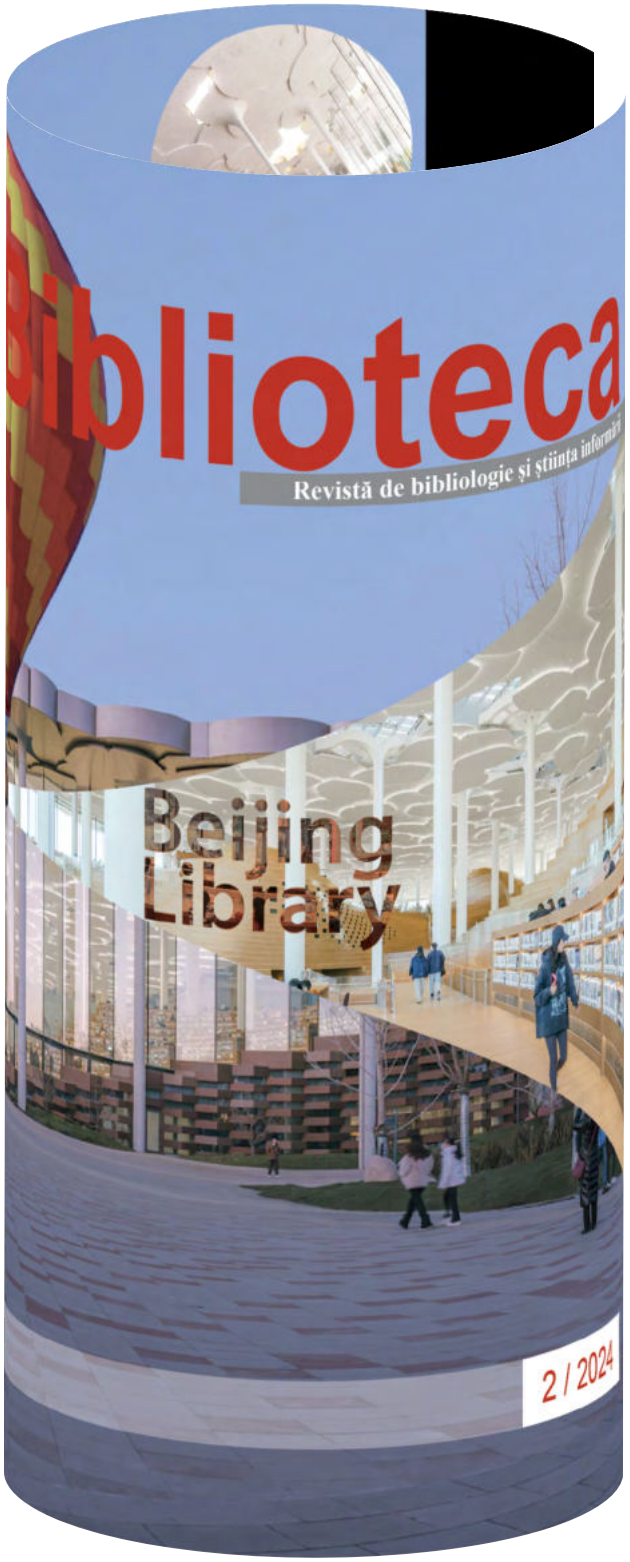

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

IMPORTANT

Din anul 2019, periodicul apare doar online, pe site-ul Bibliotecii Naționale a României:
https://bibnat.ro/produse-si-servicii/revistele-bibliotecii/biblioteca/

Începând cu anul editorial 2010, *Biblioteca: revistă de bibliologie și știința informării* este indexată pe platformele online EBSCO și ProQuest.

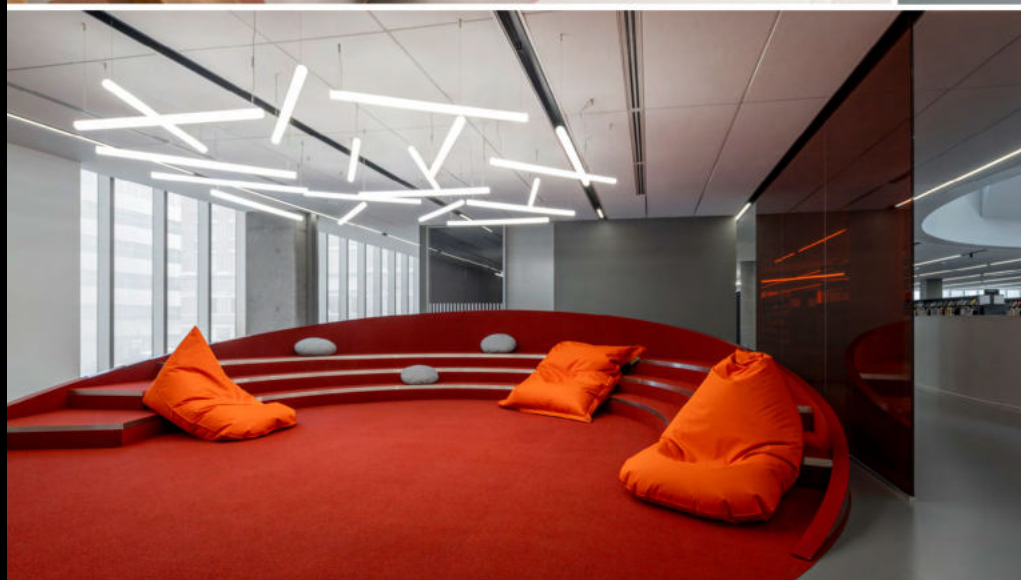

ISSN 2668-618X
ISSN-L 1220-3386
9 771220 338686